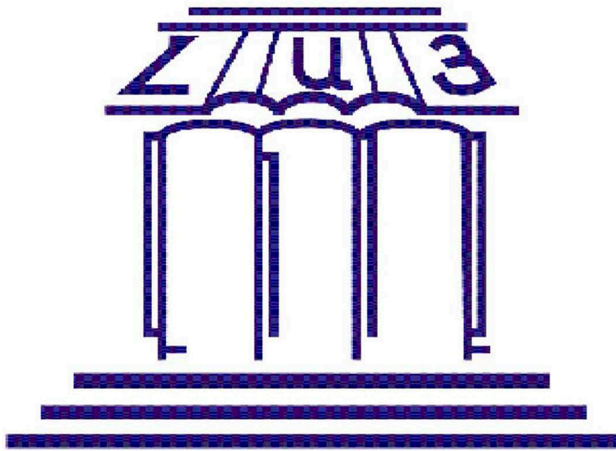

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

10479

Կոնսերվացիոն
Հիմքեր Տարած

1932

ԿՈՄՅՈՒՆԻՏԿԱՆ ԲԱՂԴՊՐՈՑԻ
ԱԶԳԻՆ ՅԵՐԵՔ ՊԱՐԱՊԱՐԻՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԵՆԵՐԸ

ԿՈՄՅՈՒՆԻՏԿԱՆ
ԼԵՆԻՆԻ ՄԱՍԻՆ

ԼԵՆԻՆԸ
ԿՈՄՅՈՒՆԻՏԿԱՆ ՄԱՍԻՆ
ԼԵՆԻՆՅԱՆ ԿՈՄՅՈՒՆԻՏԿԱՆ
ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ
ՏԱՐԱԿԱՆ ԿՈՄՅՈՒՆԻՏԿԱՆ ԲԱՂԴՊՐՈՑԻ ՀԱՄԱՐ

3 KCM 4

4-68

ՊԻՍՏՐԱՏ

ԵՐԵՎԱՆ 1932

10479

24 SEP 2006

1 DEC 2009

ЗКСМ 4

4-68

168

ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆԻՆ՝ ԼԵՆԻՆԻ ՄԱՍԻՆ
ԼԵՆԻՆԸ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ
ԼԵՆԻՆՅԱՆ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

(ԳՈՐԾԵՐԻՏԱԿԱՆ ԺԱՂԴՊՐՈՑԻ
ՔՈՒԱԶԻՆ ՅԵՐԵՔ ԳԱՐԱՊՄՈՒՆԻՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՆԵՐԸ)

ጥሁሥሁ ዓክብሩ

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆ ԲԱԶԴՊՐՈՑԻ ՀԱՄԱՐ

40152745

1 9 3 2

ԵՆԴԱՆ

Տվյալ գիրքը տարրական կոմյերիտական քաղաքացի-
րոցի պարապմունքների առաջին յերեք թեմաների դա-
սազիրքն է:

Ըստ տարրական կոմյերիտական քաղաքացի ծրա-
գրի՝ պարապմունքների մնացած թեմաները հետևյալ-
ներն են. —

Յերկու աշխարհ — յերկու սիստեմ (կապիտալիզմ և
սոցիալիզմը.

Համ. Կ(բ)Կ — բանվոր դասակարգի ա վանդարդը.

Կուսակցությունը պրոլետարիատի դիկտատուրայի
նվաճման և ամրապնդման պայքարում.

Սոցիալիստական ինդուստրացումը — սոցիալիս-
տական շինարարության հիմնական լծակը.

Ընկ. Ստալինի վեց պայմանները.

Գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակա-
ռուցումը և կոլտնտեսությունների կազմակերպչական-
տնտեսական ամրապնդումը.

Խորհրդային առևտուրը.

Անդասակարգ սոցիալիստական հասարակության
կառուցումը յերկրորդ հնգամյակում.

Լենինյան կոմյերիտիությունը.

Կոմիւնտերնը և ԿԻՄ-ը.

Այս թեմաների ուսումնական ձեռնարկն է կոմյե-
րիտական քաղաքացիների քաղաքագիտության ստա-
ցիոնար դասազիրքը, վորը լույս կտեսնի նոյեմբերին:

ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՐԱՊԵՐՈՒՆՔ

ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆԻՆ՝ ԼԵՆԻՆԻ ՄԱՍԻՆ

ԿԱԶՄԵՑ Ս. ԿԵՄՐԱԴ

ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔԻ ՆՊԱՏԱԿԸ

Կոմյերիտական քաղուսուցումն այս տարի սկսվում է Լենինի մասին սրբալուծով: Համաշխարհային պրոլետարական հեղափոխության մեծ առաջնորդի որինակով մենք պարտավոր ենք սովորելու, թե ինչպես պետք է լինի բայլչեիկը և կոմյերիտականը, ինչպես պետք է լենինիստորեն ապրել, աշխատել և պայքարել: Իսկ դա կոմյերիտական քաղուսուցման հիմնական խնդիրն է:

Ձեռնամուխ լինելով քաղուսուցմանը, մենք առաջին քայլն ենք անում մարքսիստական—լենինյան տեսության տիրապետման ճանապարհին: Մարքսի—Ենգելսի—Լենինի—Ստալինի ուսմունքը կուսակցության և նրա հավատարիմ ոգնականի—լենինյան կոմյերիտիության —ուժեղագույն ղեկն է: Այդ ղեկը կուսակցությունն ու կոմյերիտությունն անպարտելի յեն: «Լենինի դրոշով մենք հաղթեցինք Հոկտեմբերյան հեղափոխության համար մղվող մարտերում: Լենինի դրոշով մենք վճռական հաջողություններ ձեռք բերինք սոցիալիստական շինարարության համար մղվող պայքարում: Այդ նույն դրոշով մենք կհաղթանակենք պրոլետարական հեղափոխության մեջ ամբողջ աշխարհում» (Ստալին):

Կոմյերիտությունը կրում է Լենինի փառավոր անունը: Կոմյերիտությունն ստեղծվել է, աճել ու կոփվել և ամեն ուր աշխատում է բայլչեիկյան կուսակցության—Լենինի կուսակցության զեկավարությամբ: Կոմյերիտությունը Հոկտեմբերյան հեղափոխության ծնունդն է, ժողովի մեծագույն առաջնորդն ու կազմակերպիչը Լենինն էր:

Ահա թե ինչու յուրաքանչյուր կոմյերիտական պետք է գիտենա, թե Լենինն ինչպես է ապրել, աշխատել ու պայքարել: Ներկա պարագայում ճիշտ պատահն այդ է:

1. Լենինը—բանվոր դասակարգի և պրոլետարական հեղափոխության մեծագույն առաջնորդը, «մեր կուսակցության լեռնային արծիվն ու ստեղծողը (Ստալին)».—Լենինը հիմնել է մեր կուսակցությունը, կառուցել է նրան տարի առ տարի, ցարիզմի հարվածների տակ առաջնորդել է նրան, սովորեցրել ու կոփել է նրան բանվոր դասակարգի դավաճանների դեմ մղվող կատաղի պայքարում: Լենինի ղեկավարությամբ բայելեիկների անխորտակելի շարքերը մարտնչել են 1905 թվին, նրա մարտական առաջնորդությամբ մեր կուսակցությունը Հոկտեմբերի կարմիր դրոշը կանգնեցրեց ամբողջ յերկրում, արորեց թշնամիների ընդդիմադրությունը և աշխատավորների տիրապետությունն ամուր հաստատեց Նախկին ցարական Ռուսաստանում: Լենինը—խորհրդային իշխանության հաղթանակի կաղմակերպիչը միջազգային և ներքին հակահեղափոխության վրա, սոցիալիստական շինարարության հաղթանակների կաղմակերպիչը: Լենինը—կոմունիստական ինտերնացիոնալի հիմնադրորդ, համաշխարհային կոմունիզմի առաջնորդն ու թեորետիկը, միջազգային պրոլետարիատի սերն ու պարծանքը, բանվորական գիկ-առատության պարագլուխը Ռուսաստանում:

Լենինը—Մարքսի լավագույն աշակերտն ու գործի շարունակողը: «Լենինիզմը—իմպերիալիզմի և պրոլետարական հեղափոխությունների դարաշրջանի մարքսիզմ» (Ստալին): «Պրոլետարիատի ազատագրական մեծ շարժման պատմությունը Մարքսից հետո յերբեք այնպիսի վիթխարի դեմք հրապարակ չի բերել, ինչպես մեր հանգուցյալ առաջնորդը, ուսուցիչը և ընկերը» (կուսակցության հենտկոմի դիմումից):

Լենինի հատկությունները վորպես մարդկության ամենատորիժ «խավերի» մասսաների առաջնորդի և ղեկավարի: Պարզություն և համեստություն: Լենինի տրամաբանության ուժը.—համոզելու, հասկանալի, առանց եֆեկտավոր ֆրազների ապացուցելու կարողությունը: Հավատքը դեպի հաղթանակը, դեպի սեփական ուժերը—չբթմնջալ ժամանակավոր անհաջողությունների դեպքում.—մենք առպայման կհաղթենք, վորովհետև մենք ճշմարիտ ենք: Չգոռոզանալ, չփքվել հաղթանակով, ամբապնդել հաղթանակը, ջախջախել թշնամուն մինչև վերջը: «Ուժերի հաշվառում, զգաստություն և կատաղի կրքոտություն» (Լենին): Լենինի, վորպես կուսակցության

առաջնորդի, ուժեղագույն գծերից մեկը—խոր սկզբունքայնություն: «Սկզբունքային քաղաքականությունը միակ ճիշտ քաղաքականությունն է» (Լենին): Անհաշտություն դեպի ոպորտունիզմը: Սկզբունքայնության համար մղվող պայքարը—պայքար է կուսակցության համար, հետևողական ինտերնացիոնալիզմի համար: Հավատք դեպի մասսաների ստեղծագործ ուժերը, անդադրում քարոզը—սովորել մասսաներից, ըմբռնել նրանց գործողությունը, աշաղիք ուսումնասիրել մասսաների պայքարի գործնական փորձը: Լենինը—հեղափոխության հանճար.—տակտիկական լուղունդների պարզաբյուր և հեղափոխական մտահղացումների համարձակությունը: Լենինի հեղափոխական կանխատեսությունը, վրա հասնող դեպքերի ներքին իմաստն արագորեն ընդգրկելու և հասկանալու կարողությունը:

2. Մեզանից հեռանալով ի՞նչ է կտակել մեզ Լենինը.—«Մեզանից հեռանալով ընկ. Լենինը մեզ կտակել է բարձր պահել և մաքուր պահպանել կուսակցության անդամի բարձր կոչումը: Յերդվում ենք ճեզ, ընկ. Լենին, վոր պատվով կկատարենք թո այդ պատիրանք... Մեզանից հեռանալով ընկ. Լենինը մեզ կտակել է պահպանել մեր կուսակցության միասնությունը վորպես աչքի լույս: Յերդվում ենք ճեզ, ընկ. Լենին, վոր մենք պատվով կկատարենք և այդ անդերը: Մեզանից հեռանալով ընկ. Լենինը կտակել է մեզ պահպանել և ամբապնդել պրոլետարիատի դիկտատուրան: Յերդվում ենք ճեզ, ընկ. Լենին, վոր մենք մեր ուժերը չենք խնայի պատվով կատարելու թո նաև այդ պատիրանք... Մեզանից հեռանալով ընկ. Լենինը մեզ կտակել է ամբողջ ուժով ամբապնդել բանվորների և դուղացիների դաշինքը: Յերդվում ենք ճեզ, ընկ. Լենին, վոր մենք պատվով կկատարենք նաև թո այդ պատիրանք... Մեզանից հեռանալով ընկ. Լենինը կտակել է մեզ ամբապնդել և ընդարձակել հանրապետությունների Միությունը: Յերդվում ենք ճեզ, ընկ. Լենին, վոր մենք պատվով կկատարենք թո նաև այդ պատիրանք... Լենինը մի անգամ չի ասել մեզ, վոր կապիտալիստական պետություններից շահած հանգիստը կարող է կարճատև լինել: Լենինը մի անգամ չի մատնանչել մեզ, վոր կարմիր բանակի ամբացումը և նրա դրություն բարելավումը մեր կուսակցության կարևորագույն հիմքերից մեկն է... Յերդվենք, ընկերներ, վոր մենք ուժ չենք խնայի ամբապնդելու համար մեր կարմիր բանակը, մեր կարմիր նավա-

աորմիդր... Հեռանալով մեզանից ընկ. Լենինը կտակել է մեզ հա-
վատարիմ մնալ Կոմունիստական Ինտերնացիոնալի սկզբունքներին:
Յերգվում ենք քեզ, ընկ. Լենին, վոր մենք մեր կյանքը չենք խնայի
ամբապնդելու և ընդարձակելու համար համայն աշխարհի աշխա-
տավորների միությունը— Կոմունիստական Ինտերնացիոնալը
(Ստալին):

Յերկու ֆրոնտի վրա մղվող պայքարում կենսադործելով կո-
սակցության գլխավոր գիծը, պայքարելով ինդուստրացման ու կո-
լեկտիվացման համար, հնգամյակը չորս տարում կատարելով է
ձեռնամուխ լինելով յերկրորդ հնգամյակին—անդասարդ ողջա-
լիստական հասարակության կոուցման հնգամյակը կատարելուն:
բայլէիկներէ բանակը, Լենինի լավադույն աշակերտի—ընկ. Ստա-
լինի—ղեկավարությամբ կատարում է մեծ առաջնորդի պատգամ-
ները:

3. Ինչպես եր աշխատում իլլիչը.—Աշխատանքի տալիք, լենի-
նյան ստիլի առանձնահատկությունները.—ոռւտական թափի և ա-
մերիկյան գործնականության միացումը: Պայքար ընդդէմ անշար-
ժության, ոռւտիսայի, պահպանողականության, ստրկական վե-
րաբերմունքին պապական տրադիցիաների հանդեպ, ընդդէմ հեղա-
փոխական դատարկախոսության, մանիլովչինայի, նեղ գործնա-
կանության և անգլուխ գործարարության: Քրուտական, հեղափո-
խական թափի և ամերիկյան գործնականության միացում—դրա-
նումն և լենինիզմի ելությունը կուսակցական և պետական աշխա-
տանքում (Ստալին):

Ճշտապահություն աշխատանքում: Ուշադրություն մանրունք-
ներին, վորեւ աշխատանքի, թեկուղ և չամենասեւ աշխատանքի
լծվելու պատրաստակամությունը: Յուրաքանչյուր յեղրակացու-
թյուն փաստերով հիմնավորելու ձգտումը և յուրաքանչյուր փառ-
տի, յուրաքանչյուր թվի ուշադիր ստուգումը: Մեծագույն ճշտու-
թյուն, սեփական հիշողությունը կազմակերպելու ունակություն:
Արտահայտությունների մեջ առանձնահատուկ ամբողջականություն
և կայունություն, հիմնական միտքը վոչ թե շարուն կերպով, այն
նոր պայմանների և պատմական կոնկրետ դրության հաշվառմամբ
դործադրելու ունակությունը:

Լենինյան կոմյերիտմիությունը—աշխատանքի լենինյան տալիք:

4. Ինչու կոմյերիտմիությունը լենինյան է կոչվում.—Համ.
ԼԿՅԵՄ 6-րդ համամիութենական համագումարի մանիֆեստը. Վլադ

թե կարմիր խոսքի համար, վոչ թե բոլոր անուններից լավագույնը
կրելու համար, վոչ թե մեծ հանգուցյալի հիշատակը հարգանքով
պատվելու համար—մենք ընդունեցինք այս վորոշումը: Վոչ, մենք
այդ ընդունեցինք, վորպեսզի ԽՍՀՄ բնակվող բոլոր ժողովուրդների
ամբողջ աշխատավոր յերիտասարդությունը, իր առաջավոր ջոկա-
տի—յերիտասարդության կոմունիստական միության հետ միասին,
լենինիստորեն ապրելու, աշխատելու և պայքարելու միասնական
կաժքով և հաստատ վճռականությամբ ներթափանցվի, իրադործի
(Լենինի մեզ թողած պատգամները) (Համ ԼԿՅԵՄ 6-րդ համագում-
ար): «Պայքարել հնի մնացորդների դեմ, կաուցել նոր, կո-
մունիստական հասարակություն, սովորել, գիտություն և փորձ
կուտակել, հաստատ պաշտպանել բանվորա-գյուղացիական իշխա-
նությունը—ահա յերեք խնդիրներ, վորոնք կանգնած են ԽՍՀՄ
աշխատավորության յերիտասարդ սերնդի առաջ: Վորպեսզի
կոմյերիտականներն առանձնահատուկ ուժով, առանձնահատուկ
հաստատակամությամբ և համառությամբ աշխատեն այդ խնդիր-
ների իրադործման վրա— մենք մեր Միությունը կոչում ենք լե-
նինյան և պարտավորություն ենք հանձն առնում ինքներս լինելու
առաջինը զինվորները, աշխատողները և աշակերտները, և անձն ենք
առնում բանվորական և գյուղացիական ամբողջ յերիտասարդու-
թյան ուսումը, աշխատանքը և պայքարը կազմակերպելու պար-
տավորությունը» (Համ ԼԿՅԵՄ 6-րդ համագումար):

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՄԱՏԵՐԻԱԼ

Ռ. Կ (Բ) Կ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆԸ.

ԱՄԲՈՂՁ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆԸ

Հունվարի 21-ին իր մահկանացուն կնքեց ընկ. Լենինը:

Մեռավ այն մարդը, վորը հիմնեց մեր պողպատյա կուսակցու-
թյունը, վորը տարի առ տարի կաուցեց նրան, ցարիզմի հար-
վածների տակ առաջնորդեց նրան, դատախարակեց և կոփեց նրան
բանվոր դասակարգի դավաճանների, կիսատ-պոտանների, տատան-
վողների և թշնամու բանակն անցածների դեմ մղվող կատաղի
պայքարում: Մեռավ այն մարդը, վորի ղեկավարությամբ բայր-

շեկիները անխորտակելի շարքերը մարտնչեցին 1903 թվին, եռ-
հանգեցին ռեակցիայի ժամանակ, նորից հարձակվեցին, ինքնակա-
ռության դեմ մարտնչողների առաջին շարքերում յեղան, կարողա-
ցան ջախջախել, մերկացնել, տապալել մենշեկիկների ու եսերները-
գաղափարական տիրապետությունը: Մեռավ այն մարդը, վորի
ժարտական առաջնորդությամբ մեր կուսակցությունը, ծածկված
վառուդի ծխով, ուժեղ ձեռքով Հոկտեմբերի կարմիր դրոշը կանգ-
նեցրեց ամբողջ յերկրում, տրորեց թշնամիների ընդդիմադրությու-
նը, աշխատավորների տիրապետությունն ամուր հաստատեց նախ-
կին ցարական Ռուսաստանում: Մեռավ Կոմունիստական ինտերնա-
ցիոնալի հիմնադիրը, համաշխարհային կոմունիզմի առաջնորդը,
ժեղադրային պրոլետարիատի սերն ու պարծանքը, հարստահար-
ված Արևելքի դրոշը, բանվորական ղեկատարության զլուխը Ռու-
սաստանում:

Պրոլետարիատի ազատագրական մեծ շարժման պատմությունը
նր Մարքսից հետո յերբեք այնպիսի վիթխարի դեմք հրապարակ
չի բերել, ինչպես մեր հանդուցյալ առաջնորդը, ուսուցիչը, ըն-
կերը: Այն բոլոր իսկապես մեծ ու հերոսականը, վոր կա պրոլե-
տարիատի մեջ—աներկյուղ միտքը, յերկաթյա, անկուն, համառ
և ամենայն ինչ հաղթահարող կամքը, սրբազան ատելությունը,
տապելազույն ատելությունը դեպի ստրկությունն ու հարստահա-
րությունը, լեռները շարժող հեղափոխական մոլեղնություն, ան-
սահման հավատք դեպի մասսաների ուժը, վիթխարի կազմակերպ-
չական տաղանդ—այս բոլորն իրենց հոյակապ մարմնավորումն են
բառել Լենինի մեջ, վորի անունն արևմուտքից—արևելք և հարավից—
հյուսիս զարձեղ և նոր աշխարհի խորհրդանիշը:

Լենինը կարողանում էր, ինչպես վոչ վոք, տեսնել և մեծը և
փոքրը, նախադուշակել վիթխարազույն պատմական բեկումները
և միաժամանակ հաշվի առնել ու ոգտագործել յուրաքանչյուր
փոքրիկ մանրամասնություն, նա կարողանում էր, յերբ հարկա-
վոր է, անողորձաբար հարձակվել և, յերբ հարկավոր է, նահանջել,
նոր հարձակում պատրաստելու համար: Նա չէր ճանաչում և վոչ
մի օտարձ ֆորմուլ, վոչ մի աչքակալ չկար նրա իմաստուն, ամեն
բան տեսնող աչքերի վրա, վորովհետև նա պրոլետարական բանակի
բնատուր առաջնորդ էր, բանվոր դասակարգի հանճարը:

Ընկ. Լենինը քիչ հարստություն չի մտցրել մարքսիզմի գա-
նադարը—բանվոր դասակարգը հատկապես նրան և պարտակած

պրոլետարական ղեկատարության, բանվորների ու գյուղացիների
գաշնի ուսմունքի մշակումը, պայքարող պրոլետարիատի համար
ազգային և զաղութային հարցերի ամբողջ նշանակությունը, և
վերջապես նրա ուսմունքը կուսակցության դերի և բնության մա-
սին, և այս ամբողջ հարստությունը Լենինի ձեռքում վոչ թե
մեռած կապիտալ էր, այլ կենդանի, անզուգական պրակտիկա:
«Ծառ ավելի դուրեկան և հեղափոխություն անել, քան նրա մա-
սին գրել»—քիչ անգամ չեր ասում Վլադիմիր Իլյիչը, և իր ամբողջ
կյանքը, նրա գիտակցական սկզբից մինչև վերջին տանջալի շու-
նը ընկ. Լենինն ամբողջությամբ տվեց բանվոր դասակարգին:
Ձի յեղել և չկա այնպիսի մարդ, վորն այնքան խոր նվիրված լինե-
ր քաղաքին, ինչպես Լենինը, վորն իր գեղեցիկ կյանքում վոչինչ չէր
հանաչում բացի կուսակցության, պրոլետարիատի և կոմունիստա-
կան հեղափոխության շահերից: Ձի յեղել և չկա այնպիսի մարդ,
վորն իր պատասխանատվությունն այնքան խորապես զգար, վոր-
քան նա: Աշխատանքի գերմարդկային, անսանձելի ցանկությունը,
անզույ միտքը, սեփական յեռանդի անխնա վատնումը կոտրեցին
այդ ուժեղ որդանիզմը և ընդմիշտ հանգցրին սիրվածներից ամե-
նասիրվածի—մեր Իլյիչի կյանքը:

Սակայն նրա ֆիզիկական մահը նրա գործի մահը չէ: Լենինն
ապրում է մեր կուսակցության յուրաքանչյուր անդամի հոգում:
Մեր կուսակցության յուրաքանչյուր անդամը Լենինի մի մաս-
նիկն է: Մեր ամբողջ կոմունիստական ընտանիքը Լենինի կուլեկտի-
վ մարմնավորումն է:

Լենինն ապրում է յուրաքանչյուր չքավոր գյուղացու օրոտում,
Լենինն ապրում է զաղութային միլիոնավոր ստրուկների մեջ:
Լենինն ապրում է մեր թշնամիների բանակում՝ դեպի լենի-
նիզմը, կոմունիզմը, բայլչեիզմը տածած ատելության մեջ:

Այժմ, յերբ մեր կուսակցությանը հասավ ամենաժանր հար-
վածը—Իլյիչի մահը—մենք պետք է օուանձնահատուկ հաստատա-
կամություններ հատարենք նրա հիմնական պատգամները:

Լենինը յերբեք այնքան մեծ չի յեղել, վորքան վտանգի բազ-
ներին: Հաստատուն ձեռքով նա կուսակցությանը տանում էր այդ
վտանգների շարքի միջով, անզուգական սառնարյունությամբ և
հերոսությամբ զնալով դեպի իր նպատակը: Լենինի համար պա-
նիկյորությունից, գլուխը կորցնելուց, շլկվելուց, աստանվելուց
ավելի ատելի, զգվելի, վատ բան չկար:

Գոտակցութիւնն այս հարցում ել նրա հետքերով կզնաւ նա, մեր անդուգական մարտական ընկերը հալիտյանս հեռացավ մեզանից: Իսկ մենք աներկյուղ ավելի առաջ կզնանք: Թող մեր թշնամիները չարախնդան մեր կորուստի առթիւ: Թշվառականներ եւ վողորմելիներ, նրանք չեն իմանում ինչ բան եւ մեր կուսակցութիւնը: Նրանք հույս ունեն, վոր կուսակցութիւնը կքայլայլի: Իսկ կուսակցութիւնը յերկաթյա քայլերով առաջ կզնաւ, վորովհետեւ հետեւ նա լենինյան կուսակցութիւնն է, վորովհետեւ նա մարտերում զաստիարակված ու կոփված է, վորովհետեւ նրա ձեռքում կա ընկ. Լենինի թողած ժառանգութիւնը:

Կալվածատերերի ու կապիտալիստների համաշխարհային միութեան դեմ մենք կկռուցենք բանվորների ու գյուղացիների մեր միութիւնը, հարստահարված ազգութիւնների միութիւնը:

Մենք հաստատուն ենք, Յեւրոպայի ավերակների վրա մենք միակ յերկիրն ենք, վորը բանվորների իշխանութեան ներքո վերածնվում եւ համարձակորեն նայում ե իր ապագային: Մեր փառավոր զորքի շուրջը միլիոններ են հավաքվում: Մեր ուսուցչի մահը—այդ ծանր հարվածն ավելի ուժեղ կերպով կհամախմբի մեր շարքերը: Համերաշխ մարտական շղթայով մենք արշավում ենք կապիտալի դեմ, եւ աշխարհում վոչ մի ուժ չի խանդարի մեր վերջնական հաղթանակին:

Այդ հաղթանակը լավագույն հուշարձանը կլինի ընկ. Լենինին, նրան, վորին մասսաները վորպես լավագույն ընկերոջ կոչում եյին «մեր Իլյիչը»:

Կեցցե՛, ապրում ու հաղթանակում ե մեր կուսակցութիւնը՝
Կեցցե՛ բանվոր դասակարգը:

Մոսկովա, 22 փետրվարի 1924 թ-ի

ԼԵՆԻՆԻ ՄԱՍԻՆ

Ի. ՍՏԱԼԻՆ

(ՀԱՅ ԿՐԵՄԼԻ ԿՈՒՐՍԱՆՏՆԵՐԻ ՅԵՐԵԿՈՒԹԵՒՆ՝ 1924 թ. ՀՈՒՆՎԱՐԻ 28-ԻՆ)

Ընկերներ, ինձ ասացին, վոր ձեզ մոտ Լենինի մասին հիշողութիւնների յերեկոյն կազմակերպված եւ յես հրավիրված եմ վորպես ղեկուցողներից մեկը: Յես կարծում եմ, վոր կարիք չկա ամբողջական ղեկուցում կարգալու Լենինի գործունեութեան մասին: Յես կարծում եմ, վոր լավ կլինի սահմանափակվել մի շարք փաստերի հաղորդմամբ, վորոնք նշում են Լենինի, վորպես մար-

գու եւ գործչի, միջանի առանձնահատկութիւնները: Այդ փաստերի մեջ կարող ե ներքին կապ չլինել, սակայն դա վճառական չլանակութիւնն չի ունենա Լենինի մասին ընդհանուր պատկերացում ստանալու համար: Համենայն դեպս յես հնարավորութիւն չունեմ ավելի զեպքում ավելին տալու, քան վերեւում խոստացածս:

ԼԵՆԻՆԱՅԻՆ ԱՐԾԻՎԸ

Ընկ. Լենինի հետ յես առաջին անգամ ծանոթացա 1903 թ-ին, միշտ ե, այդ ծանոթութիւնն անձնական չէր, այլ ի բացակայութեան, նամակադրութեամբ: Բայց դա ինձ վրա անջնջելի տպավորութիւն արավ, վորը մնաց իմ՝ կուսակցութեան մեջ ունեցած ամբողջ աշխատանքի ժամանակ: Յես այն ժամանակ Սիբիրում եյի, աքսորի մեջ: Ընկեր Լենինի հեղափոխական գործունեութեան հետ ունեցածս ծանոթութիւնը 90-ական թվականների վերջերից ե առանձնապէս 1901 թ-ից, «Իսկրայի» հրատարակութեանից հետո, ինձ բերել եյին այն համոզման, վոր մենք հանձին ընկ. Լենինի ունենք մի արտասովոր մարդ: Նա այն ժամանակ իմ աչքում կուսակցութեան լոկ ղեկավարը չէր, այլ նրա իսկական ստեղծողը, վորովհետեւ միայն նա յեր ըմբռնում մեր կուսակցութեան ներքին եյութիւնն ու անհետաձգելի կարիքները: Յերբ յեսՆրան համեմատում եյի մեր կուսակցութեան մյուս ղեկավարների հետ, ինձ միշտ թվում եր, թե ընկ. Լենինի գինակիցները—Պլեխանովը, Մարտովը, Ակսելրոդը¹⁾ ե ուրիշները—ամբողջ գլխով ցած են կանգնած ընկ. Լենինից, վոր Լենինը նրանց համեմատութեամբ վոչ թե միայն ղեկավարներից մեկն եր, այլ ղեկավար բարձրագույն տիպի, լեռնային մի արծիւ, վոր վախ չգիտե պայքարի ժամանակ, վոր կուսակցութեանը համարձակ առաջ ե տանում ուսական հեղափոխական շարժման անձանոթ ուղիներով: Այդ տպավորութիւնն այնպէս խորն եր ընկել իմ հոգու մեջ, վոր յես կարիք զգացի այդ մասին գրելու իմ մտերիմ ընկերներից մեկին, վորն այն ժամանակ դռնվում եր եմիգրացիայի մեջ, ե նրա կարծիքը հարցնել: Քիչ ժամանակ անցած, յերբ յես արդեն աքսորված եյի Սի-

¹⁾ Պլեխանովը, Մարտովը, Ակսելրոդը—Լենինի հետ միասին մասնակցել են Ռուսաստանի սոցիալ-դեմոկրատական բանվորական կուսակցութեան Ս համագումարի հրավիրմանը, մոտել են «Իսկրայի» խմբագրութեան մեջ, հետո սուր կերպով բաժանվեցին Լենինից ե դարձան մենչեւիկների առաջնորդները—Խ մը

գիր—1903 թվի վերջին— ստացա իմ բարեկամի խանդավառ պատասխանը և մի պարզ, բայց խորը բովանդակալից նամակ ընկ. Լենինից, վորին, ինչպես յերևաց, բարեկամս ծանոթացրել եր իմ նամակին: Ընկ. Լենինի նամակը համեմատաբար փոքր եր, բայց նա տալիս եր մեր կուսակցութեան գործնականի համարձակ, աներկյուղ քննադատութիւնը և զարմանալի պարզ ու սեղմ կերպով բացատրում եր կուսակցութեան աշխատանքի ամբողջ նախադիժը՝ առաջիկա ժամանակաշրջանի համար: Միայն Լենինը գիտեր ամենախճողված բաների մասին գրել պարզ ու հստակ, սեղմ և համարձակ, յերբ ամեն մի խոսքը վո՛չ թե խոսում ե, այլ հարվածում: Այդ պարզ և համարձակ փոքրիկ նամակն ավելի ևս ամբապնդեց իմ մեջ այն համոզումը, վոր հանձին Լենինի մենք ունենք մեր կուսակցութեան լեռնային արծիւի: Չեմ կարող ներել ինձ, վոր ընկ. Լենինի այդ նամակը, ինչպես ուրիշ շատ նամակներ, յես այրել եմ, հին ընդհատակյա գործչի սովորութեան համաձայն:

Այդ ժամանակվանից սկսվեց իմ ծանոթութիւնը ընկ. Լենինի հետ:

ՀԱՄԵՍՏՈՒԹՅՈՒՆ

Առաջին անգամ յես ընկ. Լենինին հանդիպեցի 1905 թ. դեկտեմբերին՝ ռալլէիկներ ի կոնֆերանսի ժամանակ, Տամբերֆորում (Ֆինլանդիայում): Յես հույս ունեյի, թե պիտի տեսնեմ մեր կուսակցութեան լեռնային արծիւին, մի մեծ մարդու, մեծ՝ վոչ միայն քաղաքականապես, այլ, յեթե կուզեք, և ֆիզիկապես, կերպարանքով, հասակով, վորովհետեւ ընկ. Լենինն իմ յերևակայութեան մեջ պատկերանում եր վորպես մի հսկա, բարեկազմ ու պարթև: Բայց վորքան յեղավ իմ հիասթափութիւնը, յերբ տեսա մի սովորական մարդ, միջինից ցած հասակով, վոր վոչնչով, բաւիտ իսկական իմաստով վոչնչով չեր տարբերվում սովորական մահկանացուներից...

Ընդունված ե, վոր «մեծ մարդը» սովորաբար պիտի ուշանա ժողովներին, այնպես վոր ժողովի անդամները սրտները մարելով օպասեն նրա գալուն. ըստ վորում մեծ մարդու գալուց առաջ ժողովականները միմյանց զգուշացնում են — «ս'ս'ս... կամա'ց... ղայիս ե»: Այս ծիսականութիւնն ինձ ավելորդ բան չեր թվում, վորովհետեւ նա չահադրդում ե, հարգանք ե ներշնչում: Բայց վոր-

քան յեղավ իմ հիասթափութիւնը, յերբ վոր իմացա, վոր Լենինը պատգամավորներից առաջ ե յեկել ժողով, քաշվել մի անկյուն ու հասարակ մարդու պես զրույց, ամենասովորական զրույց ե անում կոնֆերանսի ամենասովորական պատգամավորների հետ: Չեմ թաղցնում, վոր այդ այն ժամանակ վորոշ անհրաժեշտ կանոնների փոքրիկ խախտումն թվաց ինձ:

Յես հետո միայն հասկացա, վոր ընկ. Լենինի այս պարզութիւնն ու համեստութիւնը, այս աննկատելի մնալու կամ, համեմայն դեպ, աչքի չընկնելու և իր բարձր դիրքը չչեղտելու ճշտումն ամենագորեղ կողմերից մեկն ե ընկ. Լենինի, վորպես նոր մասսաների, հասարակ և սովորական մասսաների, մարդկութեան «ամենատարին խավերի» նոր առաջնորդի:

ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒԺԸ

Նշանակալից եյին այդ կոնֆերանսում արտասանված՝ Լենինի յերկու ճառերը.— ընթացիկ մոմենտի մասին և աղբարային հարցի մասին ¹⁾: Այդ ճառերը դժբախտաբար չեն պահվել: Դրանք ներշնչված ճառեր եյին, վորոնք ամբողջ կոնֆերանսին բուռն հիացմունք պատճառեցին: Համոզելու արտասովոր ուժը, արդումենաքիայի պարզութիւնն ու հստակութիւնը, կարճ և ամենքին հասկանալի նախադասութիւնները, պճնազարդութեան բացակայութիւնը, տպավորութիւն թողնելու համար գլխապտույտ ժեստերի և եֆեկտավոր ֆրազների բացակայութիւնը—այս բոլորը Լենինի ճառը դրականորեն զանազանում եյին սովորական «պարլամենտական» հռետորների ճառերից:

Սակայն ինձ այն ժամանակ դրավեց Լենինի ճառերի վոչ այդ կողմը: Ինձ դրավեց տրամաբանութեան անհաղթելի ուժը Լենինի ճառերում, վորը մի քիչ չոր, սակայն դրա փոխարեն հիմնականորեն տիրապետում ե աղբիտորիային, աստիճանաբար ելեկտրականացնում ե նրան և հետո գերի յե վերցնում, ինչպես ասում են, առանց մնացորդի: Յես հիշում եմ, ինչպես պատգամավորներից շատերն այն ժամանակ ասում եյին. «Տրամաբանութիւնը Լենինի ճառերում—դա ինչ—վոր ամենագոր շոշափուկ ե, վորն աքցաններով ամեն կողմերով բռնում ե քեզ, վորոնց դրկից դուրս պոկվելու ուժ

¹⁾ Աղբարային հարցը—հողի և դեպի գյուղացիութիւն վերաբերմունքի յարցը.— ինչ է.

չի լինում.—կամ հանձնվիր կամ վորոշիր ամբողջութեամբ հորժանվել:

Յես կարծում եմ, վոր Լենինի ճառերում այդ առանձնահատուկութունը նրա հետադարձական արվեստի ամենագորեղ կողմն է:

ԱՌԱՆՑ ԹՆԿԹՆԿՈՑԻ

Յերկրորդ անգամ յես Լենինին հանդիպեցի 1906 թվականին ժեր կուսակցութեան Ստոկհոլմի համագումարում: Հայտնի յե, վոր այդ համագումարում բայլչեիկները փոքրամասնութիւն կազմեցին, պարտութիւն կրեցին: Այն ժամանակ յես առաջին անգամ Լենինին տեսա պարտվածի դերում: Նա ամենափոքր չափով իսկ չէր նմանվում այն առաջնորդներին, վորոնք պարտութիւնից հետո թնկթնկում են և վհատում: Ընդհակառակն՝ պարտութիւնը ընկ. Լենինին դարձրել էր խտացրած յեռանդ, նրան նոր ուժ էր ներշնչել պայքարի համար, վորով նա իր կողմնակիցներին վտարում էր դեպի նոր մարտ, դեպի ապագա հաղթանակ: Յես խոսեցի Լենինի պարտութեան մասին: Բայց այդ ի՞նչ պարտութիւն էր: Պետք էր տեսնել Լենինի հակառակորդներին, Ստոկհոլմի համագումարում հաղթողներին՝ Պլեխանովին, Ակսելրոդին, Մարտովին և ուրիշներին. նրանք շատ քիչ էյին նման իրական հաղթողներին, վորովհետեւ Լենինը մենչեիզմի իր անխնայ քննադատութեամբ, ինչպես ասում են, վորջ տեղ չէր թողել նրանց վրա:

Յես հիշում եմ, թե ինչպես մենք, բայլչեիկ պատգամավորներս, իրար գլխի կիտվելով՝ Լենինին էյինք նայում, խորհուրդ հարցնելով նրանից: Միջանի պատգամավորների ճառերում լսվում էր հոգնածութիւն, վհատութիւն: Միտքս ե գալիս, թե ինչպես Լենինն, ի պատասխան այդպիսի ճառերի, կծու կերպով ատամներէ արանքից արտասանեց. «Մի՛ թնկթնկաք, ընկերներ, մենք անշուշտ կհաղթենք, վորովհետեւ մենք իրավացի յենք»:

Ատելութիւն դեպի թնկթնկացող ինտելիգենտները, հաշտադեպի հաղթանակը—հա թե ինչի մասին էր խոսում մեզ հետ այն ժամանակ Լենինը: Զգացվում էր, վոր բայլչեիկների պարտութիւնը ժամանակավոր է, վոր բայլչեիկները պետք է հաղթեն մերձավոր ապագայում:—Այս հենց այն առանձնահատկութիւնն է Լենինի գործունեութեան մեջ, վորն ողնում էր նրան իր շուրջը համախմբելու մինչև վերջը հավատարիմ և իր ուժերի վրա վստահ դորարանակ:

ԱՌԱՆՑ ԱՄԲԱՐՏԱՎԱՆՈՒԹՅԱՆ

Հետեյալ համագումարում, 1907 թ., Լոնդոն քաղաքում բայլչեիկները հաղթող դուրս յեկան: Յես այն ժամանակ ընկ. Լենինին առաջին անգամ տեսա հաղթողի դերում: Սովորաբար հաղթութիւնը մեր առաջնորդների գլուխը պտտեցնում է, նրանց դարձնում է գոռոզ և ամբարտաւան: Այդպիսի դեպքերում ամենից հաճախ սկսում են հաղթանակը տոնել, հանդիչ դափնիների վրա, իրենց գործն ավարտված են համարում: Իսկ Լենինն ամենափոքր չափով անգամ նման չէր այդպիսի առաջնորդներին: Ընդհակառակն՝ հենց հաղթութիւնից հետո նա դառնում էր առանձնապես արթուն և աշաւուրջ: Հիշում մե, թե ինչպես ընկ. Լենինն այն ժամանակ յեռանդով ներշնչում էր պատգամավորներին. «Նախ և առաջ չպետք է տարվել հաղթանակով և ամբարտաւանանալ. յերկրորդ՝ հաղթութիւնը հաստատուն դարձնել, յերրորդ՝ ջախջախել հակառակորդին, վորովհետեւ նա դեռ միայն ծեծված է, բայց դեռ ամբողջութեամբ ջախջախված չէ»: Նա կծու կերպով ծաղրում էր այն պատգամավորներին, վորոնք թեթևամտութեամբ հավատացնում էյին, թե «մենչեիկների բանն այսուհետեւ վերջացած է»: Դժվար չէր նրա համար ապացուցել, վոր մենչեիկները դեռևս արմատներ ունեն բանվորական շարժման մեջ, վոր նրանց հետ պետք է պայքարել շնորհքով, ըստ ամենայնի խուսափելով սեփական ուժերը դերադնահատելուց, բայց մանավանդ հակառակորդի ուժերը թերադնահատելուց:

«Հաղթանակով չամբարտաւանանալ»—այս ընկ. Լենինի բնավորութեան մեջ հենց այն առանձնահատկութիւնն է, վորը նրան ողնեց զգաստութեամբ կշռադատելու հակառակորդի ուժերը և կուսակցութիւնն ապահովել հնարավոր անակնկալներից:

ՍԿԶԲՈՒՆՔԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ

Կուսակցութեան առաջնորդները չեն կարող թանգ չգնահատել իրենց կուսակցութեան մեծամասնութեան կարծիքը: Մեծամասնութիւնը—դա ուժ է, վորի հետ չի կարող հաշիւ չնստել առաջնորդը: Լենինն այդ հասկանում էր վոչ պակաս, քան կուսակցութեան վորեւէ այլ դեկավար: Սակայն Լենինը յերբեք դերի չէր պառնում մեծամասնութեանը, հատկապես, յերբ այդ մեծամասնութիւնն իր վտարի տակ սկզբունքային հիմք չունէր: Մեր կու-

ուակցութեան պատմութեան մեջ յեղել են մոմենտներ, յերբ մեծամասնութեան կարծիքը կամ կուսակցութեան բոլորակալի շահերն ընդհարմել են պրոլետարիատի արմատական շահերի հետ: Այդպիսի դեպքերում Լենինը, առանց վարանելու, վճռականորեն կանգնել է սկզբունքայնութեան կողմը՝ կուսակցութեան մեծամասնութեան դեմ: Ավելին, նա չէր վախենում այդպիսի դեպքերում բռնադատել մենակ դուրս գալու բոլորի դեմ, նկատի առնելով այն, —ինչպես հաճախ ինքն եր ասում այդ մասին, —վոր «սկզբունքային քաղաքականութիւնը միակ ճիշտ քաղաքականութիւնն է»:

Այդ տեսակետից հատկապես բնութագրական են հետևյալ յերկու գրաստերը:

Առաջին փաստը.—1909—1911 թ.թ. ժամանակաշրջանը, յերբ կուսակցութիւնը հակահեղափոխութեան կողմից ջախջախւած, լիակատար քայքայման մեջ էր գտնւում: Դա դեպի կուսակցութիւնը հալածող չունենալու ժամանակաշրջան էր, դա կուսակցութիւնից վող միայն ինտելիգենտների, այլև մասամբ բանվորների ընդհանուր վախճանի ժամանակաշրջան էր, ընդհատակյա աշխատանքի ժխտման ժամանակաշրջան, լիկվիդատորութեան և քայքայման ժամանակաշրջան: Վող միայն մենչևիկները, այլև բայլչևիկներն այն ժամանակ մի ամբողջ շարք ֆրակցիաների ու հոսանքների էյին բաժանւած, վորոնք մեծ մասամբ կարւած էյին բանվորական շարժումից: Հայտնի է, վոր այն ժամանակ ծագեց ընդհատակի լիակատար լիկվիդացիայի և բանվորներին լեզալ, լիբերալ ստալինայինյան կուսակցութեան¹⁾ մեջ կազմակերպելու դադարի: Լենինն այն ժամանակ միակն էր, վորը չտարւեց ընդհանուր քամով և բարձր պահում էր կուսակցութեան դրոշը, զարմանալի համբերութեամբ և աննախընթաց համառութեամբ հալածելով կուսակցութեան բաժրժւած և ջախջախւած ուժերը, կովելով բոլոր և ամեն տեսակի հակակուսակցական հոսանքների դեմ բանվորական շարժման ներսում, աննախընթաց ուժգնութեամբ և չտեսնւած համառութեամբ պաշտպանելով կուսակցութիւնը:

¹⁾ Ստալինայինյան լիբերալ կուսակցութիւնը—բուրժուական կուսակցութիւն, վորը հոգուտ կոպիտալիստների միջանի գիջոմներ էր պահում ինքնակալութիւնից և դրա համար խոսքով յերբեմն դեմ էր դուրս գալիս ինքնակալութեանը, սակայն գոժով, ըստ էյութեան միշտ շարժւում էր կառավարութեան սանձով, վորի գլուխն էր այն ժամանակ ցարական մէնիստը Ստալինայինը.—Խ մ բ.

Հայտնի է, վոր կուսակցականութեան համար այդ վեճում Լենինը հետո հաղթող հանդիսացավ:

Յերկրորդ փաստը.—1914—1917 թ.թ. ժամանակաշրջանը, իմպերիալիստական պատերազմի բռնկման ժամանակաշրջանը, յերբ բոլոր կամ համարյա բոլոր սոցիալ-դեմոկրատական և սոցիալիստական կուսակցութիւնները, յենթարկւելով ընդհանուր պատրիստական տենդին, իրենց իսպառ դրին հայրենի իմպերիալիզմին: Դա այն ժամանակաշրջանն էր, յերբ II Ինտերնացիոնալն իր դրոշները խոնարհեցրեց կապիտալի առաջ, յերբ շովինիստական²⁾ ալիքի առաջ դիմացան նույնիսկ այնպիսի մարդիկ, ինչպես Պլեխանովը, Կաուցկին, Գեդը և մյուսները: Լենինն այն ժամանակ միակն էր կամ համարյա միակը, վորը վճռական պայքար ծավալեց ընդդեմ սոցիալ-շովինիզմի³⁾ և սոցիալ-պացիֆիզմի⁴⁾, մերկացնելով Գեդերի և Կաուցկիներին⁵⁾ դավաճանութիւնը և անարդանքի սյունին էր դաժում որապակառ «հեղափոխականներին» կիսատ-պռատութիւնը: Լենինը հասկանում էր, վոր իր կողմն ունի աննշան փոքրամասնութիւն, սակայն դա նրա համար վճռական նշանակութիւն չունեցող, վորոհետեւ նա դիտեր, վոր ապագա ունեցող միակ ճիշտ քաղաքականութիւնը հետևողական ինտերնացիոնալիզմի քաղաքականութիւնն էր, վորովհետեւ նա դիտեր, վոր սկզբունքային քաղաքականութիւնը միակ ճիշտ քաղաքականութիւնն է:

Հայտնի է, վոր նոր Ինտերնացիոնալի համար այդ վեճում Լենինը հաղթող հանդիսացավ:

«Սկզբունքային քաղաքականութիւնը միակ ճիշտ քաղաքականութիւնն է»—դա այն ֆորմուլան է, վորի ողնութեամբ Լենինը հարձակմամբ գրաւում էր նոր «անառիկ» դիրքերը, հեղափոխական մարքսիզմի կողմը նվաճելով պրոլետարիատի լավագույն տարրերին:

¹⁾ Շովինիզմ—բուրժուական հայրենիքի պաշտպանութիւնը, տոկուսութիւն գեղ, մյուս յերկրներն ու ժողովուրդները.—Խ մ բ.

²⁾ Սոցիալ-շովինիզմ—սոցիալիզմի մասին ֆրակցիոնով ծածկւած շովինիզմ-բոլոր յերկրների մենչևիկներին քաղաքական գիծը պատերազմի հարցում.—Խ մ բ.

³⁾ Պացիֆիզմ—բուրժուական լիազաղ սիրութիւնն, բուրժուազիայի կեղծավոր ծածկոցը նոր պատերազմների նախապատրաստութիւն.—Խ մ բ.

⁴⁾ Գեդ յեյլ Կաուցկի.—II Ինտերնացիոնալի առաջնորդները, վորոնք 1914—1918 թ. թ. համաշխարհային պատերազմի ժամանակ անցան բուրժուազիայի կողմը.—Խ մ բ.

ՀԱՎԱՏ ԴԵՊԻ ՄԱՍՍԱՆԵՐԸ

Կուսակցութեան թեորեալներն ու առաջնորդները, վորոնք գիտեն ազգերի պատմութիւնը, վորոնք կարգացել են հեղափոխութեան պատմութիւնը՝ սկզբից մինչև վերջը, յերբեմն բռնված են լինում մի անվայել հիվանդութեամբ: Այդ հիվանդութիւնը կոչվում է մասսայականութիւն, անվստահութիւն դեպի մասսաների ստեղծագործական ունակութիւնները: Այդ հողի վրա յերբեմն առաջ է դալիս առաջնորդների մի տեսակ արիւստոկրատիզմ մասսաների վերաբերմամբ, վորոնք փորձված չեն հեղափոխութեան պատմութեամբ, բայց կոչված են հինը քանդելու և նորը կառուցելու: Յերկյուղը, վոր տարերքը կարող է փոթորկվել, վոր մասսաները կարող են «ջարդուիչուր անել շատ ավել բան», ծծմոր դեր կատարելու ցանկութիւնը, վորը ձգտում է մասսաներին ուսուցանել գրգռիչների համաձայն—այսպէս է այդ տեսակի արիւստոկրատիզմի հիմքը:

Ընկ. Լենինը կատարյալ հակադրութիւն էր այդ տեսակ առաջնորդների: Յես չեմ ճանաչում մի ուրիշ հեղափոխական, վորն այնպէս խոր կերպով հավատարմորէն արդիւտարիստի ստեղծագործական ուժերին և նրա բնազդի հեղափոխական նպատակահարմարութեանը, ինչպէս Լենինն էր: Յես չեմ ճանաչում մի ուրիշ հեղափոխական, վորը կարողանար այնպէս անխնա խարաղանել «հեղափոխութեան քառսի» և «մասսաների ինքնազուլի գործողութիւնների վակխանալիայի» ինքնաբալական քննադատներին, ինչպէս Լենինը: Հիշում եմ, թե ինչպէս մի զրուցի ժամանակ ընկերներից մեկի այն նկատողութեանը, թե «հեղափոխութեանից հետո պետք է նորմալ կարգ հաստատվի», Լենինը իբրև պատասխան կծու նկատեց. «Դժբախտութիւն է, յերբ հեղափոխական լինել ցանկացող մարդիկ մոռանում են, վոր ամենանորմալ կարգը պատմութեան մեջ հանդիսանում է հեղափոխութեան կարգը»:

Այստեղից էր բխում Լենինի արհամարհական վերաբերմունքը դեպի այն բոլորը, վորոնք աշխատում էին մասսաների վրա բարձրից նայել և գրգռիչների համաձայն նրանց ուսուցանել: Այստեղից՝ Լենինի անդադրում քարոզը՝ սովորել մասսաներից, բմբռնել նրանց գործողութիւնները, խնամքով ուսումնասիրել մասսաների պայքարի գործնական փորձը:

Հավատ դեպի մասսաների ստեղծագործական ուժերը—հենց

այս է Լենինի գործունեութեան մեջ այն առանձնահատկութիւնը, չորը նրան հնարավորութիւն էր տալիս բմբռնել տարերքը և նրա շարժումն ուղղել դեպի արդիւտարական հեղափոխութեան հունը:

ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՃԱՐԸ

Լենինը ծնված էր հեղափոխութեան համար: Նա իսկապէս հեղափոխական պոռթկումների հանճար էր և հեղափոխական դեկափորութեան ամենամեծ վարպետ: Յերբեք նա իրեն այնպէս ազատ և զվարթ չէր զգում, ինչպէս հեղափոխական ցնցումների շրջանում: Դրանով յես բոլորովին չեմ ուզում ասել, թե Լենինը ամեն տեսակ հեղափոխական ցնցում միակերպ քաջալերում էր կամ թե միշտ, ամեն տեսակ պայմաններում, կողմնակից էր հեղափոխական պոռթկումների: Ամենեւին վոչ: Դրանով յես ուզում եմ միայն ասել, թե ընկ. Լենինի հանճարեղ կանխատեսութիւնը յերբեք այնպէս լիակատար և պարզ կերպով չէր յերեւում, ինչպէս պոռթկումների ժամանակ: Հեղափոխական շրջադարձերի որերին նա բառացի ծագկում էր, տեսնող էր դառնում, նախադուշակում էր դասակարգերի շարժումներն ու հեղափոխութեան հալանական վորոտներն այնպէս պարզ, ինչպէս արի մեջ: Իզուր չի ասվում մեր կուսակցական շրջանակներում, թե «Իլյիչը հեղափոխութեան ալիքների մեջ այնպէս լողալ գիտէ, ինչպէս ձուկը ջրում»: Այստեղից ընկ. Լենինի տակտիկական լուրնադներ «ապշեցուցիչ» պարզութիւնը և հեղափոխական մտադրութիւնների «չմեցուցիչ» համարձակութիւնը:

Միտս են ընկնում յերկու հատկապէս բնորոշ փաստեր, վորոնք չեչտում են ընկ. Լենինի հեղափոխական աշխատանքի այդ առանձնահատկութիւնը:

Առաջին փաստը: Հոկտեմբերյան հեղաշրջումից առաջ, յերբ միլիոնավոր բանվորներ, գյուղացիներ և զինվորներ՝ ճակատի և թիկունքի ճշնաթամից մղված՝ խաղաղութիւն և ազատութիւն այն պահանջում. յերբ զենքալիտեան ու բուրժուազիան նախապատրաստում էին զինվորական զիկտատուրան ի շահ «պատերազմի մինչև վերջը». յերբ վողջ այսպէս կոչված, հասարակական փարձիքը, վողջ, այսպէս կոչված, սոցիալիստական կուսակցութիւնները բայլէիկները դեմ էին և նրանց դերմանական լրտես

էյին անվանում. յերբ Կերենակին փորձում եր և մասամբ արդեն հաջողել եր բաշխելիկների կուսակցութիւնը գաղտնարանը (подполье) քշել. յերբ ավստրո-գերմանական կռաւիցիայի գեռես զորեղ, կարգապահ զորարանականները կանդնած էյին մեր հողնած և քայքայվող զորքերի առաջ, իսկ արեւմտա-յկաւրոպական «սոցիալիստները» գեռ բարեհաջող կերպով լսովի մեջ էյին իրենց կառավարութիւնների հետ ի շահ «պատերազմի մինչև վերջնական հաղթանակը»...

Ի՞նչ եր նշանակում ապստամբութիւն բարձրացնել այդպիսի պարագաներում: Այդ նշանակում եր ամեն ինչ խաղի տալ: Բայց Լենինը չեր վախենում ռիսկ անելուց, վորովհետև նա գիտեր, տեսնում եր տեսանողի հայացքով, վոր ապստամբութիւնն անխուսափելի յէ, վոր Ռուսաստանում տեղի ունեցած ապստամբութիւնը կցնցի Արեւմուտքի տանջված մասսաներին, վոր Ռուսաստանի ապստամբութիւնն իմպերիալիստական պատերազմը կվերածի քաղաքացիական պատերազմի, վոր ապստամբութիւնն առաջ կրերի Սորհուրդների Հանրապետութիւն, վոր Սորհուրդների Հանրապետութիւնն ամբողջ աշխարհում հեղափոխական շարժման հենարանը կդառնա:

Հայտնի յէ, վոր ընկ. Լենինի այդ հեղափոխական կանխատեսութիւնը հետագայում իրականացավ չտեսնված ճշտությամբ:

Յերկրորդ փաստը: Առաջին օրերը Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնից հետո, յերբ ժողովրդական Կոմիտայնրերի Սորհուրդը փորձում եր ստիպել ապստամբ գեներալ զլխավոր հրամանատար Դուխոնին՝ գաղարեցնելու պատերազմական գործողութիւններն ու բանակցութիւն սկսելու գերմանացիների հետ զինադադարի մասին: Միտս ե գալիս, թէ ինչպես ընկ. Լենինը, Կրիլենկոն (ապագա զլխավոր հրամանատարը) և յես մեկնեցինք Գլխավոր Շտաբը Պիտերում՝ Դուխոնինի հետ հեռագրաթելով բանակցելու համար: Ծանր ըրպէ յեր: Դուխոնինը և Բանակետղը կատեգորիկ կերպով մերժում էյին կատարել Ժողկոմիտէի հրամանը: Զորքի հրամանատարական կազմն ամբողջովին գտնվում եր Բանակետղի ձեռքում: Ինչ վերաբերում է զինվորներին, անհայտ եր, թէ ի՞նչ կասի 12 միլիոնանոց զորարանակը, վոր յենթարկվում եր խորհրդային իշխանութեանը հակառակ տրամադրված այսպես կոչված զորական կազմակերպութիւններին: Հենց Պիտերում, ինչպես հայտնի յէ, այն ժամանակ պատրաստվում եր յունկերների ապստամբ-

ութիւնը: Բացի դրանից Կերենակին կռիվ եր գալիս Պիտերի վրա: Հիշում եմ, թէ ինչպես մի փոքրիկ ընդմիջումից հետո, հեռագրաթելի մոտ, ընկ. Լենինի դեմքն ինչ-վոր անսովոր լուսով փայլեց: Յերեւում եր, վոր նա արդեն վճռել եր: «Գնանք ուղիւ-կայան», — ասաց ընկ. Լենինը, — «նա մեզ ծառայութիւն կմատուցի. հատուկ հրամանով պաշտոնանկ կանենք գեներալ Դուխոնինին, նրա փոխարեն զլխավոր հրամանատար կնշանակենք ընկ. Կրիլենկոյին և, հրամանատարական կազմի մի կողմը թողած, զինվորներին կգլխենք մի կողմով՝ շրջապատել գեներալներին, գաղարեցնել պատերազմական գործողութիւնները, կապ հաստատել ավստրո-գերմանական զինվորների հետ և խաղաղութեան գործն իրենց սեփական ձեռքն առնել»:

Դա մի «թուիչք եր դեպի անհայտութիւնը»: Բայց Լենինը չվախեցավ այդ «թուիչքից». ընդհակառակն՝ նա ընդառաջ գնաց նրան, վորովհետև գիտեր, վոր հաշտութիւն հաստատելու այդ յեղանակն իրուր չի անցնի ավստրո-գերմանական զինվորների համար, վոր նա առանց բացառութեան բոլոր Փրոնտներում առաջ կրերի հոսանք դեպի հաշտութիւնը:

Հայտնի յէ, վոր ընկ. Լենինի այդ հեղափոխական կանխատեսութիւնն ել հետագայում իրականացավ յիսկատար ճշտութեամբ:

Հանճարեղ պայծառատեսութիւնը, վրա հասնող դեպքերի ներքին իմաստն արագ ընդգրկելու և հասկանալու կարողութիւնը — դա Լենինի այն հատկութիւնն է, վորն օղնում եր նրան հեղափոխական շարժման շրջադարձերի ժամանակ նշել վարվելակերպի ճիշտ սորատեգիան և պայծառ գիծը:

Ի. ՍՏԱԼԻՆ

ՅԵՐԳՈՒՄ

(ՃԱՌ ԽՈՂՈՐ ԽՈՐՀՈՐԴԻ ԵՐԻ Մ ԶԱՐԱԳՈՒՄՈՐԻ 1924 Թ.
ՀՈՒՍՎԱՐԻ 26-Ի ՍԳՈ ՆՍՏՈՒՄ՝ ՆԱԻԲԱՅ Վ. Ի, ԼԵՆԻՆԻ ՉԵՍՏԱԿԻՆ)

Ընկերներ! Մենք, կոմունիստներս — առանձնահատուկ կառուցվածքի մարդիկ ենք: Մենք ձեւված ենք առանձնահատուկ նյութից: Մենք — նրանք ենք, վորոնք կազմում են պրոլետարական մեծ ստրատեգի¹⁾ բանակը, Լենինի բանակը: Չկա ամէլի բարձր

¹⁾ Ստրատեգիա. — պատերազմի կամ քաղաքական պայքարի զեկավարման արվեստը, այն բոլոր միջոցների ոգտագործման կարողութիւնը, վորոնք կորող են առնել դեպի հաղթանակը, պայքարի ընդհանուր պլանը:

բան, քան այդ բանակին սխառանելու պատիւը: Չկա ալելի բարձր բան, քան այն կուսակցութեան անդամի կոչումը, վորի հիմնադիրն ու ղեկավարը յեղել ե ընկ. Լենինը: Ամենքին չի վիճակված այդ կուսակցութեան անդամը լինել: Ամենքին չի վիճակված այդ կուսակցութեան անդամութեան հետ կապված դառնութիւններին ու փոթորիկին դիմանալ: Բանվոր դասակարգի զավակները, պայքարի ու կարիքի զավակները, անհավատարիմ զրկանքների և հերոսական ջանքերի զավակները—ահա ուղքեր ամենից առաջ պետք ե այդպիսի կուսակցութեան անդամները լինեն: Ահա թե ինչու լենինեցիներ կուսակցութիւնը, կոմունիստների կուսակցութիւնը դրա հետ միասին կոչվում ե բանվոր դասակարգի կուսակցութիւն:

Մեզանից հեռանալով ընկ. Լենինը կտակել ե բարձր պահել և մաքուր պահպանել կուսակցութեան անդամի բարձր կոչումը: Յերդվում եմք քեզ, ընկ. Լենին, վոր մենք պատվով կկատարեմք քո այդ պատգամը:

Ընկ. Լենինը 25 տարի կուել ե մեր կուսակցութիւնը և պատրաստել ե նրան վորպես աշխարհում ամենաամուր և ամենակոխված բանվորական կուսակցութիւն: Յարկովի և նրա ասորիչներին հարվածները, բուրժուազիայի և կալվածատերերի կատաղութիւնը, կաշակի և Դենիկինի զինյալ հարձակումները, Անգլիայի ու Ֆրանսիայի զինյալ միջամտութիւնը, բուրժուական հազարբերան մամուլի սուտն ու բամբասանքը—այս բոլոր կարիճները քառորդ դարի ընթացքում անդադրում ընկնում եյին մեր կուսակցութեան գլխին: Սակայն մեր կուսակցութիւնը կանգնել եր վորպես ժայռ, հետ մղելով թշնամու անթիւ հարվածները և բանվոր դասակարգին առաջ տանելով ղեպի հաղթանակը: Անողորմ կռիւնքում մեր կուսակցութիւնը կուել ե իր շարքերի միասնութիւնն ու համախմբվածութիւնը: Միասնութեամբ և համախմբվածութեամբ նա հաղթանակներ ե ձեռք բերել բանվոր դասակարգի թշնամիների վրա:

Մեզանից հեռանալով ընկ. Լենինը կտակել ե մեզ պահպանել մեր կուսակցութեան միասնութիւնը վորպես աչքի լույս: Յերդվում եմք քեզ, ընկ. Լենին, վոր մենք պատվով կկատարեմք և այդ խնդիրը:

Ծանր և անտանելի յե բանվոր դասակարգի բաժինը: Տանջալի ու ծանր են աշխատավորութեան տառապանքները: Ստրուկներ և

ստրկատերեր, ճորտեր և ճորտատերեր, գյուղացիներ և կալվածատերեր, բանվորներ և կապիտալիստներ, կեղեքվողներ և կեղեքողներ—այսպէս ե կառուցվել աշխարհը դարերից իվեր, այդպէս և նա և այժմ յերկիրների մեծ մասում: Դարերի ընթացքում աշխատավորները տասնյակ և հարյուրավոր անգամ փորձել են ուսերից ղեն չարտել կեղեքողներին և իրենց դրութեան տերը դառնալ: Սակայն յուրաքանչյուր անգամ, ջախջախված և խայտառակված, հարկադրված են յեղել նահանջելու, հողում թագցնելով վերավորանք և ստորացում, բարկութիւն և հուսահատութիւն և հայացքը գցելով ղեպի անձանթ յերկինքը, ուր նրանք հույս ունեյին ազատութիւն դտնել: Ստրկութեան շղթաներն անձեռնմխելի եյին մնում, կամ թե հին շղթաները փոխվում եյին նոր, նույնքան ծանր և ստորացուցիչ շղթաներով: Միայն մեր յերկրում կեղեքվող և ճնշված մասսաներին հաջողվեց իրենց ուսերից ղեն չարտել կալվածատերերի և կապիտալիստների տիրապետութիւնը և նրա տեղը ղենել բանվորների և գյուղացիների տիրապետութիւնը: Դուք գիտեք, ընկերներ, և այժմ ամբողջ աշխարհը խոստովանում ե այդ, վոր այդ վիթխարի աշխատանքը ղեկավարում եր ընկ. Լենինը և նրա կուսակցութիւնը: Լենինի մեծութիւնն ամենից առաջ կայանում ե նրանում, վոր նա ստեղծելով Խորհուրդների Հանրապետութիւնը, ստեղծելով պրոլետարիատի ղեկատուութեան, դրանով գործով ցույց տվեց համայն աշխարհի կեղեքվածներին, վոր ազատագրվելու հույսը չի կորսվել, վոր կալվածատերերի և կապիտալիստների տիրապետութիւնը յերկարատե չե, վոր աշխատանքի արքայութիւնը կարելի յե ստեղծել իրենց աշխատավորների ջանքերով, վոր աշխատանքի արքայութիւնը կարելի յե ստեղծել յերկրի վրա և վոչ թե յերկնքում: Դրանով նա ամբողջ աշխարհի բանվորների և գյուղացիների սիրտը վառեց ազատագրման հուսով: Դրանով և բացատրվում ե այն փաստը, վոր Լենինի անունը դարձել ե աշխատավոր և շահագործվող մասսաների ամենատիրելի անունը:

Մեզանից հեռանալով ընկ. Լենինը կտակել ե մեզ պահպանել և ամրապնդել պրոլետարիատի ղեկատուութեան: Յերդվում եմք քեզ, ընկ. Լենին, վոր մենք մեր ուժերը չեմք խնայի քո և այդ պատվիրանը կատարելու համար:

Մեր յերկրում պրոլետարիատի ղեկատուութեան ստեղծվեց բանվորութեան և գյուղացիութեան դաշինքի հիման վրա: Դա

Խորհուրդների Հանրապետության առաջին և արմատական հիմքն է: Բանվորները և գյուղացիները չեն լին կարող հաղթել կապիտալիստներին և կալվածատերերին առանց այգպիսի դաշինքի առկայության: Բանվորները չեն լին կարող ջախջախել կապիտալիստներին առանց գյուղացիների ոգնության: Գյուղացիները չեն լին կարող ջախջախել կալվածատերերին առանց բանվորների ղեկավարության: Դրա մասին է խոսում քաղաքացիական կռիվները ամբողջ պատմությունը մեր յերկրում: Սակայն Խորհուրդների Հանրապետության ամրապնդումը դեռ հեռու է վերջացած լինելուց նա միայն նոր ձև է ընդունել: Առաջ բանվորները և գյուղացիները դաշինքը ռադիկալան դաշինքի ձև ունեն, վորովհետև նա ուղղված էր Կալչակի և Դենիկինի դեմ: Այժմ բանվորների և գյուղացիների դաշինքը պետք է ընդունի տնտեսական համագործակցության ձև քաղաքի և գյուղի միջև, բանվորների և գյուղացիների միջև, վորովհետև նա նպատակ ունի ամենայն անհրաժեշտությամբ փոխադարձաբար մատակարարելու բանվորներին և գյուղացիներին: Դուք գիտեք, վոր վոչ վոք այնպես համառորեն չեք կիրառում այդ խնդիրը, ինչպես ընկ. Լենինը:

Հեռանալով մեզանից ընկ. Լենինը կտակել է ամբողջ ուժով ամրապնդել քանվորների և գյուղացիների դաշինքը: Յերդվում ենք քեզ, ընկ. Լենին, վոր մենք պատվով կկատարենք քո նախադրարները:

Խորհուրդների Հանրապետության յերկրորդ հիմքը մեր յերկրի ազդու յունների աշխատավորության դաշինքն է: Ռուսներն ու ուկրաինացիները, բաշկիրներն ու բելոռուսները, վրացիներն ու ադրբեջանցիները, հայերը և դադստանցիները, թաթարները և զրգները, ուղրեկներն ու թուրքմենները—նրանք բոլորն էլ միահավասար շահագրգռված են պրոլետարիատի գիկտատուրայի ամրապնդմամբ: Վոչ միայն պրոլետարիատի գիկտատուրան փրկում է այդ ժողովուրդներին չղթաներից և կեղեքումից, այլև այդ ժողովուրդներն իրենց անձնուրաց նվիրվածությամբ Խորհուրդների Հանրապետությանը, նրան զոհաբերելու իրենց պատրաստակամությամբ փրկում են մեր Խորհուրդների Հանրապետությունը բանվոր դասակարգի թշնամիների նենդությունից և յելույթներից: Ահա թե ինչու Լենինն անընդհատ ասում էր մեզ մեր յերկրի ժողովուրդների կամավոր դաշինքի անհրաժեշտության մասին,

նրանց յեղբայրական համագործակցության անհրաժեշտությամբ մասին՝ Խորհուրդների Միության շրջանակներում:

Հեռանալով մեզանից ընկ. Լենինը կտակել է մեզ ամրացնել և ընդարձակել Հանրապետությունների Միությունը: Յերդվում ենք քեզ, ընկ. Լենին, վոր մենք պատվով կկատարենք քո և այդ պատվիրանը:

Պրոլետարիատի գիկտատուրայի յերրորդ հիմքը մեր Կարմիր բանակը, մեր Կարմիր նավատորմիցն են: Լենինը մի անգամ չի ասել մեզ, վոր կապիտալիստական պետություններից մեր նվաճած հանդիպող և կարծատե լինել: Լենինը մի անգամ չի մատնանշել մեզ, վոր Կարմիր բանակի ամրացումը և նրա դրություն բարեկամ վումը մեր կուսակցության կարևորագույն խնդիրներից մեկն է: Քերզոնի ուլտիմատումի¹⁾ և Գերմանիայի ճգնաժամի²⁾ հետ կապված դեպքերն ավելորդ անգամ ապացուցեցին, վոր Լենինն իրավացի յեր, ինչպես ամենուրեք: Յերդվենք, ընկերներ, վոր մենք ուժ չենք խնայի ամրացնելու համար մեր Կարմիր բանակը, մեր Կարմիր նավատորմիցը:

Վորպես հսկայական ժայռ կանգնած է մեր յերկիրը, շրջապատված բուրժուական պետությունների ուկիլանոսով: Ալիքներն ալիքների հետեից գլորվում են նրա վրա, սպառնալով կլանելու և վողողելու նրա ափերը: Իսկ ժայռը կանգնած է անսասան: Ինչո՞ւմն է նրա ուժը: Վոչ միայն նրանում, վոր մեր յերկիրը հաստատուն է բանվորների և գյուղացիների դաշինքով, վոր նա ներկայացնում է ազատ ազդու յունների միություն, վոր նրան պաշտպանում է Կարմիր բանակի և Կարմիր նավատորմիցի հզոր ձեռքը: Մեր յերկրի ուժը, նրա ամրությունը, նրա կայունությունը կայանում է նրանում, վոր նա համայն աշխարհի բանվորների և գյուղացիների սրտերում խոր համակրանք է վայելում և անխորտակելի ոգնություն: Համայն աշխարհի բանվորներն ու գյուղացիները ցանկանում են պահպանել Խորհուրդների Հանրապետությունը

¹⁾ Քերզոնի ուլտիմատումը—Քերզոնը, Անգլիայի արտաքին գործերի նախկին մինիստրը, 1923 թ. մեր հանրապետության շահերին և արժանապատվության անհամատեղելի մի շարք պահանջներ ներկայացրեց Խորհրդային Միության, սերման դեպքում պատերազմով սպառնալով.— Խ մ.բ.

²⁾ Գերմանիայի ճգնաժամը—1923 թ. աշնանը Գերմանիայում տնտեսական և քաղաքական ուժեղ ճգնաժամ բռնկվեց. վորն ապստամբություն տալից բերեց Համբուրգում և պրոլետարիատի հեղափոխական խմբումն ամբողջ յերկրում.— Խ մ.բ.

Վորպես Լենինի հավատարիմ ձեռքով թշնամիների վորջը բաց թողնված նեւ, վորպես կեղեքումից և շահագործումից ազատվելու իրենց հույսի ապավեն, վորպես ազատագրման հավատարիմ փառոս: Նրանք ցանկանում են նրան պահպանել և թույլ չեն տա, վոր կապիտալիստներն ու կալվածատերերը նրան քայքայեն: Դրանումն է մեր ուժը: Դրանումն է բոլոր յերկիրներին աշխատավորու-թյան ուժը: Դրանումն է համայն աշխարհի բուրժուազիայի թու-լությունը:

Լենինը յերբեք խորհուրդներ չանրապետությանը չի նայել վորպես ինքնանպատակի: Նա նրան միշտ դիտել է վորպես Արե-մուտքի և Արեւելքի յերկիրներում հեղափոխական շարժման ուժե-ղացման համար անհրաժեշտ ողակ, վորպես կապիտալի վրա հա-մայն աշխարհի աշխատավորության հաղթանակի հեղացման հա-մար անհրաժեշտ ողակ: Լենինը գիտեր, վոր միայն նման հաս-կացողությունն է ճիշտ վոչ միայն միջազգային տեսակետից, այլև հենց խորհուրդների շանրապետության պահպանման տեսակետից: Լենինը գիտեր, վոր միայն այդ ճանապարհով կարելի չէ համայն աշխարհի աշխատավորության սիրտը բողբալաւել դեպի վճռական մարտեր՝ ազատագրության համար: Ահա թե ինչու նա, պրոլետա-րիատի հանձարեղ առաջնորդներից հանձարեղագույնը, պրոլե-տարիատի գիկտատուրայի հաջորդ որն իսկ բանվորների Ինտերնա-ցիոնալի հիմքը դրեց: Ահա թե ինչու նա չէր հոգնում ընդարձա-կելու և ամրացնելու համայն աշխարհի աշխատավորության միու-թյունը—Կոմունիստական Ինտերնացիոնալը:

Մենք այս որերի ընթացքում տեսանք տասնյակ և հարյուր հա-յարավոր աշխատավորների ուխտագնացությունը դեպի Լենինի դադաղը: Քիչ ժամանակից հետո դուք կտեսնեք միլիոնավոր աշ-խատավորների ներկայացուցիչների ուխտագնացությունը դեպի ընկ. Լենինի գերեզմանը: Կարող եք չկասկածել, վոր միլիոնների ներկայացուցիչների հետեից հետո կգան տասնյակ և հարյուրավոր միլիոնների ներկայացուցիչները յերկրագնդի բոլոր ծայրերից, վորպեսզի վկայեն, վոր Լենինը վոչ միայն ռուսական պրոլետա-րիատի, վոչ միայն յեվրոպական բանվորների, վոչ միայն գաղու-թային Արեւելքի, այլև յերկրագնդի ամբողջ աշխատավորության առաջնորդն էր:

Հեռանալով մեզանից ընկ. Լենինը կտակել է մեզ հավատարիմ մնալ Կոմունիստական Ինտերնացիոնալի սկզբունքներին:

Յերդվում եմք քեզ, ընկեր Լենին, վոր մեմք չեմք խնայի մեր կյանքը՝ ամրացնելու և ընդարձակելու համար համայն աշխարհի աշխատավորության միությունը—Կոմունիստական Ինտերնացիո-նալը:

Ն. ԿՐՈՒՊՍԿԱՅԱ

ԼԵՆԻՆԻ ԴՐՈՇԻ ՆԵՐՔՈ

ՀԱՅ ԽԱՆՈՒՄ ԽՈՐՀԱՐԴՆԵՐԻ ՈՒ ՀՍՄԱԳՈՒՄԱՐԻ 1924 Թ.
(ՀՈՒՆՎԱՐԻ 26-Ի ՍԳՈ ՆՈՍՏՈՒՄ. ՆԱԽՎԱԾ Վ. Ի. ԼԵՆԻՆԻ ՀԻՇՄԱՍԿԻՆ)

Ընկերներ, այն, ինչ յես պիտի ասեմ ձեզ, պարլամենտական ճառի նման չի լինի: Սակայն յես ասում եմ, ընկերներ, աշխատա-վորների, հանրապետությունների ներկայացուցիչներին, մտե-րիմ թանգազին ընկերներին, վորոնք կոչված են կյանքը կառու-ցելու նոր սկզբունքներով, և դրա համար ել, ընկերներ, յես կար-ծում եմ, վոր յես ինձ չպետք է կատեմ և վոչ մի պայմանականու-թյան հետ:

Ընկերներ, այս որերի ընթացքում, յերբ յես կանգնել եյի վլադիմիր Իլյիչի դադաղի կողքին, յես վերամտածեցի նրա ամ-բողջ կյանքը և ահա այն, ինչ ցանկանում եմ ասել ձեզ. նրա սիրտը տրոփում էր ջերմ սիրով դեպի բոլոր աշխատավորները, դեպի բոլոր շահագործվածները: Այս բանը յերբեք նա չի ասել, յես ել, հավանական է, չէյի ասի այդ մի այլ, պակաս հանդիսա-վոր րուպյի: Բայց յես այդ մասին ասում եմ նրա համար, վոր նա այդ զղացմունքը ժառանգություն է ստացել ռուսական հերոսա-կան հեղափոխական շարժումից: Այդ զղացմունքը հարկադրել է նրան կրքոտ և ջերմ կերպով պատասխան վորոնեւ թե վորոնք պետք է լինեն աշխատավորության ազատագրության ուղիները: Իր հար-ցերի պատասխանը նա ստացել է Մարքսից: Նա Մարքսին չի մո-տեցել վորպես գրքամուլ: Նա Մարքսին մոտեցել է վորպես տան-ջող հրամայական հարցերի պատասխան վորոնող մարդ, և նա այնտեղ գտել է պատասխանները: Այդ պատասխաններով նա գնա-ցել է բանվորների մոտ: Դա 90-ական թվականներին էր: Նա այն ժամանակ չէր կարող միտինդներում խոսել: Պետրոգրադում նա գնաց դեպի բանվորական խմբակները: Նա գնաց պատմելու այն, ինչ իմացել էր Մարքսից, պատմելու այն պատասխանները, վո-րոնք նա գտել էր այնտեղ: Սակայն նա բանվորներին մոտեցավ վոչ

վորպես հպարտ ուսուցիչ: Նա մոտեցավ վորպես ընկեր: Նա վոչ միայն խոսում և պատմում, նաև ուշադիր լսում էր, թե ինչ էր ստում նրան բանվորը: Ֆիսկ Պիտերի բանվորները խոսում էյին նրան վոչ միայն ֆարրիկայի կարգերի մասին, վոչ միայն բանվորների կեղեքման մասին, նրանք ասում էյին նրան իրենց գյուղի մասին:

Միությունների Տան դահլիճում, Վլադիմիր Իլյիչի դադադի մոտ, յես տեսա այն բանվորներից մեկին, վորն այն ժամանակ Վլադիմիր Իլյիչի խմբակումն էր: Դա—Տուլայի գյուղացի յեր: Յեմլ այդ Տուլայի գյուղացին, Սեմենիկովսկու գործարանի բանվոր, ասում էր Վլադիմիր Իլյիչին.— «Այստեղ, քաղաքում, յես գժվարանում եմ բոլորը բացատրել: յես կգնամ մեր Տուլայի նահանգը և կասեմ այն բոլորն, ինչ դուք խոսում եք, յես կասեմ իմ աղբականներին, կասեմ նաև մյուս գյուղացիներին: Նրանք ինձ կհավատան: Յես չե՞ վոր հարադատ եմ: Յեմլ այնտեղ վոչ մի ժանդարմ մեղ չի խանդարի»:

Ահա մենք այժմ շատ ենք խոսում բանվորների և գյուղացիների դաշինքի մասին: Այդ դաշինքը, ընկերներ, տրված է պատմությամբ: Ռուսական բանվորը մի վտանգով, իր մի կողմով բանվոր է, իսկ մյուս կողմով—գյուղացի: Աշխատանքը Պիտերի բանվորներին չըջանում, խոսակցությունները նրանց հետ, նրանց ասածների ուշադիր ունկնդրությունը հնարավորություն են տվել Վլադիմիր Իլյիչին հասկանալու Մարքսի մեծ միտքը, այն միտքը, վոր բանվոր դասակարգը բոլոր աշխատավորների առաջավոր ջուկասն է: Այն, վոր նա առաջավոր ջուկասն է, այն, վոր նրա հետեից գնում են աշխատավորների բոլոր մասսաները, բոլոր կեղեքվողները—դրանումն է նրա ուժը, դրանումն է նրա հաղթանակի յերաշխիքը: Դա հասկացավ Վլադիմիր Իլյիչը, յերբ նա այցելում էր ու աշխատում Պիտերի բանվորների մեջ, և այդմիտքը, այդ գաղափարը լուսավորել է նրա հետագա ամբողջ գործունեյությունը, նրա յուրաքանչյուր քայլը: Նա իշխանություն էր ցանկանում բանվորների համար, նա հասկանում էր, վոր բանվոր դասակարգին այդ իշխանությունը հարկավոր է վոչ թե նրա համար, վոր նա մյուս աշխատավորների հաշիւն քաղցր կյանք ստեղծի իրեն համար: Նա հասկանում էր, վոր բանվոր դասակարգի պատմական խնդիրն է—ազատել բոլոր կեղեքվողներին, ազատել բոլոր աշխատավորներին: Ահա այդ հիմնական գաղափարը դրոշմ է դրել Վլադիմիր Իլյիչի ամբողջ գործունեյության վրա:

Ընկերներ, միութենական հանրապետությունների, աշխատավորների հանրապետությունների ներկայացուցիչներ, ձեզ եմ դիմում յես և խնդրում եմ Վլադիմիր Իլյիչի այդ գաղափարն առանձնապես մոտ ընդունել ձեր սրտին:

Ընկերներ, յես ցանկանում եմ ասել վերջին մի քանի խոսքերը: Ընկերներ, մեռավ մեր Վլադիմիր Իլյիչը, մեռավ մեր սիրելին, մեր հարազատը: Ընկերներ, կոմունիստներ, բարձր պահեցե՛ք Լենինի համար քանգագին դրոշմ, կոմունիզմի դրոշմ: Ընկեր բանվորներ և բանվորուհիներ, ընկեր գյուղացիներ և գեղջկուհիներ, համայն աշխարհի աշխատավորներ, միացե՛ք սեղմ շարքերով, պնգեցե՛ք Լենինի դրոշի ներքո, կոմունիզմի դրոշի ներքո:

Ի. ՍՏԱԼԻՆ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՎՈՃԸ

(ԸՆԿԵՐՆԵՐՄԻ ՀԱՐՑԵՐԸ, ԳԻՊԻՑ)

Պոսքս դրական վոճի մասին չե: Յես նկատի ունեմ աշխատանքի վոճը, այն առանձնահատուկը և ինքնատիպը լենինիզմի պրակտիկայում, վորն ստեղծում է լենինեց—աշխատողի յուրահատուկ տիպը: Լենինիզմը թեորեալիկ և պրակտիկ դպրոց է, վոր մշակում է կուսակցական և պետական աշխատավորների ուրույն տիպ և ստեղծում է աշխատանքի ուրույն, լենինյան վոճ: Վորո՞նք են այդ վոճի բնորոշ գծերը: Ի՞նչսլիա յեն նրա առանձնահատկությունները:

Այդ առանձնահատկությունները յերկուսն են. ա) ռուսական հեղափոխական թափը և բ) ամերիկական գործնականությունը: Լենինիզմի վոճն այդ յերկու առանձնահատկությունների միացումն է պետական և կուսակցական աշխատանքում:

Ռուսական հեղափոխական թափը հակութույնն է անչարժության, ռուտինայի, կոնսերվատիզմի, մտքի քարացման, դեպի պապական տրադիցիաները ստրկական վերաբերմունքի դեմ: Ռուսական հեղափոխության թափը—դա այն կենսարար ուժն է, վորն արթնացնում է միտքը, առաջ է շարժում, քանդում է անցյալը և հեռանկար է տալիս: Առանց նրան անհնարին է վորեւ շարժում դեպի առաջ: Բայց նա գործնական կյանքում դատարկ «հեղափոխական» մանիլովչինայի վերածվելու բոլոր սովյալներն

ունի, յեթե նրան չմիացնել աշխատանքի ժամանակ ամերիկական գործնականության հետ: Այդպիսի աշխատեման որինակներ—ինչքան կուղեք: Ո՞ւմ հայտնի չե «հեղափոխական» հորինաբանության և «հեղափոխական» պլանա-ստեղծագործության հիմնադրությունը, վորի աղբյուրը հանդիսանում է հավատը դեպի դեկրետի ուժը, վորը կարող է ամեն բան կարգի բերել, ամեն բան վերափոխել: Ռուս գրողներից մեկը՝ Ի. Նրենբուրգը, իր «Ուսկոմ չել» («У с о вершенствованный коммунистический человек») — «Կատարելագործված կոմունիստական մարդ») պատմվածքում պատկերում է այդպիսի հիմնադրությունով բռնված մի «բայլչեիկի» տիպը, վորն իրեն նպատակ է դրել գծել իդեալականորեն կատարելագործված մարդու սխեման և... «խեղդվել է» այդ «աշխատանքում»: Պատմվածքի մեջ կա մեծ չափազանցություն, բայց վորնա ճիշտ է ըմբռնում հիմնադրությունը—դա անկասկած է: Սակայն վոչ վոք, կարծեմ, այնպես չեք հեղնում այդպիսի հիմնադրերին, այնպես կծու և անխնայ, ինչպես Լենինը: «Կոմունիստական սնապարծություն»—ահա թե ինչպիսի արհամարհանքով եր վերաբերվում նա այդ հիմնադրին հավատին դեպի հորինաբանությունը և դեկրետա-ստեղծագործությունը:

«Կոմունիստական սնապարծությունը նշանակում է այն, —ասում է Լենինը, —վոր մեկը՝ լինելով կոմունիստական կուսակցության անդամ և այնտեղից դեռ չվճռված, յերեւակայում է, վորնա կարող է իր բոլոր խնդիրները լուծել կոմունիստական դեկրետագրությամբ» (Հ. XVIII, մ. 1, էջ 384—385):

«Հեղափոխական» դատարկախոսությունը Լենինը սովորաբար հակադրում եր հասարակ և առօրյա գործերը և դրանով ընդգծում եր, վոր «հեղափոխական» հորինաբանությունը ներհակ է իսկական լենինիզմի և՛ վոգուն, և՛ տառին:

«Ավելի քիչ փքուն Ֆրադներ, —ասում է Լենինը, —և ավելի շատ հասարակ ու առօրյա գործեր... Ավելի քիչ քաղաքական ճոռոմաբանություն, ավելի շատ ուշադրություն դեպի ամենահասարակ, բայց կենդանի... կոմունիստական շինարարության փաստերը» (Հ. XVI, էջ 256—257):

Ընդհակառակը, ամերիկական գործնականությունը հակաթույն է «հեղափոխական» մանիլովչեինայի և ֆանտաստիկ հորինաբանության դեմ: Ամերիկական գործնականությունը—դա այն անհատներն ուժն է, վոր չդիտե և չի կարող ճանաչել վորևէ սահ-

ման, վորն իր գործնական համառությունը հաղթահարում է ամեն մի արդելք, վորը չի կարող մի անգամ արդեն սկսած գործն իր վախճանին չհասցնել, յեթե դա նույնիսկ մեծ գործ չէ, և առանց վորի անհնարին է լուրջ շինարարական աշխատանքը: Բայց ամերիկական գործնականությունն ունի բոլոր տվյալներն այլասերվելու և դառնալու նեղ ու անսկզբունքային գործնականություն, յեթե այն չմիացնել ուսական հեղափոխական թափի հետ: Ո՞ւմ հայտնի չե նեղ պրակտիցիզմի և անսկզբունքային գործնականության հիմնադրությունը, վոր հաճախ միջանի «բայլչեիկներին» կերպարանափոխում է ու հեռացնում հեղափոխության գործից: Այդ յուրահատուկ հիմնադրությունն իր արտացոլումն ունեցավ Պիլնյակի «Մերկ տարի» պատմվածքի մեջ, վորտեղ նկարագրված են ուս «բայլչեիկներին» տիպերը, վորոնք լի յեն կամքով և գործնական վճռականությամբ, վորոնք «գործում» են մեծ «չեռանգով», բայց զրկված են հեռանկարներից, չդիտեն «ինչն ինչի հետ կապեն» և դրա համար ել հեղափոխական աշխատանքի ճանապարհից շեղվում են: Վոչ վոք այնպես կծու չի ծաղրել այդ գործարարական հիմնադրությունը, ինչպես Լենինը: «Հաստագլուխ պրակտիցիզմ», «անուղեղ գործարարություն»—ահա այսպես եր հեղնում նա այդ հիմնադրությունը: Սովորաբար նա նրան հակադրում եր կենդանի հեղափոխական գործը և մեր առօրյա աշխատանքի մեջ հեռանկարներ ունենալու անհրաժեշտությունը և դրանով հենց ընդգծում եր, վոր անսկզբունք գործարարությունը նույնքան է ներհակ լենինիզմին, վորքան ներհակ է «հեղափոխական» հորինաբանությունը:

Ռուսական հեղափոխական թափի և ամերիկական գործնականության միացում—դրանումն է լենինիզմի ելությունը պետական և կուսակցական աշխատանքի մեջ:

Միայն այդպիսի միացումն է տալիս լենինեց-աշխատողի արիվ տիպը, լենինիզմի վոճն աշխատանքի մեջ:

Ն. ԿՐՈՒՍՍԿԱՅՈՒ

ԻՆՉՊԵՍ ԵՐ ԱՇԽԱՏՈՒՄ ԻԼՅԻՉԸ
(ԷԼԻՇՈՂՈՒԹՈՒՆՆԵՐ ԼԵՆԻՆԻ ՄԱՍԻՆ ԳՐԳԻՑ)

Ինչպիսի աշխատանքի ել վոր կպչեր Վլադիմիր Իլյիչը, նա այդ կաներ արտասովոր ջանասիրությամբ: Նա ահագին սեւադրական աշխատանք եր կատարում:

ինչքան ավելի նշանակութիւն տար այս կամ այն աշխատանքին, այնքան ավելի կխորանար բոլոր մանրունքների մեջ:

Տեսնելով, թե 90-ական թվականների վերջերին Ռուսաստանում ինչքան դժվար և կաղմակերպել կանոնավոր լույս տեսնող անլեզալ թերթ, մյուս կողմից հսկայական կաղմակերպչական և պրոպագանդիստական նշանակութիւն տալով ընդհանուր ռուսական թերթին, վորը մարքսիստական տեսակետով լուսաբաներ ռուսական իրականութեան բոլոր փաստերը, բոլոր դեպքերը, ավելի և ավելի լայն ծավալովոյ բանվորական շարժումը, Վլադիմիր Իլյիչը ջոկելով ընկերների մի խումբ, վորոշեց արտասահման գնալ և այնտեղ կաղմակերպել այդպիսի թերթի հրատարակութիւնը: Նա մտահոգացավ, նա կաղմակերպեց «Իսկրան»: Յուրաքանչյուր համար բառացիորեն մաշվում էր: Ծամծամում էր յուրաքանչյուր խոսքը: Յեւ անա ծայր աստիճանի բնութագրական մանրամասնութիւն—Վլադիմիր Իլյիչն ինքն էր անում ամբողջ թերթի սրբագրութիւնը: Այդ արվում էր վոչ թե նրա համար, վոր սրբագրող չկար (յես արագութեամբ սովորեցի այդ գործը), այլ նրա համար, վոր նա ջանք էր թափում, վորպեսզի վոչ մի սխալ բաց չթողնի: Նախ ինքը սրբագրութիւնը կարդում էր, հետո ինձ էր տալիս, հետո նորից ինքը նայում էր:

Յեւ այսպես ամեն բանում: Նա շատ աշխատել և հողային վիճակագրական տվյալների վրա, նրանց մշակման վրա: Նրա տեսութեաններում ուշադիր արտադրված շատ աղյուսակներ կան: Յերբ գործը հասնում էր մեծ նշանակութիւն ունեցող, մեծ տեսակարար կշիռ ունեցող թվերին, նա ստուգում էր նույնիսկ արդեն տպագրված աղյուսակների գումարները: Յուրաքանչյուր փաստի, յուրաքանչյուր թվի ուշադիր ստուգումը—բնութագրական և Իլյիչի համար: Իր յեղրակացութիւնները նա կառուցում և փաստերի վրա:

Յուրաքանչյուր յեղրակացութիւն փաստերով հիմնավորելու այս ձգտումը պարզորոշ հայտարարվում և նրա սկզբնական պրոպագանդիստական բրոշյուրներում—«Տուգանքների մասին», «Գործազուրկների մասին», «Նոր գործարանային օրենքը»: Նա վոչինչ զոռով չի կապում բանվորի գլխին, նա ապացուցում և փաստերով: Վորոշ մարդկանց թվում էր, թե բրոշյուրները ձգձգված են: Դրա փոխարեն նրանք բանվորներին առանձնապես համոզիչ թվացին: Լենինի հիմնական աշխատութիւնը, գրված բան-

ում, —«Կապիտալիզմի զարգացումը Ռուսաստանում»—իր մեջ հսկայական փաստացի մատերիալ և պարունակում: Լենինը, վորի կյանքում Մարքսի «Կապիտալի» ընթերցումն այնպիսի հսկայական գեր խաղաց, հիշում էր, թե Մարքսն էր յեղրակացութիւններն ինչպիսի հսկայական քանակութեան փաստացի մատերիալի վրա յի հիմնել:

Լենինը չէր ապավինում իր հիշողութեանը, թեև նա հիանալի հիշողութիւն ուներ: Նա յերբեք փաստերը չէր մեկնարանում հիշողութեամբ, «մոռավորապես», նա նրանց մեկնարանում էր մեծագույն ճշտութեամբ: Նա ահագին քանակութեամբ մատերիալ էր նայում. (նա կարդում, ինչպես և գրում էր, չափազանց արագ), ապա այն, ինչը ցանկանում էր հիշել, արտագրում էր տետրակներում: Նրա տետրակներում բաղմաթիւ արտագրութիւններ են պահպանվել: Մի անգամ, նայելով իմ «Ինքնակրթութեան կաղմակերպութիւնը» բրոշյուրը, նա ասաց, վոր յես իրավացի չեմ, յերբ ասում եմ, վոր հարկավոր և գրանցել միայն ամենազუსտվածը,—նա այլ փորձ ուներ: Գրանցվածը նա հետո միջանի անգամ կարդում էր, դրա մասին են վկայում նշումները, ընդգծումները և այլն: Յեթե գիրքը նրան էր պատկանում, ապա նա սահմանափակվում էր ընդգծումներով, նշումներով լուսանցքներում, իսկ չապկի վրա միայն գրում էր եջը, այն ընդգծելով մեկ կամ մի քանի գծերով, նայած նշված տեղի կարեւորութեանը: Նա նորից կարդում էր նաև իր հոգվածները, նրանց վրա էլ նշումներ էր անում, և այն, ինչը տանում էր դեպի վորեւէ նոր միտք, նույնպես ընդգծում էր և եջը նշանակում չապկի վրա: Իլյիչը այսպես կաղմակերպում էր իր հիշողութիւնը: Նա միշտ էլ պարզ հիշում էր, թե ինքն ի՞նչ և ասել, ի՞նչպիսի պարագաներում և ո՞ւմ հետ բանավիճելիս: Յեւ նրա յերկասիրութիւններում, ճառերում, հոգվածներում մենք շատ քիչ կրկնութիւններ են տեսնում: Ճշմարիտ և, տարիների ընթացքում Իլյիչի հոգվածներում, նրա ճառերում մենք հանդիպում ենք նույն հիմնական մտքերին: Յեւ դրա համար էլ նրա արտահայտութիւնների վրա ինչ-վոր առանձնահատուկ ամբողջականութեան, կայունութեան գրոշմ կա: Սակայն դա նախորդ ասածի հասարակ կրկնութիւնը չէ: Նույն հիմնական միտքը տրվում և նոր գործադրութեամբ, նոր պայմանների, այլ կոնկրետ իրադարձութեան վերաբերմամբ, հարցը լուսաբանում և նոր կողմից: Յես հիշում եմ մի

խոսակցութիւնն իւրիչի հետ: Նա արդեն հիմնադ եր: Ոոսում եյին նրա յերկասիրութիւններն հենց նոր լույս տեսած հատորներն մասին, այն մասին, թե ինչպէս նրանց մեջ անդրադարձել ե ուսման հեղափոխութեան փորձը, ինչպէս կարեւոր ե այդ փորձը մատչելի դարձնել արտասահմանյան ընկերներին: Ոոսում եյին այն մասին, վոր լույս տեսած հատորները պետք ե ողտազործել ցույց տալու համար, թե ինչպէս հիմնական, առանցքային գաղափարն անխուսափելիորեն տարբեր ձևերով ե մեկնարանովում՝ համաձայն փոփոխվող կոնկրետ պատմական իրադարձութիւններին: Իւրիչը պատվիրեց ինձ գտնել այնպիսի ընկերով, վորը կատարեր այդ աշխատանքը:

Սակայն այդ մինչև այժմ չի արված:

Լենինն ուշադիր ուսումնասիրում եր համաշխարհային պրոլետարիատի հեղափոխական պայքարի փորձը: Այդ փորձն առանձնահատուկ հստակութեամբ լուսարտնված ե Մարքսի ե Ենգելսի յերկերում: Յեւ Լենինը նորից ու նորից կարդում եր նրանց, կարդում եր նրանց մեր հեղափոխութեան յուրաքանչյուր նոր ետապում: Այդպիսի հետազոտական աշխատանքը դեռ չի գրված, իսկ դա արտասովոր պարզորոշութեամբ բաց կաներ, թե համաշխարհային հեղափոխական շարժման փորձն ինչպէս ե ոգնել լենինյան կանխատեսութեանը: Նրանց, ում հետքերը ե, թե ինչպէս եր աշխատում Լենինը, թե ինչպէս եր նա կարդում Մարքսին ե Ենգելսին, ինչ եր նրանցից վերցնում ի ղեկավարութիւն մեր պայքարի գնահատութեան, այդպիսի աշխատութիւնը չափազանց շատ բան կտար: Նա ցույց կտար, թե ինչպիսի հսկայական ազդեցութիւն ե ունեցել արդյունաբերական տեսակետից ավելի առաջավոր յերկիրների բանվոր դասակարգի հեղափոխական պայքարի փորձը մեր հեղափոխութեան վրա, մեր ամբողջ հեղափոխական շարժման վրա: Այդպիսի աշխատութիւնը հնարավորութիւն կտար ավելի լավ զգալու, վոր ուսական հեղափոխութիւնը, մեր ամբողջ պայքարն ու շինարարութիւնը— համաշխարհային պրոլետարիատի պայքարի մի մասն ե: Այդպիսի աշխատութիւնը ցույց կտար, թե Լենինը պրոլետարիատի միջազգային պայքարի փորձից ինչ ե վերցրել ե ինչպէս ե վերցրել, ինչպէս ե այդ փորձը կիրառել: Այդ բանն առանձնապէս պետք ե սովորել Լենինից:

ՕՊՐԵՍԻ ԿԱՄԻՔ

(ԷՎ. Ի. ԼԵՆԻՆ, ՀՈԳՎԱՍԻՑ)

... Իմ բանը չե խոսել վրադիմիր Իւրիչի մասին վորպէս քաղաքագետի, ինձ համար թանգ ե ե մտերիմ Լենին—մարդը:

Ինձ հիացում եր նրա միջ բացորոշ արտահայտված ապրելու կամքը ե ակտիվ ատելութիւնը դեպի կյանքի պղծութիւնները, յես հիանում եյի այն յերիտասարդական ազարտով, վորով նա հագեցնում եր իր բոլոր գործերը: Ինձ զարմացնում եր նրա գերմարդկային աշխատունակութիւնը:

Ազգաբնիկ նրա բնավորութեան հատկութիւնն եր, թակայն դա խաղամովի շահախնդիր ազարտը չե, նա Լենինի մեջ յերևան եր ընդունակ հոգու այն բացառիկ արիւթիւնը, վորը յուրահատուկ ե միայն իր կոչման անսասան կերպով հավատացող մարդուն, մարդուն, վորը բազմակողմանիորեն ե խորապէս զգում ե իր կապն աշխարհի հետ ե մինչև վերջը հասկացել ե իր դերն աշխարհի քառում—քառսի թշնամու դերը:

Նա կարողանում եր միահավասար վոգեւորութեամբ շախմատ խաղալ, դիտել «կաստայումների պատմութիւնը», ժամերով վիճել ընկերով հետ, ձուկ վորսալ, քայլել հարավի արևից չիկացած կապրու¹⁾ քարքարոտ արահետներով, հիանալ առաջատար շարժումների վոսկի դույներով ե ձկնորսների թուխ ու կեղտոտ յեքեսաներով: Իսկ յերեկոյան, Ռուսաստանի մասին, գլուղի մասին պատմվածքներ լսելով, նախանձախնդիր ախ եր քաշում:

«Իսկ յես քիչ եմ ճանաչում Ռուսաստանը: Սիմերիակ, Կազան, Պետերբուրգ, աքսոր ե—ահա բոլորը»:

Նա սիրում եր ծիծաղելի բաներ ե ծիծաղում եր ամբողջ մարմնով, իրապէս «լցվելով» ծիծաղով, յերբեմն մինչև արտասովելը: «Հմ-հմ» կարճ ընդունակ բացականչութեանը նա կարողանում եր անսահման յերանգներ տալ,—խայթող ծաղրից մինչև զգուշ յերկմտութիւնը, ե հաճախ այդ «հմ-հմ»-ի մեջ հնչում եր սուր յումոր, մատչելի միայն չափազանց սրտեւս, կյանքի սատանայական անհեթեթութիւնները լավ իմացող մարդու:

Պնդակազմ, լիքը, Սոկրատի գանգով ե մեծ խորամանկի աճենատես աչքերով, նա յերբեմն տարրինակ ե մի քիչ կոմիկական

¹⁾ Կապրի—կղզի Միկերկրական ծովում, ուր յերկար ժամանակ ապրել ե Մարքսի Գորկին:—Խ. մ.

դիրք եր ընդունում.—գլուխը հետևն ե դցում և, նրան ուսի վրա
թեքերով, մատները խրում և կոնատակը, ժիլետը բռնում։ Այդ դիր-
քի մեջ ինչ-վոր դարձանալի բարի ու ծիծաղելի բան կար, ինչ-վոր
հաղթական—ազադադյան, և այդպիսի բոլորին նա ամբողջութեամբ
փայլում եր ուրախութեամբ։

Նրա շարժումները թեթև էին, ճարպիկ և ժլատ, բայց ուժեղ
ժեստեր միանգամայն ներդաշնակվում եր նրա ճառի հետ, վորը
նույնպես ժլատ եր բառերի կողմից, բայց առատ՝ մտքերով։ Յեզ
մոնգոլյան տիպի յերեսի վրա փայլում էին, խաղում կյանքի
զառնութեան ու ստի այդ անխոնջ վորսորդի սուր աչքերը, փայ-
լում էին կկոցելով, թարթելով, իրոնիկորեն ծիծաղելով, բար-
կությունից փայլատակելով։ Այդ աչքերի փայլը նրա ճառը դարձ-
նում եր ավելի տոչորոզ և սարսուցիցիչ պարզ։ Յերբեմն թվում
էր, նրա հոգու անսանձ ներդիան կայծերով ցայտում և նրա աչ-
քերից և բառերը, հաղեցված դրանով, փայլում են ոգում։ Նրա
ճառը միշտ առաջ եր բերում անխոցելի ճշմարտութեան ֆիզիկա-
կան զգացմունքը...

Անսովոր և տարորինակ եր տեսնել Լենինին Գորկիի պարկում
պտտելիս,—նրա պատկերի հետ այն աստիճանի սերտաճել և այն
մարդու տիպարը, վորը նստում և յերկար սեղանի ծայրին, և
քմծիծաղելով, փայլեցնելով զեկավարի սրատես աչքերը, ճարպիկ-
որեն զեկավարում և ընկերների բանավեճը, կամ թե, կանգնելով
եստրադայի վրա, գլուխը հետ դցելով, խաղաղած ամբոխին,
ճշմարտութեան մասին քաղցած մարդկանց ազահ աչքերին և նե-
տում պարզ, հստակ խոսքեր։ Նրանք ինձ միշտ հիշեցնում են
յերկաթյա տաշվածքների սառն փայլը։ Չարմանալի պարզութեամբ
այդ խոսքերից ծնվում եր ճշմարտութեան գեղարվեստորեն հորին-
ված կերպարանքը։

ՈՒԿՅԵՄ VI ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՄԱՆԻՖԵՍՏԸ

ԲՈՂՈՐ ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆՆԵՐԻՆ, ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ՅԵՎ
ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ ԱՄԲՈՂՋ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆԸ

Ընկեր յերիտասարդ բանվորներ և բանվորուհիներ, գյուղա-
ցիներ և զեղջկուհիներ!

ՈՒԿՅԵՄ VI համամիութենական համագումարն իբր առաջին

նիստում միաձայն ընդունեց ՈՒԿՅԵՄ-ը Լենինյան Կոմյունիստի-
թյուն վերանվանելու վորոշումը և վճռեց դիմել ձեզ—մեր միու-
թյունն ստեղծող բանվորական և գյուղացիական յերիտասարդու-
թյանը, բացատրելու համար մեր վորոշման միտքը։

Վոչ թե կարմիր խոսքի համար, վոչ թե բոլոր անուններից
լավագույնը կրելու համար, վոչ թե մեծ հանդուցյալի հիշատակը
հարգանքով պատվելու համար մենք ընդունեցինք այս վորոշումը։
Վոչ, մենք այդ ընդունեցինք, վորպեսզի ԽՍՀՄ բնակվող բոլոր
ժողովուրդներին ամբողջ աշխատավոր յերիտասարդութեանը, իր ա-
ռաջավոր ջոկատի — Յերիտասարդութեան Կոմունիստական Միու-
թյան հետ միասին, լենինիստորեն ապրելու, աշխատելու և պայ-
քարելու միասնական կամքով և հաստատ վճռականութեամբ ներ-
թափանցվի—իրագործի Լենինի մեղ թողած պատգամները։

Յերեք տասնամյակ անընդհատ ընկ. Լենինը փշուր-փշուր հա-
վաքել, զոդել և դաստիարակել և հեղափոխականների բանակը—
կոմունիստական կուսակցութեանը։ Նա նորից սրել և նրան և տվել
հեղափոխական թեորիայի ջախջախիչ զենքը, վորն ստեղծվել եր
Մարքսի կողմից, սակայն յեղծվել ու բթացվել եր բանվորների
զավաճանների կողմից, նա սովորեցրեց նրան հաղթելու արվեստը։
Նա կանգնած եր կոմունիստական կուսակցութեան գլխին, յերբ
նա—կոմունարների այդ անպարտելի բանակը—բազմաժիլոն բան-
վորական և գյուղացիական մասսաներին դրոհի տարավ ցարական-
կարթածատիրական-բուրժուական Ռուսաստանի ամբոթյունների
վրա, յերբ նա իշխանութեանը նվաճեց բանվոր դասակարգի հա-
ժար, սովորեցրեց նրան ոգտվել այդ իշխանութեանից, ջախջա-
խեց բանվորների ու գյուղացիների բոլոր թշնամիների ընդդիմա-
դրութեանն ու կատաղի հարձակումները, աղատագրեց մեր Հան-
րապետութեանների Միութեան բոլոր ժողովուրդներին, Կոմին-
տերնի դրոշի ներքո հավաքեց Արևմուտքի բանվորների և գաղու-
թային ստրուկների միլիոններին։

Այժմ դասակարգերի պայքարն աշխարհը բաժանել և յերկու
բանակի։ Արևմուտքի բուրժուազիան դիմում և իշխանութեան գլու-
խը մնալու վերջին միջոցներին—Ֆաշիզմին, վորի ձախ թևը դառ-
նում և սոցիալ-դեմոկրատիան, կամ թե փորձում և իրեն պահպա-
նել, իշխանութեանը ուղղակի սպլով սոցիալ-դեմոկրատների
մեղքը։

Մյուս բանակում, պրոլետարիատի բանակում, տեղի յե ու-

նենում ուժի կուտակումն, վերջնական գոյամարտի նախապատ-
րաստութիւնը: Այդ բանակի գլխին և կանգնած Լեւոնի ստեղծած
կոմունիստական ինտերնացիոնալը: Լեւոնի ղեկավարած և աշխա-
տավորութեան միջազգային պայքարի ծրագիրը, տակտիկան և
գործը:

Կարող ենք մենք—բանվորութեան և գյուղացիութեան յերի-
առարար սերունդը— անտարբեր մնալ դեպի այդ պայքարը: Կա-
րող ենք մենք ասել. «Մենք մերն արինք, մենք հաղթեցինք, իսկ
այժմ կարելի չէ հեռու քաշվել պայքարից»: Վոչ! Մենք այդ չենք
կարող ասել և չենք ասի: Մենք վերջնականապէս կհաղթենք միայն
այն ժամանակ, յերբ պրոլետարական հեղափոխութիւնը հաղթա-
նակի համայն աշխարհում—այդ է մեզ սովորեցրել Լեւոնը: Մենք
միայն առաջավոր ջոկատն ենք համաշխարհային պրոլետարական
հեղափոխութեան մարտիկների: Մենք պետք է շարունակենք պայ-
քարն ընդդէմ կապիտալի, կառուցենք նոր հասարակութիւնը:

Լեւոնը ցույց է տվել մեզ այն ուղին, վորով մենք պետք է
առաջ գնանք, յեթե ցանկանում ենք կառուցել նոր հասարակու-
թիւն, վորի մէջ չեն լինի վոչ ստրուկներ, վոչ տերեր, վորի մէջ
բոլորը կապրեն բավարարված և յերջանիկ: Ի՞նչ պետք է մենք
անենք, յեթե իսկապէս ցանկանում ենք կատարել նրա պատգամ-
ները:

Մենք ապրում ենք մի յերկրում, վորը բոլոր կողմերից չրջա-
պատված է թշնամիներով, վորն իր տեխնիկայի, տնտեսութեան
արտադրական ուժերի, ընդհանուր կուլտուրականութեան մա-
կարդակով չափ տասնամյակներով հետ է բուրժուական Արեւմուտ-
քից: Մենք աղքատ ենք, անկուլտուրական, մեղանում դեռ ուժեղ
են սեփականատիրական տրամադրութիւնները, մենք դեռ չենք
սովորել ընդհանրութեամբ աշխատել: Իսկ առանց դրան կոմունիզմ
կառուցել չի կարելի, վորովհետեւ կոմունիզմը յերկնքից չի ընկ-
նում, գլխից կամ լավ մարդկանց ցանկութիւնից չի ծնվում, այլ
կառուցվում է ֆարրիկներից յեկած հաղթական բանվորների կող-
մից, դաշտերից, վորոնք չեն իմանում ինչ բան է յերաշտը, բնակ-
չութեան կողմից, վորը վարժվել է ընդհանրութեամբ աշխատելու
և իր աշխատանքի պտուղներն է սպասում վոչ թէ ասածուց, այլ
սեփական կազմակերպվածութիւնից և աշխատելու ունակութիւն-
ից: Միայն այդ հողի վրա կարելի չէ կառուցել կոմունիզմը:
Դրա համար էլ Լեւոնի պատգամները— դուրս դալ կարիքից և

քայքայումից, դարձնել մեր յերկիրը, նրա հետ միասին աճող
մարդկութիւնը, յերջանիկ, ազատ, աշխատանքով, բայց և առա-
տութեան մէջ ապրող—կատարելու ցանկութիւն ունեցող յերիառ-
արդ սերնդի խնդիրներն են՝ միացնել իրենց ջանքերը, համախմբել
իրենց բոլոր բաժրժված ուժերը՝ պայքարելու համար խավարի,
անկուլտուրականութեան, տնտեսութեան հետամնացութեան, աղ-
քատութեան, նախապաշարունակի, դարավոր անշարժութեան և
ծուլութեան դեմ, աշխատելու անընդունակութեան, դատարկապոր-
տութեան, գիտութեան և տեխնիկայի ուժին չհավաստալու դեմ—
և արտելային աշխատանքով, բոլորը միասին ընդհանուր համա-
ձայնութեամբ, սկսած փոքրիկից, անշանից (թեկուզ և գալոցա-
կան շենքի նորոգումից, հողի կոլեկտիվ հերկից) առաջ շարժվել
դեպի մեր արդյունաբերութեան, մեր տնտեսութեան հուժկու
զարգացումը, դեպի ամբողջ բնակչութեան կոոպերացումը, դեպի
եւեկտրիֆիկացիան:

Սակայն այդ ամբողջ աշխատանքն առանց գիտութեան կա-
տարել չի կարելի, ընկ. Լեւոնը բազմիցս կրկնել է մեզ, վոր միայն
ժամանակակից կրթութեան վրա կարելի չէ ստեղծել կոմունիստա-
կան հասարակութիւնը. և յեթե մենք չենք տիրապետի այդ կրթու-
թեանը, ապա կոմունիզմը կմնա վորպէս միայն ցանկութիւն:
Դրա համար էլ բանվորական և գյուղացիական յերիառար
սերնդի առաջ կանգնած յերկրորդ խնդիրն է՝ սովորել, գիտութիւն
ստանալ և կուտակել: Ըստ վորում գրքային ձևով չսովորել, այլ
սովորել կյանքից, պայքարի և աշխատանքի փորձից և կարողա-
նալ գրքից ստացած բոլոր գիտելիքներն ստուգել գործնականում:

Սակայն սովորելով և նոր հասարակութեան ստեղծման վրա
աշխատելով, բանվորական և գյուղացիական յերիառարութեան
թիւնը չպետք է մոռանա իր և յերրորդ խնդիրը—միշտ պատրաստ
լինել առաջին իսկ կոչին պաշտպանելու բանվորա-գյուղացիական
խիստնութիւնը կապիտալիստների հարձակման դեմ: Մեր յեր-
կիրը—դա բոլոր կողմերով թշնամիներով չրջապատված մի ամբողջ
է: Մենք համաշխարհային բուրժուազիայի աչքի փուլն ենք: Նա
հարմար մոմենտի յէ սպասում, վորպէսզի մեզ հանկարծակիի բե-
րի, հարձակվի աշխարհիս առաջին բանվորա-գյուղացիական պե-
տութեան վրա, ջնջի նրան հողի յերեսից, պրոլետարական դիկ-
տատուրան խեղդի պրոլետարների և աշխատավոր գյուղացիու-
թեան արջան մէջ: Համաշխարհային բուրժուազիան յերբեք չի

հրաժարվի այդ մտադրութիւնից, վորովհետեւ Խորհուրդների Սոցիալիստական Հանրապետութիւնների Միութեան գոյութիւնը մշտական սպառնալիք է նրա համար, նրա մերձավոր կործանման մոմենտի մշտական հիշեցումն է: Բանվորների պայքարը կապիտալիստների դեմ համաշխարհային բնույթ ունի, իսկ մենք պայքարող պրոլետարիատի համաշխարհային բանակի միայն մի ջոկատն ենք: Լենինի պատգամները կատարելու ցանկութիւն ունեցող յերիտասարդ բանվորների և գյուղացիների խնդիրն է՝ միշտ պատրաստ լինել պաշտպանելու Լենինի ստեղծած բանվորական պետութիւնը, ամրացնել մեր Կարմիր բանակը և Կարմիր նավատորմը և հարկավոր մոմենտին ողնութեան հասնել Արեւմուտքի պայքարող բանվորութեանը:

Պայքարել հնի մնացորդների դեմ, կառուցել նոր, կոմունիստական հասարակութիւն, սովորել, գիտութիւն և փորձ կուտակել, հաստատ պաշտպանել բանվոր-գյուղացիական իշխանութիւնը—այս յերեք խնդիրներ, վորոնք կանգնած են ԽՍՀՄ աշխատավորութեան յերիտասարդ սերնդի առաջ: Վորպեսզի կոմյունիստականներն առանձնահատուկ ուժով, առանձնահատուկ հաստատակամութեամբ և համառութեամբ աշխատեն այդ խնդիրներին իրադրածման վրա—մենք մեր Միութիւնը կոչում ենք լենինյան և պարտավորութիւն ենք հանձն առնում ինքներս լինելու առաջին զինվորները, աշխատողները և աշակերտները, և հանձն ենք առնում բանվորական և գյուղացիական ամբողջ յերիտասարդութեան ուսումը, աշխատանքը և պայքարը կազմակերպելու պարտավորութիւնը:

Մեզ—կոմյունիստականներին—վրա առանձնահատուկ պատասխանատու խնդիրներ, դեռ ավելի մեծ պարտավորութիւններ են դրվում, յերեք մենք մեր դրոշի վրա գրեցինք Լենինի—առուցչի և առաջնորդի—անունը, վորն ամեն բանում մեզ համար որինակ կլինի: Մեր խնդիրը միայն այն չէ, վոր կրկնապատիկ, յեռապատիկ յեռանդով կիրառենք ամբողջ յերիտասարդութեանը Լենինի թողած պատգամները: Կոմյունիստականները, վորոնք վոչ մի առավելութիւն չունեն անկուսակցական յերիտասարդութեան նկատմամբ, սակայն ավելի շատ պարտավորութիւններ ունեն, քան անկուսակցական յերիտասարդ բանվորներն ու գյուղացիները:

Մեր առաջին պարտականութիւնն է չպարփակվել ինքն իր մեջ, չպարծենալ, վոր մենք կոմյունիստականներ ենք, չառանձնա-

նալ յերիտասարդ բանվորներից և գյուղացիներից, այլ այնպես աշխատել, վոր բոլորը մեր աշխատանքի ոգուտը տեսնեն, վոր աշխատավորութեան ամբողջ յերիտասարդ սերունդը դնա մեր դրոշակակիրների հետեից: «Կոմունիստների ձեռքերով կոմունիզմ կառուցել չի կարելի»—ասում էր մեզ Լենինը: «Առանց բանվորական և գյուղացիական յերիտասարդութեան ամբողջ մասսային կոմունիզմի շինարարութեանը ներգրավելու, դուք կոմունիստական հասարակութիւն չեք կառուցի»:

Ղուք պետք է կոմունիստական հասարակութեան առաջին կառուցողները լինեք միլիոնավոր կառուցողների մեջ, վորոնք պետք է լինեն յուրաքանչյուր յերիտասարդ պատանին, յուրաքանչյուր ջահել աղջիկը»: Դրա համար ել կոմյունիստականի պարտականութիւնն է մեր պայքարի մեջ ներգրավել աշխատավոր յերիտասարդութեան ամբողջ մասսային, նրան որինակ ծառայելով. նրա զեկավարը լինելով պայքարել, վորպեսզի դարավոր նախապաշար-մունքների լծից դուրս պոկել յուրաքանչյուր բանվորուհուն և գեղջիկուհուն, հետամնաց, անկուսակցական արևելյան ժողովուրդների յուրաքանչյուր յերիտասարդին, վորոնց պահել են խափարի և ստրկութեան մեջ, յուրաքանչյուր յերիտասարդ բանվորին և գյուղացուն, վորը դեռ չի գիտակցել մեր պայքարի նպատակը, իսկ նրանց ազատելով հնի ուժեղ թաթերից—ներգրավել նորի կառուցմանը: Յեւ աշխատավոր յերիտասարդութեան շրջանում բոլոր-լավերին, բոլոր յերիտասարդ բանվորներին և բանվորուհիներին, գյուղացիական յերիտասարդութեան լայն շերտերին, վորոնք մի-անման չահեր ունեն բանվոր դասակարգի հետ, ներգրավել մեր միութեան շարքերը: Վո՛չ մի յերիտասարդ բանվոր կամ բանվորուհի չպետք է անկուսակցական մնա: Վո՛չ մի գյուղ, ուր կոմյունիստական բջիջն իր հետեից չտանի գյուղացիական յերիտասարդութեանը: Ահա իրական մասսայական աշխատանքի առաջին խնդիրը, վորը մեզ թույլ կտա միացնելու միլիոններին, խնդիր, վոր դրված է մեզ վրա.—մենք ցանկանում ենք լինել լենինյան կոմյունիստութիւն:

Կոմյունիստականների առաջ դրված յերկրորդ խնդիրն է՝ կուսակցութեան պատմութեան որինակների վրա, մասնակցելով նրա պայքարին և գործնական աշխատանքին՝ սովորել հասկանալ բայ-ջևիկյան լենինյան տակտիկայի հիմունքները, դառնալ ամբակուս-բայլչեիկներ, հետևողական և անսասան լենինեցներ: Մեր փա-

ապառնած կոմունիստական կուսակցութիւնը, վորի շարքերը մըտ-
նելու համար պատրաստուում են կոմյերիտականները, մի սրվա մեծ
չի կառուցվել: Ավելի քան քառորդ դար նա կուիել է իր հաղթական
տակտիկայի պողպատյա ղենքը, կուիել է վոչ միայն ցարի, նրա
չինովներին, բուրժուազիայի ու կալվածատերերի դեմ մղվող
մարտերում, այլև դավաճանների դեմ բանվոր դասակարգի շար-
քերում—ոպորտունիզմի դեմ և ամենափոքր տատանումների, ճո-
ճումների ու թեքումների դեմ մեր սեփական շարքերում: Նա կու-
սակել է մինչև այժմ բանվորական շարժման պատմութան մեջ
սեփական պրակտիկայի բայլչեիկյան ղենքի արտենալ, վորոնց
անխալ կերպով տիրապետելու ունակութիւնը մեզ մինչև այժմ
հաղթութիւններ է տվել: Այդ հաղթանակը մեզ համար կապահով-
վի նաև ապագայում, յեթե մենք, կուսակցութիւնը յերիտասարդ
նոր սերունդը, սովորենք տիրապետել այդ ղենքին, յեթե մենք
կուսակցութիւնը հին գվարդիայից, նրա բայլչեիկյան ղեկավար
կադրերից յուրացնենք 25 տարվա փորձի բոլոր դասերը: Կու-
սակցութիւնը հին և յերիտասարդ սերնդի հեղափոխական ժառան-
գորդութիւնը, այդ կուսակցական սերունդների անխղիչ կապը
բայլչեիկյան փորձված շտաբի անառակելի ղեկավարութեամբ,
այն խնդիրն են, վորի կատարման համար պետք է աշխատեն կոմ-
յերիտականները: Նրանք պետք է հասկանան, վոր նույնպես և մեր
կուսակցութիւնը մեջ, ինչպես յուրաքանչյուր մասսայական բա-
նակում, ծանր և դժվարին մոմենտներին անխուսափելի յեն ճո-
ճումները, տատանումները, թեքումները, յերբ բոլոր անկայուն-
ները, մինչև վերջը բայլչեիկյան վողով ղինվածներն սկսում են տա-
տանվել, թեքվել լենինյան ճշմարիտ գծից, փորձել իրենց հետեից
դեպի մանր-բոժուական ճահիճը տանել ամբողջ կուսակցու-
թիւնը: Այդպիսի մոմենտներին զոդումից, ուժեղ միասնութիւն-
ից, անխախտելի դիսցիպլինայից, Լենինի պատգամներին բոլոր
կոմունիստների հաստատ նվիրվածութիւնից և կախված կուսակ-
ցութիւնը բախտը, և նրա հետ միասին աշխարհում առաջին բան-
վորական պետութիւնը բախտը: Կոմյերիտականները, իրենց Միու-
թիւնը լենինյան կոչելով, դրա համար և ամենորայ աշխատա-
նում, և կուսակցութիւնը համար դժվարին մոմենտներին Լենինի
պատգամներին—միասնութիւնը, զոդման և կուսակցութիւնը բայլ-
չեիկյան ղեկավարութիւնը—հավատարիմ պահպանները կլինեն,
վոչ վոքի թույլ չեն տա կուսակցութիւնը լենինյան ճանապարհից

չեղելու, խախտելու նրա հարյուրտոկոսյա բայլչեիկյան միաս-
նութիւնը:

Սակայն կոմյերիտականները կապաքարեն նաև նրանց դեմ, ով-
քեր լենինիզմից հեռանալը կծածկեն կուսակցութիւնը դործերում
յերիտասարդութիւնը չխառնվելու մասին դատարկ ֆրազներով, վո-
րովհետև յերիտասարդութիւնը համար չկա ավելի մոտիկ բան,
քան այն կուսակցութիւնը բախտը, վորը նրան հաղթութիւն է
տարել, վորը ջախջախելու նրա թշնամիներին, Հակալենինյան
թեքումների և չեղոցութիւնը դեմ մղվող պայքարում կուսակցու-
թիւնը յերիտասարդ սերունդը հաստատ կերպով կզնա կուսակցու-
թիւնը հին գվարդիայի հետքերով: Ահա յերկրորդ խնդիրը, վորը
զնում են իրենց առաջ կոմյերիտականները, վորոնք իրենց Միու-
թիւնը լենինյան են կոչել:

Լենինյան կոմյերիտութիւնը անդամ յերիտասարդ բանվոր-
ներն ու բանվորուհիները յերբեք չեն մոռնա իրենց նաև յերրորդ
խնդիրը—Յերիտասարդութիւնը ամբողջ կոմունիստական ինտերնա-
ցիոնալը բայլչեիկյան, լենինյան դարձնելը: Արևմտյան կոմյերի-
տականները չեն կարող իրենց կուսակցութիւններից, ունենալով
նրանց քիչ փորձը, յուրացնել այնպիսի թեորետիկական, տակ-
տիկական և կադմակերպական հարստութիւններ, վորոնք Ռիկ-
սնի, և վորոնք աստիճանաբար կուսակցութիւնից յուրացնում է
մեր Լենինյան կոմյերիտութիւնը: Դրա համար ել մեզ վրա
խնդիր է դրվում բայլչեիկյան, մինչև ուղն ու ծուծը լենինյան
դարձնել Յերիտասարդութիւնը ամբողջ կոմունիստական ինտերնա-
ցիոնալը, վորն արդեն ապացուցել է իր խոր հեղափոխականութիւն-
ը և թշնամութիւնը դեպի վորևե ոպորտունիստական տատանում:
Մեր շարքերից պետք է աճի իրական ինտերնացիոնալիստների սե-
րունդ, ինչպես յեղել է Լենինը, վորը կարողացավ շովինիզմի
սանձարձակութիւնը և դիվային պարի որերին, պատերազմի ա-
ռաջին որերին, յերբ բուրժուազիան շղթաներից բաց եր թողել
բոլոր նացիոնալիստական շներին, համենայն դեպս բարձրացնել
և բարձր պահել հեղափոխական ինտերնացիոնալի դրոշմ: Ռու-
սական կոմյերիտութիւնը, իրեն լենինյան անվանելով, իր ամ-
բողջ ուժերը կնվիրի Արևմուտքի և Արևելքի կեղեքվող յեղաշարժե-
րի հետ, Լենինի դրոշի ներքո, միասնական պայքար մղելուն:

Իր հետեից տանել քաղաքի և գյուղի ամբողջ աշխատավոր
յերիտասարդութիւնը, կուսակցութիւնը հին գվարդիայից յուրաց-

ենլ նրա ամբողջ բայլելիկյան փորձը, հաստատ գնալ նրա հետ-
քերով, լինել իսկական ինտերնացիոնալիստներ և բայլելիկացնել
ամբողջ ԿԻՄ-ը—ահա յերեք առանձնահատուկ խնդիրներ, վորոնք
կանգնած են լենինյան կոմյերիտմիության անդամների առաջ:

ԿՅՅԵՄ VI համամիութենական համագումարն ընդունելով լե-
նինյան կոմյերիտմիության անունը, յերգվում է, վոր ինչպիսի
արգելքներ ել լինեն մեր ճանապարհին, ինչպիսի զոհեր ել մեզինց
պահանջեն, —մենք կկատարենք այդ բոլոր խնդիրները, մենք
ցած չենք դրի Լենինի դրոշմ: Հաղարավոր Փարբիկներով և գոր-
ծարաններով, հանքերով և շախտերով, խորհրդային հողի ամ-
բողջ յերեսով, ավաններով և գյուղերով կոմյերիտմիությունը
կտանի լենինի դմի դրոշմ ու գաղափարները: Նա փառապանծ փորձ-
ված Ռկկ-ի ղեկավարությամբ կբարձրացնի ու կդաստիարակի լե-
նինյան մարտիկների նոր հարյուր-հազարներ:

Մենք կոչ ենք անում ԽՍՀՄ ամբողջ բանվորական և գյուղա-
ցիական յերիտասարդությանը մտնել լենինյան կոմյերիտմիության
չարքերը և մեզ հետ միասին շարունակել մեծ սևուցչի անմահ
գործը:

Կեցցե պրոլետարիատի անսլարտելի բանակը—բայլելիկները
պողպատյա կոմունիստական կուսակցությունը:

Կեցցե բայլելիկյան ռեզերվը—լենինյան կոմյերիտմիու-
թյունը:

Կոմյերիտականներ, յերիտասարդ բանվորներ և գյուղացի-
ներ —Լենինի դրոշմ ներքո— դեպի առաջ:

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ

Լ Ե Ն Ի Ն Ը
ԿՈՄՅՆԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ
Մ Ա Ս Ի Ն

(Վ. Ի. ԼԵՆԻՆԻ ՃԱՌԸ ՌԿՅԵՄ-Ի
III ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐՈՒՄ)

ԿԱԶՄԵՑ Տ. ՈՒՍԱԶԵՎ

ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔԻ ՆՊԱՏԱԿԸ

Լենինի պատմական ճառը ՌԿՅՆՄ III համագումարում—յերիտասարդական կոմունիստական դաստիարակության մարտական ծրագիր: Կոմյերիտմիությունն իր աշխատանքում, կուսակցության ղեկավարությամբ, կատարել է, կատարում է և կկատարի Լենինի պատգամները: Լենինի ճառից կոմյերիտմիությունը ղեկավար ցուցումներ է ստանում իր գործունեության համար:

Մենք կանգնած ենք յերկրորդ հնգամյակի ջանքին, անդաստիարդ սոցիալիստական հասարակության կառուցման հնգամյակի ջանքին: Յուրաքանչյուր կոմյերիտական պետք է խոր մտածության առարկա դարձնի և յուրացնի Լենինի մտքերը յերիտասարդության խնդիրների մասին՝ կոմունիզմի կառուցման գործում, ոգտագործի Լենինյան ցուցումները Վորսկես ուժեղ ղենք իր գործնական աշխատանքում:

Տվյալ պարապմունքի նպատակն է—ողնել կոմյերիտականին յուրացնելու Լենինի հիմնական մտքերը, այդ լուսարանությամբ հասկանալ Լենինյան ցուցումներից բղխող լոգունքներն ու խնդիրները, վորոնք կոմյերիտմիության առաջ գրված են ՀամԼԿՅՆՄ VII համամիութենական կոնֆերանսի կողմից, մորիկղացիայի յենթարկել կոմյերիտականներին գործնական պայքար մղելու այդ խնդիրների կատարման համար, սոցիալիստական հասարակության կառուցման համար:

Պրոպագանդիստի պարտականությունն է այս պարապմունքն աշխատանք անցկացնել, վորպեսզի նրա բովանդակությունը կապվի կոմյերիտմիության բժիշկ ընթացիկ աշխատանքի կենդանի գործնականի հետ՝ կուսակցության ողնելու համար:

ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔԻ ՊԼԱՆԸ

1. Լենինի ճառը կոմյերիտմիության III համագումարում—յերիտասարդության կոմունիստական դաստիարակության մարտական ծրագիր: Նա ընդգրկում է յերիտասարդ սերնդին կոմունիզմ սովորեցնելու բոլոր արժատական խնդիրները պրոլետարական հեղափոխության և պրոլետարիատի դիկտատուրայի ամբողջ

եպոխայի, սոցիալիստական շինարարութեան եպոխայի ընթացքում: Լենինյան ճառի վորոշիչ նշանակութիւնը կոմյերիտմիութեան աշխատանքի համար ներկա ետապում:

2. «Կոմունիզմի ամրապնդման և ավարտման համար մղվող պայքարը—ահա վորն է կոմունիստական դաստիարակութեան, կրթութեան և ուսմունքի հիմքը¹⁾: «Առանց աշխատանքի, առանց պայքարի, կոմունիզմի զրքային գիտութիւնը վոչ մի նշանակութիւն չունի»: Կոմյերիտմիութիւնը կատարել է և կատարում է Լենինի պատգամները, իր ուսման և դաստիարակութեան յուրաքանչյուր քայլը կապելով բանվորների և գյուղացիների ընդհանուր աշխատանքի հետ. նրանց անընդհատ պայքարի հետ ընդդէմ հին հասարակութեան: Կուսակցութեան ղեկավարութեամբ և աշխատավոր յերիտասարդութեան մասսաներին գլխավորելով կոմյերիտմիութեան մասնակցութիւնը սոցիալիստական շինարարութեան մեջ—դաստիարակութեան հիմքն է:

3. «Կուսակցութեան ղեկավարութեան ապահովումն ամենագլխավորն է ամենակարեւորն է կոմյերիտմիութեան ամբողջ աշխատանքում» (Ստալին): Դասակարգային թշնամու և նրա գործակալութեան—ոպորտունիստների իղձը—տապալել յերիտասարդութեան վստահութիւնը դեպի կուսակցութեան ղեկավարութիւնը: Սերունդների բայլչեիկյան Ժառանգորդութեան անսասանելիութիւնը: «Միշտ հավատարիմ բայլչեիկյան տրադիցիաներին, Լենինյան կոմյերիտմիութիւնը, ինչպես «ձախ», նույնպես և աջ ոպորտունիզմի—տվյալ ետապում գլխավոր վտանգի—դեմ մղվող պայքարում, հակահեղափոխական տրոցկիզմի և կուսակցութեան դժից թեքումների դեմ մղվող պայքարում, փտած լիբերալիզմի դեմ մղվող պայքարում, յեղել է Համկ(բ)Կ և նրա Լենինյան Կենտկոմի առաջնագոյն, մարտական ոգնականը և հավատարիմ նեցուկը: Բայլչեիկյան կուսակցութեան գիծը յեղել է, է և միշտ Կիիճի լենինյան կոմյերիտմիութեան գիծը» (ՀամԼԿՅԵՄ VII Կոնֆերանսի բանաձեւից):

4. «Դուք պետք է կառուցեք կոմունիստական հասարակութիւնը» (Լենին): Անդանակարգ սոցիալիստական հասարակութեան կառուցումը յերկրորդ հնգամյակում: Յերկրորդ հնգամյա-

¹⁾ Այստեղ և հետագայում ամենուրեք, ուր ֆրազները վերցված են լակերանների մեջ, առանց աղբյուր ցույց տալու, մեջբերված են Լենինի ճառից ԹԿՅԵՄ-ի III համագումարում:—Խմբ.

կում կապիտալիստական ելեմենտների և ընդհանրապես դասակարգերի վոչնչացումը, արտադրութեան միջոցների մասնավոր սեփականութեան վոչնչացումը, վորը «մի մարդու ձեռքը տալիս է այն, ինչն ստեղծված է ամբողջ հասարակութեան աշխատանքով» (Լենին): Յերկրորդ հնգամյակում «դասակարգային պայքարը շարունակվում է և մեր խնդիրն է—բոլոր շահերը յենթարկել այդ պայքարին»: Անողորմարար ճնշել կործանվող կապիտալիստական ելեմենտների ընդդիմադրութիւնը: Սպեկուլյացիա, «չարչիութիւն թույլ չտալ»: Պաշտպանել հասարակական սեփականութիւնը: Աշխատավորութեան սոցիալիստական վերադաստիարակումը—«դաստիարակութիւն ընդդէմ շահագործողների» պրոլետարիատի հետ դաշնակցած»: «Միայն պրոլետարիատը... կարող է ոգնել աշխատավոր մասսաներին միանալ, համախմբվել և վերջնականապես պաշտպանել, վերջնականապես ամրացնել կոմունիստական հասարակութիւնը, վերջնականապես նրան կառուցել»: Պրոլետարիատի ղեկատարութեան ամրապնդումը և հետագա պայքարն ընդդէմ ոպորտունիզմի, —հատկապես աջ ոպորտունիզմի դեմ վորպես գլխավոր վտանգի—յերկրորդ հնգամյակում: Բարձրացնել կոմյերիտմիութեան դասակարգային մարտունակութիւնը, բարձրացնել բանվորական և աշխատավորական յերիտասարդութեան մարտական պատրաստակամութիւնը, Լենինի կուսակցութեան ղեկավարութեամբ հանուն յերկրորդ հնգամյակի պայքարելու համար:

5. «Կոմունիստական յերիտասարդութեան միութիւնը պետք է հարվածային խմբակ լինի, վորը յուրաքանչյուր աշխատանքում ցույց է տալիս իր ոգնութիւնը, հայտաբերում է իր նախաձեռնութիւնը, իր գործը»: Կոմյերիտմիութիւնը—սոցմրցակցութեան և հարվածայնութեան նախաձեռնող: «Լենինյան կոմյերիտմիութիւնը դարձել է պետական բաղմակողմանի գործունեյութեան զպրոց, սոցիալիզմի շինարարութեան հարվածային բրիգադ, Լենինյան կուսակցութեան մարտական ոգնականը» (ՀամԼԿՅԵՄ VII Կոնֆերանսի բանաձեւից): Տնտեսական-կուլտուրական շինարարութեան մասնակցելը, «բանվորա-գյուղացիական յերիտասարդութեան ամբողջ մասսայի ներդրումը կոմունիզմի այդ շինարարութեան մեջ»—կոմյերիտմիութեան աշխատանքի հիմնական բովանդակութիւն: «Լինել կոմունիստ—դա նշանակում է կազմակերպել ու համախմբել աճող ամբողջ սերնդին, պայքարում դա-

տխարակության և դիսցիպլինայի որինակ տալ»։ Կոմյերիտականներ— բանվորա-կուտնտեսական յերիտասարդության առաջնորդ։ Յուրաքանչյուր կոմյերիտական պետք է լինի քաղաքագետ, բայց չենիլ-քաղաքագետ։

6. «Աշխատանքի արտադրողականությունը— դա, վերջին հաշվով, ամենակարևորը, ամենագլխավորն է նոր հասարակական կարգի հաղթանակի համար» (Լենին)։ Աշխատանքի բարձր արտադրողականության համար մղվող պայքարը, նոր հասարակական դիսցիպլինայի դաստիարակությունը, կուլտուրայի և տնտեսական տիրապետումը— միասնական խնդիր։ «Յուրաքանչյուր վոք, վոր մտնում է յերիտասարդության միության մեջ, դրագետ է և միաժամանակ կարող է նաև աշխատել»։ Արտադրողականորեն աշխատել, կուլտուրապես ապրել— կոմյերիտմիութեան և աշխատավոր յերիտասարդութեան լոզունգը։ Արտադրողականորեն աշխատելու համար պետք է կոմունիստներն վերաբերվել աշխատանքին։ Արտադրողականորեն աշխատելու համար պետք է տիրապետել ինդուստրիալ-տնտեսական կուլտուրային և կուլտուրային ընդհանրապես։ «Ելեկտրիֆիկացիային անդրադետ մարդիկ չեն կարողա նա մոտենալ»։ Յեթե յերիտասարդությունը չտիրապետի ժամանակակից կրթությանը, ապա կոմունիզմը կմնա վորպես ցանկություն։ «Հեղափոխական յերիտասարդության արշավը դեպի գերություն— ահա թե ինչ է այժմ մեզ հարկավոր, ընկերներ» (Ստալին)։ Յուրաքանչյուր կոմյերիտականին— միջնակարգ կրթություն յերկրորդ հնգամյակում։ Կոմյերիտմիությունը պետք է դառնա պրոլետարական ինտելիգենցիայի դպրոցը։ Յերիտասարդության կուլտուրական կենցաղի, հասակավոր աշխատավորության կուլտուր-կենցաղային սպասարկման կազմակերպությունը— կոմյերիտմիության դործ։

7. «Կոմունիստական բարոյականության հիմքում դրված է կոմունիզմի ամրապնդման և ավարտման պայքարը»։ Բարոյական է այն, «վորը ծառայում է հին, շահագործողների հասարակության քայքայմանը և բոլոր աշխատավորներին նոր, կոմունիստական հասարակություն ստեղծող պրոլետարիատի շուրջը համախմբելուն»։ «Լինել Յերիտասարդության Միության անդամ— նշանակում է ամբողջ աշխատանքը, բոլոր ուժերը նվիրել ընդհանուր դործին»։ Ինտերնացիոնալ համերաշխությունը— կոմունիստական բարոյականության կարևորագույն ելմանը։ Կոմունիստական

բարոյականությունը դաստիարակվում է սոցմրցակցության և հարվածայնության դործնականում։ Սոցմրցակցությունը, ընդհանուր նպատակի հիման վրա, աշխատանքի մեջ դարդացնում է կուլեկտիվիզմ և համերաշխություն։ Կոմունիստական վերաբերմունքը դեպի աշխատանքը և հասարակական սեփականությունը, հասարակական աշխատանքի արդյունքը։ Սոցիալիստական մրցակցությունը հակադիր է կապիտալիստական կոնկուրենցիային։ Պայքար կապիտալիզմի մնացորդների դեմ՝ աշխատավորության զիտակցության մեջ։ «Ինդիվիդուալիզմի դեմ, հանուն ինդիվիդուալիզմի լիակատար բարդավաճմանը» (Կոսարեվ)։ ԽՍՀՄ աշխատավոր յերիտասարդության առաջ անհատականության ստեղծագործական ծաղկման լայն հեռանկարներ են բացվում սոցիալիզմի համար մղվող պայքարում, կոմունիստական աշխատանքում։

8. «Դուք պետք է միացնեք ձեր ուժերը, վորպեսզի պաշտպանեք բանվորա-դուրդացիական իշխանությունը կապիտալիստների հարձակման դեմ»։ Պատրաստ լինել յուրաքանչյուր բոսային պաշտպան կանգնելու ԽՍՀՄ-ին— համաշխարհային հեղափոխության հայրենիքին։ «Կոմյերիտմիությունը պետք է դառնա Պաշտպանության ուժ» (Համ.ԿԶԵՄ VII կոնֆերանս)։ Ընկ. Վարաչևիովի նախադր կոմյերիտմիության։

Վ. Ի. ԼԵՆԻՆ

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԵՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

(Ռ. ԿՈՄ. ՅԵՐ. ՄԵՈՒԹՅԱՆ Յ-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐՈՒՄ 1920 Թ. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 4-ԻՆ)

Ընկերներ, այսօր կկամենայի խոսել ձեզ հետ այն մասին, թե վորոնք են կոմունիստական Յերիտասարդական Միության հիմնական խնդիրները և դրա հետ կապված՝ թե ինչպես պետք է լինեն յերիտասարդական կազմակերպությունները սոցիալիստական հանրապետությունների մեջ ընդհանրապես։

Այս հարցի վրա պիտի կանգ առնել առավել ևս, քանի վոր վորոշ չափով կտրելի յե ասել, վոր կոմունիստական հասարակություն ստեղծելու բուն խնդիրը հատկապես յերիտասարդությանն է վիճակված։ Վորովհետև պարզ է, վոր կապիտալիստական հասարակության մեջ դաստիարակված սերունդը, լավադույն դեպ

քում, կարող ե լուծել հարստահարութեան վրա հիմնված հին կապիտալիստական կենցաղի վոչնչացման խնդիրը: Հաջող պայմաններում նա կարող ե վճռել հասարակական այնպիսի կարգ ստեղծելու խնդիրները, վորոնք կարող են պրոլետարիատին և աշխատանքավոր դասակարգերին ոգնել իրենց ձեռքում պահելու իշխանութիւնը, ստեղծելով այնպիսի հաստատուն հիմք, վորի վրա կառուցել կարող ե միայն այն սերունդը, վորն աշխատանքի յե դիմում արող են նոր պայմաններում, այնպիսի հանգամանքներում, յերբ մարդկանց մեջ շահագործական հարաբերութիւն չկա:

Ահա այդ տեսակետով մոտենալով յերիտասարդութեան խնդիրների հարցին, պիտի ասեմ, վոր ընդհանրապես յերիտասարդութեան և մասնավորապես կոմունիստական և բոլոր այլ կազմակերպութիւնների յերիտասարդութեան խնդիրները կարելի յե արտահայտել մի բառով.—սովորել:

Հասկանալի յե, վոր դա միայն «մի բառ» ե: Նա դեռ պատասխան չի տալիս գլխավոր և ամենակական հարցերին—ինչ սովորել և ինչպես սովորել: Բանն այն ե, վոր հին կապիտալիստական հասարակութեան կերպարանափոխութիւնից հետո կոմունիստական հասարակութիւն կազմելու կոչվող նոր սերունդների ուսուցմը, դաստիարակութիւնն ու կրթութիւնը չի կարող հին ձևով լինել: Յերիտասարդութեան ուսումը, դաստիարակութիւնն ու կրթութիւնը պետք ե ըղխի այն նյութից, վոր մեզ թողել ե հին հասարակութիւնը:

Մենք կոմունիզմը կարող ենք կառուցել միայն գիտութիւնների, կազմակերպութիւնների, հիմնարկութիւնների և մարդկային ուժերի ու միջոցների այն պաշարից, վորը մնացել ե մեզ հին հասարակութիւնից: Յերիտասարդութեան ուսման, կազմակերպման և դաստիարակութեան գործը հիմնավորապես փոխելով միայն մենք կարող ենք հասնել այն բանին, վոր յերիտասարդ սերնդի ջանքերի արդունք հասարակութիւնը հնին չնմանվի, այլ օրինակ կոմունիստական հասարակութիւն լինի:

Այդ իսկ պատճառով հարկավոր ե մանրամասն կանգ առնել այն հարցի վրա, թե մենք ինչ պիտի սովորեցնենք յերիտասարդութեանը և նա ինչպես պիտի սովորի, յեթ իրոք կամենում ե արդարացնել կոմունիստական յերիտասարդութեան անունը, և ինչպես նախապատրաստենք նրան, վորպեսզի նա կարողանա կառուցել և ավերտել այն, ինչ վոր սկսել ենք մենք:

Յես պիտի ասեմ, վոր առաջին և ըստ յերևույթին ամենարեալ կան պատասխանն այն ե, վոր յերիտասարդական միութիւնը և կոմունիզմին անցնել ցանկացող վողջ յերիտասարդութիւնն ընդհանրապես պիտի կոմունիզմ սովորի:

Բայց «կոմունիզմ սովորել» պատասխանը չառ ե ընդհանուր: Ի՞նչ ե հարկավոր մեզ կոմունիզմ սովորելու համար: Ընդհանուր գիտութիւններից վորին պիտի առավելութիւն տանք կոմունիզմի գիտութիւնը ձեռք բերելու համար: Այստեղ մեզ անպառնում ե վտանգների մի ամբողջ շարան, վորոնք աջ ու ձախ յերևան են գալիս, հենց վոր կոմունիզմ սովորելու խնդիրը սխալ ե դրվում կամ շատ միակողմանի հասկացվում:

Բնական ե, վոր առաջին հերթին միտք ե ծագում, թե կոմունիզմ սովորել նշանակում ե յուրացնել գիտութիւնների այն պաշարը, վորը բացատրված ե կոմունիստական դասադրքերում, բրոշյուրներում և աշխատութիւնների մեջ: Սակայն կոմունիզմի ուսումնասիրութեան այդպիսի վերոշումը շատ դուրսիկ ու միակողմանի կլինի:

Յեթե կոմունիզմի ուսումնասիրութիւնը կայանար միայն կոմունիստական աշխատութիւններում, բրոշյուրներում և գրքերում յեղածները յուրացնելու մեջ, այն ժամանակ մենք շատ հեշտութեամբ չափազանց շատ դպիրներ և սնապարծներ կունենայինք, իսկ դա մեզ ըստ ամենայնի վնաս կբերեր, վորովհետեւ այդ մարդիկ սովորելով ու կարգալով այն ամենը, ինչ վոր բացատրված ե կոմունիստական գրքերում և բրոշյուրներում, անկարող պիտի լինեն կապակցել իրենց լմացածն ու չեյին կարողանա գործել այնպես, ինչպես իրոք պահանջում ե կոմունիզմը:

Հին կապիտալիստական հասարակութիւնից մեզ մնացած ամենամեծ չարիքներից ու դժբախտութիւններից մեկը գործնական կյանքից դրքի լրակատար կտրված լինելն ե, վորովհետեւ մենք ունենինք գրքեր, վորոնց մեջ ամեն ինչ նկարագրված եր ամենալավ ձևով, և այդ գրքերը, վոր ամենազգլվելի կեղծավորութեամբ նկարագրում եյին մեզ կոմունիստական հասարակութիւնը, մեծ մասամբ սուտ եյին: Այդ իսկ պատճառով կոմունիզմը գրքերով յուրացնելը մեծապես սխալ կլինի:

Այժմ մեր ճանիւրում և հողվածներում չկա սովորական կրկնութիւնն այն բանի, վորն առաջ ասվում եր կոմունիզմի մասին, վորովհետեւ մեր ճանիւրն ու հողվածները կապված են ամեն

նորյա և բաղմակողմանի աշխատանքի հետ: Առանց աշխատանքի, առանց պայքարի կոմունիստական բրոյդուրներէց և աշխատութիւններէց յուրացրած կոմունիզմի զբաղւոյն զխտութիւնը միանգամայն անարժեք է, վորովհետեւ նա կը արունակէր տեսութեան և գործնականի մէջ յեղած նախկին կտրվածութիւնը, այն հին գիտութիւնը, վորը հին բուրժուական հասարակութեան ամենագլխաւոր գիծն էր կազմում:

Առաւել վտանգավոր կլինէր, յեթե մենք սկսեյինք յուրացնել միայն կոմունիստական լոգունդները: Յեթե մենք ժամանակին չհասկանայինք այդ վտանգը և յեթե մենք չաշխատեյինք այդ վտանգը հեռացնել, այդ դեպքում կես կամ մէկ միլիոն մարդ, յերկու տասարեակներ և աղջիկներ, վորոնք կոմունիզմն այդպէս սովորեցնուց հետո իրենց կոմունիստներ ելին անվանելու, կոմունիզմի գործին մեծ վնաս կհասցնեյին:

Այստեղ մեր առաջ հարց է ծագում, թե ի՞նչպէս պիտի այդ ամենը մենք կապակցենք կոմունիզմ սովորեցնելու համար: Ի՞նչ պիտի վերցնենք մենք հին դպրոցից, հին գիտութիւնից:

Հին դպրոցը հայտարարում էր, վոր նա ուղղում է բաղմակողմանի կրթութիւն ունեցող մարդիկ պատրաստել, վոր նա ընդհանրապէս գիտութիւններ և սովորեցնում: Մենք գիտենք, վոր դա միանգամայն սուտ էր, վորովհետեւ վողջ հասարակութիւնը հիմնոված էր և պահպանւում էր դասակարգերի՝ հարստահարիչների և հարստահարվողների բաժանման վրա: Բնական է, վոր հին գրքերոցն ամբողջութեամբ ծծված լինելով դասակարգային վողջով, միայն բուրժուազիայի յերեխաներին էր գիտութիւն տալիս: Նրա յուրաքանչյուր բառը հորինված էր բուրժուազիայի շահերը հաշիվ առնելով:

Այդ դպրոցներում բանվորների և գյուղացիների յերկտասարդ սերունդը վոչ այնքան դաստիարակվում էր, վորքան ընտելացվում: Տույն այդ բուրժուազիայի շահերը պաշտպանելուն: Նրան այնպէս էլին դաստիարակում, վորպէսզի բուրժուազիայի համար պիտանի ծառաներ ստեղծեյին, վորոնք ընդունակ լինեյին նրան շահ տալ և միաժամանակ չվրդովեյին նրա հանդիսան ու անգործութիւնը: Այդ պատճառով ժխտելով հին դպրոցը, մենք նպատակ ենք դրել վերցնել նրանից միայն այն, ինչ վոր մեզ հարկավոր է իսկական կրթութիւն ստանալու համար:

Այստեղ յետ մտնենք եմ հին դպրոցի հասցեյին մշտապէս

լովորդ այն կշտամբանքներին ու մեղադրանքներին, վորոնք հաճախ միանգամայն սխալ մեկնութիւնների պատճառ են դառնում:

Ասում են, վոր հին դպրոցը յեղել է սովորեցնելու դպրոց, վարժեցնելու, անդիր անել տալու դպրոց: Այդ ճշմարիտ է, բայց և այնպէս պետք է կարողանալ դանաղանել, թե հին դպրոցում մեզ համար ինչ լավ բան կա, պետք է գիտենալ դրանցից ընտրել այն, ինչ վոր անհրաժեշտ է կոմունիզմին:

Հին դպրոցը յեղել է ուսուցման դպրոց, նա ստիպում էր մարդկանց յուրացնել բաղմաթիւ անպետք, մեռած գիտութիւններ, վորոնցով լցնում էին գլուխներն ու յերկտասարդ սերնդին միաձեռն չինովնիկներ դարձնում: Բայց դուք մեծ սխալ արած կլինեք, յեթե յեղրակացնեք, վոր կարելի չէ կոմունիստ դառնալ առանց յուրացնելու այն, ինչ վոր ամբարել է մարդկային միտքը: Սխալ կլինէր մտածել, վոր բավական է յուրացնել կոմունիստական լոգունդները, կոմունիստական գիտութեան յեղրակացութիւններն, առանց յուրացնելու գիտութիւնների այն պաշարը, վորի հետեւանքն է ինքը կոմունիզմը:

Վոր կոմունիզմը մարդկային գիտութիւններից է առաջացել, դրա որինակը մարքսիզմն է:

Դուք կարգացել եք ու լսել, վոր կոմունիստական տեսութիւններ, կոմունիստական ուսմունքը զլխավորապէս ստեղծել է Մարքսը և վոր մարքսիզմի այդ ուսմունքը դադարեց դառնալ մեծ մարդու՝ ԱԻՃ դարու տաղանդավոր սոցիալիստի՝ աշխատութիւն, վոր այդ ուսմունքը դարձավ վողջ աշխարհի միլիոնավոր և տասնյակ միլիոնավոր պրոլետարների ուսմունք, վորոնք կապիտալիզմի դեմ իրենց պայքարն այդ ուսմունքի վրա յեն հիմնում:

Ու յեթե դուք հարց տաք, թե ինչո՞ւ Մարքսի ուսմունքը կարողացավ տիրապետել ամենահեղափոխական դասակարգի միլիոնավոր և տասնյակ միլիոնավոր մարդկանց սրտերը, — կստանաք մեկ պատասխան. վորովհետեւ Մարքսը հիմնվել է կապիտալիզմի ուրով ձեռք բերված մարդկային գիտութիւնների կառուցման պատմական ինքն, բուսմանսիրելով մարդկային հասարակութեան զարգացման որեւէները: Մարքսն ընդունեց կոմունիզմին տանող կապիտալիզմի զարգացման անխուսափելիութիւնը և, զլխավորը, նախկին գիտութեան տվածներէ լրիվ յուրացման ոգնութեամբ նա այդ ապագայեց միայն կապիտալիստական հասարակութեան մանրակրկիտ, ճշգրիտ և խորը ուսումնասիրութեամբ:

Այն ամենը, ինչ վոր ստեղծել եր մարդկային հասարակութիւնը, նա վերամշակեց քննադատորեն, վոր մի կետ անուշադիր չթողնելով: Այն ամենը, ինչ վոր ստեղծել եր մարդկային միտքը, նա վերամշակեց, քննադատութեան յենթարկեց, ստուգելով բանվորական շարժման հիմունքներով և հանգամայն յայն յեղրակացութիւններէն, վորոնց չեն յարողանում հասնել բուրժուական շրջանակում սահմանափակված կամ բուրժուական նախապաշարումներով կաշկանդված մարդիկ:

Այդ ամենը մենք պետք է նկատի ունենանք, յեթե, որինակ, խոսք ենք բացում պրոլետարական կուլտուրայի մասին: Առանց պարզ լրմոնելու այն, վոր միայն մարդկային վողջ զարգացմամբ ստեղծված կուլտուրայի հետ ճշգրիտ ծանոթ լինելով, միայն նրա վերամշակմամբ կարելի յե կառուցել պրոլետարական կուլտուրան, — մենք այդ խնդիրը լուծել չենք կարող:

Պրոլետարական կուլտուրան մի ինչ-վոր անհայտ տեղից դուրս գործած, իրենց պրոլետարական կուլտուրայի մասնագետներ համարող մարդկանց մտացածին բան չէ: Դա հիմարութիւն է: Պրոլետարական կուլտուրան պիտի լինի որինական զարգացումն գիտութեան այն պաշարի, վորը մարդկութիւնը մշակել և կապիտալիստական, կալվածատիրական և չինովնիկական հասարակութիւնների ճնշման տակ:

Բոլոր այդ ճամպաններն ու կածանները բերել են, բերում են ու կբերեն դեպի պրոլետարական գիտատուրան այնպես, ինչպէս Մարքսի մշակած քաղաքական տնտեսութիւնը ցույց տվեց մեզ, թե ուր է հասնելու մարդկային հասարակութիւնը, մատնանչեց զսասկարգային կուլին անցնելը, պրոլետարական հեղափոխութեան սկզբնավորումը:

Յերբ մենք յերիտասարդութեան ներկայացուցիչներին և նոր կրթութեան պաշտպաններին միջանիսից հաճախ հարձակումներ ենք ցուցնում հին դպրոցի դեմ, — թե հին դպրոցը յեղել է անգիր անելու դպրոց, — մենք նրանց ասում ենք, վոր մենք պիտի վերցնենք այն լավը, վոր յեղել է հին դպրոցում:

Մենք հին դպրոցից չպիտի վերցնենք այն, վոր յերիտասարդ մարդու հիշողութիւնը ծանրաբեռնում է յին չափազանց շատ, ինքնաբերական անպետք և մեկ տասերորդն աղճատված գիտութիւններով, բայց այդ չի նշանակում, վոր մենք կարող ենք սահմանափակվել միայն կոմունիստական յեղրակացութիւններով, միայն

կոմունիստական լողուններ սովորելով: Կոմունիստ կարելի յե գտնալ միայն այն ժամանակ, յերբ մեր հիշողութիւնը կհարբատանա մարդկութեան մշակած գիտութեան բոլոր հարստութեաններով:

Մեզ պետք չէ անգիր անել, բայց յուրաքանչյուր սովորողի հիշողութիւնը պետք է զարգացնել ու կատարելագործել հիմնական փաստերով, այլապես կոմունիզմը կդառնա սնամեջ տարածութիւն, կլինի դատարկ ցուցանակ. կոմունիստը կլինի լոկ հասարակ պարծենկոտ, յեթե նրա գիտակցութեան մեջ իր ստացած գիտութիւնները չեն վերամշակվելու: Դուք պետք է վոչ միայն յուրացնեք այն, այլ յուրացնեք այնպես, վորպեսզի վերաբերվեք նրանց քննադատորեն, վորպեսզի չծանրաբեռնեք ձեր ուղեղն այն հետեւիով, վորը պետք չէ, այլ հարստացնեք այն բոլոր փաստերի գիտութեամբ, առանց վորոնց չի կարելի ժամանակակից զարգացած մարդ դառնալ:

Յեթե կոմունիստը փորձեր պարծենալ կոմունիզմով, համաձայն ստացած պատրաստի յեղրակացութիւնների, առանց լուրջ, դժվարին մեծ աշխատանք գործադրելու, առանց փաստերն ըմբռնելու, վորոնց նա պարտավոր է քննադատորեն վերաբերվել, այդպիսին շատ ցավալի կոմունիստ կլինի: Այդպիսի թեթևսով կութիւնը վճռականապես կորստաբեր կլինի: Յեթե յես գիտեմ, վոր իմ իմացածը քիչ է, կաշխատեմ շատ գիտենալ, — բայց յեթե մարդ ասի, վոր նա կոմունիստ է և պետք չունի վոչինչ հիմնական բան իմանալու, այդ դեպքում նրանից կոմունիստ դուրս չի գա:

Հին դպրոցը կապիտալիստների համար սպասավորներ եր պատրաստում, հին դպրոցը գիտութեան մարդկանցից պատրաստում եր այնպիսի մարդիկ, վորոնք պիտի գրեյին ու խոսեյին այնպես, ինչպէս ցանկալի յե կապիտալիստներին: Այդ նշանակում է, վոր մենք պետք է այդ դպրոցը վերացնենք: Բայց յեթե մենք պիտի խորտակենք այդ դպրոցը, մի՞թե այդ նշանակում է, վոր նրանից չպետք է վերցնենք մարդուն անհրաժեշտ այն ամենը, ինչ վոր ամբարված է մարդկութեան կողմից:

Նշանակում է այդ, վոր մենք չպիտի կարողանանք տարբերել վո՞րն է կապիտալիզմին անհրաժեշտ և վո՞րը՝ կոմունիզմին:

Բուրժուական հասարակութեան մեջ մեծամասնութեան կամքին հակառակ կիրառվող վարժեցմանը մենք հակադրում ենք բանվորութեան և գյուղացիութեան գիտակցական կարգապահութիւնը:

վորոնք դեպի հին հասարակութիւնն ունեցած ատելութեանը միաց-
նում են վճռականութիւն, հմտութիւն և պատրաստակամութիւն,
այդ պայքարի համար միաձուլել և կաղժակերպել ուժեր, վորպեա-
դի հսկայական յերկրի ընդարձակ տարածութեան վրա ցրված,
բաժան-բաժան, դատ-դատ միլիոնների և հարյուրավոր միլիոննե-
րի կամքերից ստեղծվի մի կամք, վորովհետև առանց այդ մի կամ-
քի մենք անխուսափելիորեն ջարդուհիշուր կլինենք: Առանց բան-
վորների ու գյուղացիների այդ համախմբման, առանց այդ գի-
տակցական կարգապահութեան մեր գործն անհուսալի յէ: Առանց
դրան մենք չենք կարող հաղթել վողջ աշխարհի կապիտալիստներին
ու կալվածատերերին: Մենք նույնիսկ չենք կարող ամրացնել պատ-
վանդանը, չխոսելով այդ պատվանդանի վրա նոր կոմունիստական
հասարակութիւն կառուցելու մասին:

Նմանապես ժխտելով հին դպրոցը, միանդամայն որինական
և անհրաժեշտ ատելութիւն տածելով դեպի նա, դնահատելով հին
դպրոցը խորտակելու պատրաստակամութիւնը, մենք պիտի հաս-
կանանք, վոր հին ուսմունքը, հին անգիր անելը, հին վարժեցումը
պիտի փոխարինենք մարդկային գիտութիւնների վողջ պաշարը
մեզ վերցնելու կարողութեամբ և վերցնենք այնպես, վոր կոմու-
նիզմը մեզ մոտ չլինի մի ինչ-վոր սերտած բան, այլ դառնա՝ ձեր
մտածածը, այն յեղրակացութիւնները, վորոնք անխուսափելի յեն
ժամանակակից դաստիարակութեան տեսակետով:

Ահա ինչպես պիտի դնել հիմնական խնդիրները, յերբ մենք կո-
մունիզմ սովորելու մասին ենք խոսում:

Վորպեսզի այս հարցը պարզեմ ձեզ, միաժամանակ մոտենալով
նաև ի՞նչպես սովորելու հարցին, յես կվերցնեմ գործնական որի-
նակ: Դուք դիտեք, վոր մեր առաջ գինվորական խնդիրներից, հան-
րապետութեան պահպանման խնդիրներից անմիջապէս հետո կանդ-
նում է տնտեսական խնդիրը:

Մենք գիտենք, վոր կոմունիստական հասարակութիւն չի
կարելի կառուցել առանց արդյունաբերութեան և յերկրագործու-
թեան վերածնունդի, ըստ վորում դրանք պիտի վերածնվեն վող
հին ձևերով: Պետք է վերածնել ժամանակակից, գիտութեան վեր-
ջին խոսքի հիմունքներով կառուցված: Դուք դիտեք, վոր այդ
հիմունքը երկտրականութիւնն է, վոր յերբ վողջ յերկրը, ար-
դյունաբերութեան և յերկրագործութեան բոլոր ճյուղերը կեն-
թարկվեն երկտրիֆիկացիայի, այն ժամանակ կարող եք ստեղծել

կոմունիստական հասարակութիւն, վորը հին սերունդն առաջ բե-
րել չի կարող:

Ձեր առաջ կանգնած են վողջ յերկրի տնտեսական վերածնման,
ժամանակակից գիտութեան, տեխնիկայի, երկտրականութեան
վրա հիմնված յերկրագործութեան ու արդյունաբերութեան վերա-
կաղմութեան և վերականգնման հարցերը:

Դուք շատ լավ գիտեք, վոր անգրագետ մարդիկ երկտրիֆի-
կացիային հարմար չեն դա, և այստեղ պարզ գրագիտութիւնը
դեռ բավական չէ: Բավական չէ ըմբռնել, թե ի՞նչ է երկտրակա-
նութիւնը, հարկավոր է իմանալ, թե տեխնիկայես ի՞նչպես գոր-
ծադրել այն արդյունաբերութեան, յերկրագործութեան և արդյու-
նաբերութեան ու յերկրագործութեան առանձին ճյուղերի մեջ:
Այդ բանը պիտի սովորեք ինքներդ, պիտի սովորեցնեք աճող աշ-
խատավորական վողջ սերունդին:

Ահա այն խնդիրը, վոր կանգնած է յուրաքանչյուր գիտակից
կոմունիստի, ամեն մի յերիտասարդ մարդու առաջ, վորն իրեն
կոմունիստ է համարում և պարզ հաշիվ է տալիս, վոր մտնելով
կոմունիստական Յերիտասարդական Միութեան շարքերը, պար-
տականութիւն է հանձն առել կուսակցութեանն ոժանդակել կոմու-
նիզմ կառուցելու և ողնել վողջ յերիտասարդ սերունդին կոմունիս-
տական հասարակութիւն ստեղծելու: Նա պիտի հասկանա, վոր
միայն ժամանակակից կրթութեան հիման վրա կարող է այդ անել,
և յեթե նա չտիրապետի այդ կրթութեանը, կոմունիզմը լոկ ցան-
կութիւն կմնա:

Նախընթաց սերնդի նախատեղը բուրժուազիայի տապալումն
էր: Այն ժամանակ դիտաւոր հարցը բուրժուազիային քննադատելը,
մասսայի մեջ դեպի նա ատելութիւն դարձնելը, դասակարգա-
յին գիտութեան դարդացումը և ուժերն ի մի հավաքելն էր:

Նոր սերնդի առաջ ավելի բարդ խնդիր է կանգնած: Բավական
չէ, վոր դուք պիտի միացնեք ձեր բոլոր ուժերը, վորպեսզի պաշտ-
պանեք բանվոր-գյուղացիական իշխանութիւնը կապիտալիզմի
հարձակումից: Այդ դուք պիտի անեք: Այդ դուք շատ լավ եք հաս-
կացել. այդ պարզ պատկերացնում է ամեն մի կոմունիստ: Բայց
այդ բավական չէ:

Դուք պիտի կառուցեք կոմունիստական հասարակութիւն:
Աշխատանքի առաջին կեսը շատ կողմերով կատարված է: Հինը
խորտակված է, ինչպես պետք էր այն խորտակել. նա իրենից ներ-

կայացնում ե ավերակների կույտ, ինչպես և պետք եր այն ավերակների կույտի վերածել: Հողը մաքրված ե և այդ հողի վրա կոմունիստական յերիտասարդ սերունդը պիտի կոմունիստական հասարակութուն կառուցի:

Ձեր առաջ կանգնած ե շինարարության խնդիրը, և դուք պիտեք այն միայն տիրապետելով ժամանակակից վողջ գիտության, կարողանալով կոմունիզմը պատրաստի սովորած ձևակերպումներից, խորհուրդներից, դեղատոմսերից, առաջադրություններից, ծրագրից դարձնել ձեր անմիջական աշխատանքը միացնող կենդանի գործը, ձեր գործնական աշխատանքի ուղեցույցը:

Ահա ձեր նպատակը, վորով պիտի առաջնորդվեք յերիտասարդ սերնդի կրթության, զարգացման վերելքի գործում: Դուք պիտի դառնաք կոմունիստական հասարակության առաջին կառուցողները միլիոնավոր կառուցողների մեջ, վորպիսին լինելու յե յուրաքանչյուր յերիտասարդ մարդ, յուրաքանչյուր յերիտասարդ աղջիկ:

Առանց բանվոր և գյուղացի վողջ յերիտասարդական մասսային այդ կոմունիստական շինարարության մեջ գրավելու դուք կոմունիստական հասարակութուն չեք ստեղծի:

Այստեղ յես բնականորեն մոտենում եմ այն հարցին, թե մենք ի՞նչպես պիտի կոմունիզմ սովորեցնենք, ինչո՞ւմ ե կայանալու մեր ձևերի առանձնահատկությունը:

Այստեղ յես ամենից առաջ կանգ կառնեմ կոմունիստական բարոյագիտության վրա:

Դուք պետք ե ձեզնից կոմունիստներ դաստիարակեք: Յերիտասարդական Միության նպատակն ե լինելու իր գործնական աշխատանքներն այնպես տանել, վոր սովորելով, կազմակերպելով, միանալով, պայքարելով, այդ յերիտասարդությունն իրեն և բոլոր նրանց, ովքեր նրան իրենց ղեկավար են համարում, կոմունիստներ դաստիարակի: Ժամանակակից յերիտասարդության դաստիարակության, կրթության և սովորելու վողջ գործը պետք ե նրանց մեջ կոմունիստական բարոյագիտության դաստիարակություն դառնա:

Բայց գոյություն ունի՞ արդյոք կոմունիստական բարոյագիտություն: Գոյություն ունի՞ կոմունիստական բարոյականություն: Իհարկե այո: Հաճախ այնպես են պատկերացնում, վոր մենք չունենք մեր բարոյագիտությունը և շատ հաճախ բուրժուա-

ղիան մեղ մեղադրում ե այն բանում, վոր մենք, կոմունիստներս, ժխտում ենք ամեն տեսակ բարոյագիտություն: Դա հասկացողությունների շիտթելու, բանվորների և գյուղացիների աչքին թոյ փչելու միջոց ե:

Ի՞նչ իմաստով ենք մենք ժխտում բարոյագիտությունը, ժըխտում բարոյականությունը:

Այն իմաստով, ինչ իմաստով քարոզում ե այն բուրժուազիան, վորն այդ բարոյագիտությունը դուրս ե բերում վորպես աստվածային հրաման: Մենք այս առթիվ, իհարկե, ասում ենք, վոր աստծուն չենք հավատում և շատ լավ գիտենք, վոր աստծու անունից խոսում եյին հոգևորականները, խոսում եյին կալվածատերերը, խոսում եր բուրժուազիան, վորպեսդի իր չահագիտական նպատակներն իրականացնի: Կամ՝ այդ բարոյագիտությունը բարոյագիտության թելադրանքից, աստվածային թելադրանքից բխած լինելու վիտարեն բխած եյին համարում իդեալիստական կամ կիսաիդեալիստական ճոռոմարանությունից, վորը նույնպես հաստատված հրաման լինելուն շատ նման եր:

Նման բարոյագիտությունը, վոր դուրս ե մարդկային, դասակարգային հասկացողությունից, մենք ժխտում ենք: Մենք ասում ենք, վոր դա կեղծիք ե, վոր դա խարերայություն ե՝ բանվորների և գյուղացիների միտքն ի չահ կալվածատերերի և կապիտալիստների ճնշելու համար:

Մենք ասում ենք, վոր մեր բարոյագիտությունը միանդամայն յենթակա յե պրոլետարիատի դասակարգային պայքարի շահերին: Մեր բարոյագիտությունը բղխում ե պրոլետարիատի դասակարգային պայքարի շահերից:

Հին հասարակությունը հիմնված եր բանվորներին և գյուղացիներին ճնշելու վրա: Մեղ հարկավոր եր խորտակել այդ, հարկավոր եր դեն չպրտել նրանց, բայց դրա համար հարկավոր ե սերտ միացում ստեղծել: Աստվածիկն այդպիսի միացում չի ստեղծի:

Այդպիսի միացում կարող եր ստեղծել միայն Փարիկան, գործարանը, միայն կրթված, յերկարատե քնից արթնացած պրոլետարիատը: Մասսայական շարժումն սկսվեց միայն այն ժամանակ, յերբ այդ դասակարգը կրթվեց, վորի արդյունքն այժմ մենք տեսնում ենք.—պրոլետարական հեղափոխություն մի ամենաթույլ

յերկրում, վորն ահա յերեք տարի յե պաշտպանում ե իրեն համաշխարհային բուրժուազիայի ճնշումից:

Յեվ տեսնում ենք, ինչպես պրոլետարական հեղափոխությունն աճում ե ամբողջ աշխարհում: Մենք այժմ միորձի հիման վրա ասում ենք, վոր միայն պրոլետարիատը կարող եր կազմել մի այդպիսի կուռ ուժ, վորի հեռակից դնում ե հարստահարիչների ամեն տեսակ ճնշումներին դեմ կանգնած, բաժան-բաժան, ցրվի դուրս զացիությունը: Միայն այդ դասակարգը կարող ե ողնել աշխատավոր մասսային միանալ, խտացնել շարքերը և վերջնականապես պաշտպանել, վերջնականապես ամրապնդել, վերջնականապես կառուցել կոմունիստական հասարակությունը:

Ահա ինչու մենք ասում ենք.—մեզ համար մարդկային հասարակությունից դուրս վերցրած բարոյադիտություն դոյություն չունի, դա կեղծիք ե: Մեզ համար բարոյադիտությունը յենթակա յե պրոլետարիատի դասակարգային սրայբարի շահերին:

Իսկ ինչո՞ւմ ե կայանում այդ դասակարգային սրայբարը: Թաղավորին դահլիճից անել, տապալել կապիտալիստներին, վաճառչացնել կապիտալիստական դասակարգը:

Իսկ ի՞նչ ե դասակարգն ընդհանրապես: Այդ այն ե, վոր թույլ ե տալիս հասարակության մի մասին սեփականացնել մյուս մասի աշխատանքը:

Յեթե հասարակության մի մասը սեփականացնում ե ամբողջ հողը, մենք ունենում ենք կալվածատերերի և դուռըացիների դասակարգեր: Յեթե հասարակության մի մասն ունի դործարաններ և ֆաբրիկաներ, ունի ակցիաներ ու կապիտալ, իսկ մյուս մասն աշխատում ե այդ դործարանում,—մենք ունենք կապիտալիստների և պրոլետարիատի դասակարգեր:

Թաղավորին քչելը շատ դժվար չեր.—դրա համար պետք յեղափոխում ենք մի քանի որ: Շատ դժվար չե քչել կալվածատերերին. դա կարելի յե անել մի քանի ամսում. դժվար չե քչել և կապիտալիստներին:

Բայց դասակարգերը վոչնչացնելն անհամեմատ դժվար ե. դեռ մնացել ե բանվորների և դուռըացիների բաժանված լինելը: Յեթե դուռըացին նստած ե հողի առանձին կտորի վրա և յուրացնում ե ավելորդ հաց, այսինքն հաց, վոր պետք չե վոչ իրեն, վոչ իր անասունին, իսկ մյուսները մնում են առանց հացի, այդ դեպքում դուռըացին դառնում ե հարստահարող: Ինչքան շատ հաց ե

պահում նա, այնքան ձեռնտու յե իրեն, իսկ մյուսները թող սոված մնան. «քանի շատ սոված լինեն, այնքան թանկ կվաճառեմ այդ հացը»:

Հարկավոր ե, վոր բոլորն աշխատեն մի ընդհանուր ծրագրով: Ընդհանուր հողում, ընդհանուր ֆաբրիկաներում ու դործարաններում և ընդհանուր կարգով: Հե՛շտ ե այդ անել: Տեսնում եք, վոր այստեղ վարչման հանգելն ավելի դժվար ե, քան թաղավորին, կալվածատերերին ու կապիտալիստներին քչելը: Հարկավոր ե, վոր պրոլետարիատը վերադաստիարակի դուռըացիության մի մասին, իր կողմը քաշի նրանց, ովքեր աշխատավոր դուռըացի յեն, վորպեսզի վոչնչացնի այն դուռըացիների ընդդիմադրությունը, վորոնք հարուստ են և հարստանում են մնացածների կարիքի հաշվին:

Նշանակում ե, պրոլետարիատի սրայբարը դեռ վերջացած չե նրանով, վոր մենք դահլիճից արինք թաղավորին, քչեցինք կալվածատերերին ու կապիտալիստներին. և հենց դրա մեջ ե պրոլետարիատի դիկտատուրա կոչված իրավակարգի նպատակը:

Դասակարգային սրայբարը շարունակվում ե, նա միայն փոխել ե իր ձևերը: Սա պրոլետարիատի դասակարգային սրայբար ե, վորպեսզի հին հարստահարիչները չվերադառնան, վորպեսզի բաժան-բաժան յեղած խավար դուռըացիական մասսան մի միտություն կազմի: Դասակարգային սրայբարը շարունակում ե և մեր նպատակն ե ամեն տեսակի շահ յենթարկել այդ սրայբարին:

Յեվ մենք մեր կոմունիստական բարոյադիտությունը յենթարկում ենք այդ նպատակին: Մենք ասում ենք. բարոյադիտությունն այն ե, վոր նպատում ե հին շահագիտական հասարակության քայքայման և բոլոր աշխատավորներին միացնում կոմունիստներին նոր հասարակություն ստեղծող պրոլետարիատի շուրջը:

Կոմունիստական բարոյադիտությունն այն ե, վոր ծառայում ե այդ սրայբարին, վորը միացնում ե աշխատավորներին ընդդեմ առևն տեսակ հարստահարության, ընդդեմ սմկն տեսակ մանր սեփականության, վորովհետե մանր սեփականությունը մեկ մարդու յե տալիս այն, ինչ վոր ստեղծված ե վողջ հասարակության աշխատանքով:

Մեզ մոտ հողը համարվում ե ընդհանուր սեփականություն:

Յեթե յես այդ ընդհանուր սեփականությունից վորոշ կտոր վերցնում եմ ինձ, նրա վրա մշակում եմ յերկու անգամ ավելի

Հաց, քան հարկավոր ե ինձ, և հացի ավելորդով սպեկուլյացիա անում, մտածում եմ, թե քանի շատ քաղցածներ լինեն, այնքան ավելի թանկ կծախսեմ իմ հացը, մի՞թե այն ժամանակ յես կստանաս աղս եմ վարվում:

Վո՛չ. վարվում եմ ինչպես հարստահարիչ, ինչպես սեփականատեր: Դրա դեմ պիտի պայքարել:

Յեթե այդպես թողնենք, այն ժամանակ ամեն ինչ կգլորվի զեպի հետ, կապիտալիստների իշխանությունը, դեպի բուրժուական տիրապետությունը, ինչպես այդ մի անգամ չե, վոր տեղի չե ունեցել նախկին հեղափոխությունների ժամանակ: Յեվ վորպեսզի կրկին չվերականգնվի կապիտալիստների ու բուրժուազիայի իշխանությունը, դրա համար հարկավոր ե թույլ չտալ չարչիսություն, դրա համար հարկավոր ե, վոր առանձին անձինք ի հաշիվ ուրիշների չհարստանան, դրա համար հարկավոր ե, վոր աշխատավորությունը միանա պրոլետարիատին և կոմունիստական հասարակություն կաղմի:

Դրա մեջ ե միություն և կոմունիստական յերկտասարդություն հիմնական նպատակի գլխավոր առանձնահատկությունը:

Հին հասարակությունը կաղմված եր այն սկզբունքով, վոր կամ դու յես թալանում ուրիշին, կամ ուրիշը՝ քեզ, կամ դու յես ուրիշի համար աշխատում, կամ ուրիշը՝ քեզ համար, կամ դու ճորտատեր ես, կամ ինքդ ճորտ ես: Յեվ հասկանալի յե, վոր այդ հասարակության դաստիարակած մարդիկ, կարելի յե ասել, մոր կաթի հետ ժառանգում են այն հոգեբանությունը, սովորությունը, հասկացողությունը, վոր կամ ճորտատեր ե, կամ ճորտ, կամ մանր սեփականատեր ե, մանր ծառայող, մանր չինովնիկ, ինտելիգենտ, մի խոսքով մի մարդ, վորը հոգ ե տանում իր սեփական ունենալու, իսկ ուրիշների հետ գործ չունի:

Յեթե յես եմ աշխատում այս կտոր հողի վրա, հաշիվ չունեմ ուրիշների հետ. յեթե ուրիշը սոված մնա, ավելի լավ, յես ավելի թանկ կվաճառեմ իմ հացը: Յեթե յես ունեմ իմ տեղը վորպես բժիշկ, վորպես ինժեներ, սեռուցիչ, ծառայող, ուրիշների հետ գործ չունեմ:

Դուցե չոյելով, իշխանավորներին հաճոյանալով յես կպահպանեմ իմ տեղը, դուցե և կարողանամ բուրժուա դառնալ: Այսպիսի հոգեբանություն և արամադրություն կոմունիստն ունենալ չի կարող:

Յերբ բանվորներն աւ գլուղացիներն ապացուցեցին, վոր մենք

մեր ուժերով կարող ենք պաշտպանել մեզ և նոր հասարակությունն ստեղծել, ահա այստեղից ել սկսվեց նոր, կոմունիստական դաստիարակությունը, դաստիարակություն հարստահարիչների դեմ պայքարելու, դաստիարակություն պրոլետարիատի հետ միանալու՝ ընդդեմ եսերների և մանր սեփականատերերի, ընդդեմ այն հոգեբանության և սովորության, վորն ասում ե.—յես իմ ոգուտի տերն եմ, իսկ ուրիշների հետ վոչ մի հաշիվ չունեմ:

Ահա թե վերն ե յերկտասարդ աճող սերնդին կոմունիզմ սովորեցնելու հարցի պատասխանը:

Յերկտասարդությունը կարող ե կոմունիզմ սովորել միայն իր ամբան, դաստիարակության և կրթության յուրաքանչյուր քայլը հին հարստահարող հասարակության դեմ ունեցած պրոլետարիատի և աշխատավորության պայքարին կապելով:

Յերբ մեզ հետ խոսում են բարոյագիտության մասին, մենք ասում ենք.—կոմունիստի համար բարոյագիտությունն ամբողջապես այդ միացյալ համերաշխ կարգապահության և շահագործողների դեմ մասսայական զիտակից պայքարի մեջ ե: Մենք հավիտենական բարոյագիտության չենք հավատում և մերկացնում ենք բարոյագիտության հեքիաթների ամեն մի կեղծիք:

Բարոյագիտությունը ծառայում ե այն բանին, վորպեսզի ժողովային հասարակությունը վեր բարձրանա, ազատվի շահագործող աշխատանքից:

Այդ իրականացնելու համար հարկավոր ե յերկտասարդության այն սերունդը, վորը բուրժուազիայի դեմ վարվող կարգապահ կատարի կռիվ պայմաններումն և սկսել զիտակցական մարդ դառնալ: Այդ պայքարում նա դաստիարակվում ե վորպես իսկական կոմունիստ, այդ պայքարին նա պիտի յենթարկի ու կապի իր ուսման, դաստիարակության և կրթության յուրաքանչյուր քայլը:

Կոմունիստական յերկտասարդության դաստիարակությունը չափաք ե այն լինի, վոր նրան բարոյականության մասին ամեն տեսակ մեղրածոր ճառ ու կանոններ մատուցվեն: Դրա մեջ չի կայանում դաստիարակությունը:

Յերբ մարդիկ տեսել են՝ ինչպես նրանց հայրերն ու մայրերը կալվածատերերի ու կապիտալիստների ճնշման տակ եյին ապրում, յերբ նրանք իրենք մասնակից են յեղել այն տանջանքներին, վորոնց յենթարկվում եյին նրանք, ուրեք պայքար եյին սկսում հարստահարիչների դեմ, յերբ նրանք տեսել են, թե ինչպիսի դո-

Հեր և արժեցել տարած հաղթանակը պահպանելու համար շարունակվող այդ պայքարը, թե ինչպիսի կատաղի թշնամիներ են կաշվածատերերն ու կապիտալիստները, այն ժամանակ այդ մարդիկ այդ պայմաններում դաստիարակվում են վրոպես կոմունիստներ:

Կոմունիստական բարոյադրությունը հիմքում կոմունիզմն ամբողջովն է իրականացնելու պայքարն է դրված: Ահա թե ինչի մեջ է կայանում կոմունիստական դաստիարակության, կրթության և ուսման հիմքը: Ահա ինչումն է կայանում կոմունիզմն ինչպես սովորեցնել հարցի պատասխանը:

Մենք չենք հավատա ուսմանը, դաստիարակությանն ու կրթությանը, յեթե նա կարված լինել յեռուն կյանքից և միայն փակված դպրոցներում: Քանի դեռ բանվորներն ու գյուղացիները ճնշված են մնում կաշվածատերերի և կապիտալիստների կողմից, քանի դեռ դպրոցները գտնվում են կաշվածատերերի և կապիտալիստների ձեռքում, յերևապարզ սերունդը մնում է կույր ու խավար:

Իսկ մեր դպրոցը պիտի յերևապարզությունը տա դրություն հիմքերը, տա կոմունիստական տեսակետներ մշակելու համություն, պետք է նրանցից կրթված մարդիկ պատրաստի: Դպրոցը պետք է այն ժամանակվա ընթացքում, քանի մարդիկ դեռ այնտեղ սովորում են, նրանցից հարստահարիչներին աղատվելու պայքարին մասնակցողներ պատրաստի:

Կոմունիստական Յերևապարզական Միությունը միայն այն ժամանակ կարգարացնի իր անունը, — վոր նա կոմունիստական յեբիտասարդ սերնդի Միություն է, — յեթե իր ուսման, դաստիարակության և կրթության ամեն մի քայլն անմիջական մասնակցությունը կապի հարստահարիչների դեմ բոլոր աշխատավորների մղած ընդհանուր պայքարին: Վորովհետև դուք դիտեք, վոր Ռուսաստանն առայժմ միակ բանվորական հանրապետությունն է, իսկ մնացյալ ամբողջ աշխարհում հին բուրժուական իրավակարգն է տիրում, դիտեք, վոր մենք թույլ ենք նրանցից, վոր ամեն անգամ մեզ սպառնում է նոր դրոհ, և հետագա պայքարում մենք կհաղթենք, յեթե միայն սովորենք համերաշխություն և միություն և ամբողջովն իսկապես անհաղթելի կդառնանք:

Այսպիսով, կոմունիստ լինել՝ նշանակում է կարմակերպել և միացնել աճող վողջ սերունդը, դաստիարակության և կարգապահության որինակ ծառայել այդ պայքարում: Այն ժամանակ դուք

կարող եք սկսել և մինչև վերջը հասցնել կոմունիստական հասարակության շենքի կառուցումը:

Վորպեսզի սա պարզ լինի բոլորիս համար, յես որինակ կրենք: Մենք մեզ կոմունիստներ ենք անվանում:

Ի՞նչ է նշանակում կոմունիստ:

Կոմունիստ — աշխատանքի բառ է: Կոմունիստ բառն առաջ է յեկել ընդհանուր բառից: Կոմունիստական հասարակությունն նշանակում է — ամեն ինչ ընդհանուր՝ հողը, դործարանները, ընդհանուր աշխատանքը. — ահա թե ինչ է նշանակում կոմունիզմ:

Կարող եք արդյոք աշխատանքն ընդհանուր լինել, յեթե ամեն մեկն առանձին կտոր հողի վրա իր տնտեսությունն է վարում: Միանգամից ընդհանուր աշխատանք չի ստեղծվի: Նա յերկնքից վայր չի ընկնում: Պետք է աշխատել, չարչարվել, ստեղծել. դա ձեռք է բերվում պայքարի ընթացքում: Այստեղ հին դիրքը պետք չէ, — դրքին վողջ վողջ չի հավատա: Այստեղ հարկավոր է կյանքի սեփական վործ:

Յերբ Կալչակն ու Դենիկինը չարժվում են ին Սիրիից և հարավից, գյուղացիք նրանց կողմն են: Բայլչիկմը նրանց դուր, չեր գալիս, վորովհետև բայլչիկները հացը վերցնում են կայուն գներով: Իսկ յերբ գյուղացիությունը Սիրիում և Ուկրաինայում փորձեց Կալչակի և Դենիկինի իշխանությունը, նրանք հասկացան, վոր այլ յեղ չկա. — կամ գնալ կապիտալիստի մոտ, վորը նրան կաշվածատիրոջ ճորտություն կհանձնի, կամ գնալ բանվորներին մոտ, վորոնք, ճամբարիս է, այլ ափերում կաթի գետեր չեն խառանում, պահանջում են յերկաթյա կարգապահություն և կորով դժվարին պայքարում, բայց և վորոնք աղատում են գյուղացուն կաշվածատիրոջ և կապիտալիստի ճորտությունից:

Յերբ նույնիսկ խավար գյուղացիները հասկացան և տեսան սեփական վործով, այն ժամանակ նրանք դարձան կոմունիզմի զիտակից, դժվարին դպրոց անցած կողմնակիցներ: Կոմունիստական Յերևապարզական Միությունն իր գործունեության հիմքում հենց այդպիսի վործ պիտի գնի:

Յես պատասխանեցի այն հարցին, թե ի՞նչ պիտի սովորենք մենք, ի՞նչ պիտի վերցնենք մենք հին դպրոցից ու դրությունից: Կաշխատեմ պատասխանել և այն հարցին, թե ի՞նչպես պիտի սովորել այդ միայն դպրոցական դործունեության ամեն մի քայլը, դաստիարակության, կրթության և ուսման ամեն մի քայլն ան-

խղերիորեն կապելով հարստահարիչներին դեմ մղած վողջ աշխատանքները և վորության պայքարին:

Յերիտասարդական այս կամ այն կազմակերպությունների աշխատանքի վործից վերցրած միջանի որինակներով յետ հասկանալի կերպով ցույց կտամ, թե ի՞նչպես պիտի ընթանա կոմունիզմի դաստիարակությունը:

Բոլորը խոսում են անդրադարձության վերացման մասին: Դուք զիտե՞ք, վոր անդրադետ յերկրում կոմունիստական հասարակություն ստեղծել չի կարելի: Բավական չե՞, վոր խորհրդային իշխանությունը հրամայի, կամ կուսակցությունը վորոշ լողունք հրապարակի, կամ այդ գործի համար տրամադրվի լավագույն աշխատավորների վորոշ մաս: Դրա համար հարկավոր ե՞, վոր ինքը յերիտասարդ սերունդը հանձն առնի այդ գործը:

Կոմունիզմն այն ե, վոր Յերիտասարդական Միության մեջ յեղած յերիտասարդությունը, պատանիները և աղջիկներն առեն — դա մեր գործն ե, մենք կմիանանք ու կգնանք դուռերը, վորպեսզի անդրադարձությունը վերացնենք, վորպեսզի մեր աճող սերնդի մեջ անդրադետներ չլինեն: Մենք ձգտում ենք, վոր մեր աճող սերնդի ինքնագործունեությունը նվիրված լինի այդ գործին:

Դուք զիտե՞ք, վոր Խուսափումը խավար, անդրադետ յերկրից դարձնելու դարձնելը չուտ չի լինի, բայց յեթե այդ գործը հանձն առնի Յերիտասարդական Միությունը, յեթե վողջ յերիտասարդությունն աշխատի հոգուտ բոլորի, այն ժամանակ 400-000 պատանիներ և աղջիկներ միացնող այդ միությունն իրավունք ունի Կոմունիստական Յերիտասարդական Միություն կոչվելու: Միության նպատակը պիտի լինի նույնպես, այս կամ այն դիտությունը յուրացնելով, ոգնություն հասնել այն յերիտասարդության, վորն ինքը չի կարողանում անդրադարձության խավարից դուրս գալ:

Յերիտասարդական Միության անդամ լինել՝ նշանակում ե վողջ աշխատանքը, վողջ ուժերը նվիրել ընդհանուր գործին: Ահա այս ե կոմունիստական դաստիարակությունը: Միայն այդպիսի աշխատանքի մեջ յերիտասարդ մարդը կամ աղջիկն իսկական կոմունիստ ե դառնում: Միայն այն դեպքում են նրանք կոմունիստներ դառնում, յեթե նրանք այդ աշխատանքով կարողանում են գործնական արդյունքի հասնել:

Որինակի համար վերցնենք քաղաքի մոտ գտնվող բանջարանցներում կատարվող աշխատանքը: Դա Կոմունիստական Յերի-

տասարդական Միության խնդիրներից մեկն ե: Ժողովուրդը քաղցած ե, դործարանում և ֆարրիկաներում սով ե: Սովից փրկելու համար պետք ե դարդացնել բանջարանցը, բայց հողագործությունը տարվում ե հին ձևով:

Ուրեմն պետք ե, վոր ավելի դիտակից տարրերը գործի կաշկենք և դուք այն ժամանակ կտեսնեք, վոր բանջարանցները կմեծանան, նրանց տարածությունը կընդարձակվի, արդյունքը կբարելավվի: Այդ գործում Կոմունիստական Յերիտասարդական Միությունը պիտի գործն մասնակցություն ունենա: Յուրաքանչյուր միություն կամ միության բջիջի այդ գործն իրենը պիտի համարի:

Կոմունիստական Յերիտասարդական Միությունը պիտի հարվածային խմբակ լինի, վորն ամեն մի գործում ցույց ե տալիս իր ոգնությունը, հրապարակ ե բերում իր նախաձեռնությունը, իր սկզբնավորումը: Միությունն այնպես պիտի լինի, վոր ամեն մի բանվոր նրա մեջ տեսնի այնպիսի մարդկանց, վորոնց ուսումը հավանորեն անհասկանալի կլինի նրան, վորոնց ուսմանը նա, դուցե, միանգամից չի հավատա, բայց վորոնց կենդանի գործով՝ նրանց գործունեությունը հիման վրա՝ նա կտեսնի, վոր դրանք իսկապես այն մարդիկն են, վորոնք իրեն ուղիղ ճանապարհ են ցույց տալիս:

Յեթե Կոմունիստական Յերիտասարդական Միությունը բոլոր ասպարեզներում չի կարողանա աշպես տանել իր աշխատանքը, այդ նշանակում ե, վոր նա թեքվում ե դեպի հին բուրժուական ճանապարհը:

Մեր դաստիարակությունը պիտի միացնենք շահագործողների դեմ աշխատավորների մղած պայքարին, վորպեսզի ոգնենք աշխատավորներին կոմունիզմի ուսմունքից բղխող խնդիրները վճռելու:

Միության անդամներից ամեն մեկն իր ազատ ժամը պիտի բանջարանցը լավացնելուն գործադրի, կամ վորեւ ֆարրիկայում ու դործարանում յերիտասարդության ուսման գործը կազմակերպի ե այլն:

Մենք կամենում ենք Խուսափումն աղքատ ու կարոտյալ յերկրից հարուստ յերկիր դարձնել: Յեվ պետք ե, վոր Կոմունիստական Յերիտասարդական Միությունն իր կրթությունը, ուսումն ու դաստիարակությունը միացնի բանվորների ու դուռղացիների աշխատանքին, վորպեսզի նա չվակվի իր դպրոցներում ու չբավականանա միայն կոմունիստական գրքեր ու բրոշյուրներ կարդալով:

Միայն բանվորներին և գյուղացիներին հետ միասին աշխատանքով կարելի չէ խսկական կոմունիստ դառնալ:

Ու պետք է բոլորը տեսնեն, վոր Յերիտասարդական Միության մեջ մտնողը զրադետ լինելով, միաժամանակ և աշխատել զիտե: Յերբ բոլորը կտեսնեն՝ ինչպես մենք հին դարոցից դուրս քշեցինք վարժեցնելու հին ձևը, փոխելով այն զիտակցական կարգադասութեամբ, ինչպես յուրաքանչյուր յերիտասարդ մարդ դնում են մասնակցելու շարաթորյակներին, ինչպես նրանք ողտադործում են յուրաքանչյուր քաղաքամաս տնտեսութեան, վորպեսզի ողնեն աղգարնակութեանը, — ժողովուրդն աշխատանքի վրա ալլևս առաջվա նման չի նայի:

Կոմունիստական Յերիտասարդական Միության խնդիրն այն է, վոր գյուղում կամ իր թաղամասում ոժանդակի—վորը որինակ է մերցնում—մաքրութեան կամ սննդի բաշխման գործին:

Ի՞նչպես եր արվում այդ կապիտալիստական հին հասարակութեան մեջ:

Ամեն մեկն աշխատում եր միայն իրեն համար և վոչ վոք չեր նայում, կա՞ն արդյոք ծերունիներ ու հիվանդներ, կամ թե տնտեսութեանը ծանրանում է կնոջ վրա, վորը դրա հետևանքով ճնշված ու սարկացած վիճակումն եր գտնվում: Ո՞վ է կռվելու սրա դեմ: Յերիտասարդական Միութեանը, վորոնք պիտի ասեն.—մենք վերափոխում ենք այդ, մենք կադմակերպում ենք յերիտասարդ մարդկանց խմբեր, վորոնք օխտեմատիկ կերպով այցելելով տները, սփանդակելու յեն մաքրութեան պահպանման և սննդի բաշխման, վորոնք կադմակերպված աշխատանք են տանելու հոգուտ ամբողջ հասարակութեան, ուժերի համաչափ բաժանում կատարելով և ցույց տալով, վոր աշխատանքը պիտի կադմակերպված լինի:

Այն սերունդը, վորի ներկայացուցիչներն այժմ մոտ 50 տարեկան են, չի կարող յենթադրել, վոր տեսնելու չէ կոմունիստական հասարակութեանը: Մինչև նրա հաստատվելն այդ սերունդը կմեռնի: Իսկ այն սերունդը, վորն այժմ 15 տարեկան է, նա և տեսնելու չէ և ինքն և կառուցելու կոմունիստական հասարակութեանը:

Ու նա պիտի գիտնա, վոր նրա կյանքի վողջ նպատակն այդ հասարակութեան կառուցման աշխատանքն է լինելու:

Հին հասարակութեան մեջ աշխատանքը տարվում եր առանձին ընտանիքներով, և վոչ վոք չեր կապակցում այն, բացի ժողովրդական մասսաները ճնշող կալվածատերերից և կապիտալիստներից:

Մենք պետք է ամեն մի աշխատանք, վորքան ել կեղտոտ ու դժվար լինի այն, կարողանանք այնպես դասավորել, վոր ամեն մի բանվոր ու գյուղացի իրեն աղատ աշխատանքի զորարանակի մի մասնիկը համարի, վոր կարող է իր կյանքն անոանց կալվածատերերից ու կապիտալիստների կառուցել, կարող է կոմունիստական կարգ հաստատել:

Հարկավոր է, վոր Յերիտասարդական Կոմունիստական Միութեանը բոլորին վորք հասակից, տասներկու տարեկանից սկսած, զատարակի զիտակցական ու կարգապահ աշխատանքի մեջ:

Ահա ինչպե՞ս կարող ենք հույս ունենալ, վոր այն խնդիրները, վորոնք այժմ դրված են, կլուծվեն:

Մենք պետք է նկատի առնենք, վոր յերկրի ելեկտրիֆիկացիայի համար հարկավոր է աննվաղն տաս տարի, վորպեսզի մեր աղքատացած յերկիրը կարողանա սպասարկվել տեխնիկայի վերջին կատարելագործութեաններով:

Յեվ ահա այն սերունդը, վորն այժմ 15 տարեկան է և վորը 10—20 տարուց հետո ապրելու չէ կոմունիստական հասարակութեան մեջ, պետք է իր ուսման նպատակներն այնպես դասավորի, վոր ամեն որ յուրաքանչյուր գյուղում, յուրաքանչյուր քաղաքում ընդհանուր աշխատանքի, թեկուզ ամենավորք, թեկուզ ամենահասարակ գործնական այս կամ այն խնդիրը լուծվի:

Նայած թե ինչպես կընթանա այդ ամենը մեր գյուղերում, նայած թե ինչպես կզարգանա կոմունիստական մրցումը, նայած թե յերիտասարդութեանն ինչպես կապացուցի, վոր զիտե աշխատանքը միավորել, — նայած այդ ամենին, ապահովված կլինի կոմունիստական շինարարութեան հաջողութեանը:

Միայն այդ հաջողութեան տեսակետով նայելով իր ամեն մի քայլին, միայն հարցնելով իրեն, արդյո՞ք ամեն բան արել ենք մենք՝ միացած, զիտակից աշխատավորներ դառնալու համար, միայն այդ յերկարատև ընթացքի մեջ կոմունիստական Յերիտասարդական Միութեանը կարող կլինի իր կեռ միլիոն անդամներից աշխատանքի միացյալ բանակ կազմել, և ընդհանուր հարգանքի արժանանալ:

Այս ֆառի տեխնոլոգիայի տարածումն է ըստ Վ. Ի. Լենինի լիակատար յերկրի XXX հատորի:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՏԱՐՈՒՄ Ե ԼԵՆԻՆՅԱՆ ՊԱՏԳԱՄՆԵՐԸ

Ըմբռնեցեք լենինյան ճառի յուրաքանչյուր տողը: Տասներկու տարի առաջ, Կոմյերիտմիության III համագումարի տրիբունայից արտասանված ե այդ նշանավոր ճառը: Յեվ մինչև այժմ նա կենդանի յե իր ամբողջ կատարելությամբ և բաղձնակողմանիությամբ, իր ամբողջ արժեքավորությամբ և կոնկրետությամբ:

ԼԵՆԻՆԻ ՃԱՌԸ – ՅԻՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍԽԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Լենինի մտքերը կոմյերիտմիության խնդիրներին մասին, արտահայտված 1920 թ. հոկտեմբերի 2-ի պատմական յեկույթում, վերաբերում էյին վոչ թե բուլեյական, վաղանցուկ հարցերին, վորոնց սրությունը սահմանափակվում ե թիքանի խմբիներով: Այդ մտքերն ընդգրկել են պրոլետարական հեղափոխության և պրոլետարիատի դիկտատուրայի եպոխայի ամբողջ ընթացքում, սոցիալիստական շինարարության եպոխայում յերիտասարդ սերնդին կոմունիզմ սովորեցնելու բոլոր արմատական խնդիրները: Լենինյան մտքերի զանաքանից կոմյերիտմիությունը քաղել ե և քաղում ե ղեկավար ցուցումներ իր աշխատանքի համար: Լենինյան զաղափարների արսննալից կոմյերիտմիությունը վերցնում ե ղեն, վորով նա սպառազինում ե յերիտասարդության մասնաներին:

Բաժական ե նայել այն ճանապարհին, վորը կոմյերիտմիությունը կտրել ե հիշատակելի ճառի արտասանության որից 12 տարվա ընթացքում, պարզ կդառնա, վոր դա յեղել ե լենինյան կոմյերիտմիության պայքարի ուղին՝ լենինյան կուսակցության ղեկավարությամբ նրա պատգամները կատարելու համար: Բացահայտ ե դառնում նաև այն, վոր այդ ճառը, վորը մեծագույն խորությամբ վորոշել ե կոմյերիտմիության խնդիրները, յեղել ե, ե և կլինի յերիտասարդ սերնդի կոմունիստական դաստիարակության մարտական ծրագիրը:

Վո՞րն ե Լենինի ճառի կենտրոնական, ուղեցուցային կետը:

Այդպիսի յեկակետային մոմենտը հանդիսանում ե յերիտասարդությանը կոմունիստական վորով դաստիարակելու յեղանակների և միջոցների վորոշումը, այն յերիտասարդության, վորի «ա-

ռաջ կանգնած ե կոմունիստական հասարակության ստեղծման իսկական խնդիրը»: Լենինը տվել ե այդ խնդիրների ըստ ուժի և ամբողջ պատմական արդարացիության դարձանալի բնորոշումը:

ՊԱՅԲԱՐԸ ՍՈՑԻԱԼԻԶՄԻ ՀԱՄԱՐ— ԴԱՍԽԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՔ

«Դասակարգային պայքարը շարունակվում ե և մեր խնդիրն ե բոլոր շահերը յենթարկել այդ պայքարին»,—սույում ե Լենինը կոմյերիտմիությանը: Ահող սերունդը «կարող ե կոմունիզմ սովորել միայն յուր ուսման, դաստիարակության և կրթության յուրաքանչյուր քայլը կապելով շահագործողների հին հասարակության դեմ պրոլետարների և աշխատավորների անընդհատ պայքարին»: «Առանց աշխատանքի, առանց պայքարի կոմունիզմ ի դրժային դիտությունը վորչինչ չարժի»: Լենինի այդ ցուցումները դըրված են մեր միության աշխատանքի հիմքում: Կոմունիստական կուսակցության ղեկավարությունն սպառնվում ե կոմյերիտմիության հաջողություններն այդ ճանապարհի վրա:

Մեզ համար հանուն սոցիալիզմի մղվող անձնուրաց պայքարը դաստիարակության հիմքն ե: Կոմյերիտմիության պատմության մեջ չի յեղել մի ուր, յերբ նա դոյամարտից փախուստ տա, թաղնվի խոր թիկունքային դիրքերում և յերեսը դարձնի դասակարգային թշնամուց:

Յերբ դասակարգային պայքարի հիմնական ֆրոնտը քաղաքացիական կռիվն եր—կոմյերիտմիությունը, հանրապետության աշխատավոր յերիտասարդությունը կուլում եր ֆրոնտներում: Կոմյերիտմիությունը պարզեատրված ե Կարմիր Դրոշի ուղեկնով յերկրի պաշտպանությանը մասնակցելու համար:

Յերբ յերկրի տնտեսական վերածնման հարցերը, յերբ իմպերիալիստական և քաղաքացիական պատերազմներից քայքայված արդյունաբերության և գյուղատնտեսության վերականգնման հարցերը դարձան շահագործողների հին հասարակության դեմ պրոլետարների և աշխատավորության պայքարի հիմնական խնդիրը—կոմյերիտմիությունը յերիտասարդությանը տարավ դեպի շաքաթոքյակներ, վառելանյութի հայթայթման, տրանսպորտի վերելքի, յերկրագործության կենդանացման կամպանիաները:

Ժողովրդական տնտեսության վերակառուցման տարիներին

կոմյերիտմիությունը հանդես գեկալ վորպես սոցմրցակցության և հարվածախուժյան նախաձեռնողն արդյունաբերության մեջ: Նա այդ դրոշն ավելի առաջ է տանում, սոցմրցակցությունն ավելի բարձր աստիճանի բարձրացնելով, աշխատանքի սոցիալիստական ձևերը մուծելով խորհանդեսությունները, կոլտնտեսությունները, ՄՏ կայանները: Կոմյերիտմիությունը տնտեսական ֆրոնտում հարվածային աշխատանքի համար պարզեցատրված է Ս. շխատանքա- յին կարմիր Դրոշի ուղեկնով:

«Հնգամյակը չորս տարում կատարելու պայքարում սոցիա- րիզմի շինարարության մեջ հինգ միլիոնանոց կոմյերիտմիությունը, քերեսը դեպի տնտեսական շինարարությունը պատմական շրջադարձ կատարելով և ղեկավարվելով բայլչևիկյան կուսակցության ցու- ցումներով, ամեն կերպ ընդգայնել է և ընդլայնում է իր մասնակ- ցությունը սոցիալիստական շինարարության մեջ, մղել է և մղում է հերոսական պայքար հնգամյակի հսկաների շինարարության և դործարկման համար, յուրացրել է և յուրացնում է նորանոր ար- տադրություններ, իր հարվածային աշխատանքով և նախաձեռնու- թյամբ հաջողությամբ պսակել է և պսակում է սոցիալիստական ժրջակցության դործը, հաղարավոր կոմյերիտականներին ուղարկել և ուղարկում է ԽՍՀՄ հեռավոր ծայրամասերի յուրացման համար, պատրաստել է և պատրաստում է կադրեր, պայքարել է և պայ- քարում է հանուն ընդհանուր զբաղիտության և սոցիալիստական կուլտուրայի, հանդիսացել է հանդիսանում է կուսակցության ա- մենամոտ ուղեկանը կուլակության, վորպես դասակարգի, համա- տարած կուլեկտիվացման հիման վրա լիկվիդացիայի յենթաբեկելու գործում» (ՀամԼԿՅՆՄ VII կոնֆերանսի բանաձևը):

Այսպես և դասակարգային պայքարի բաղմակողմանի ֆրոն- տը, վորի հետ կոմյերիտմիությունը «կապում է իր ուսման, դա- տիարակության և կրթության յուրաքանչյուր քայլը»: Սոցիալիս- տական շինարարության այդ գործնական մասնակցությունը, կու- տակցության ղեկավարությամբ և գլխավորելով ամբողջ աշխատա- վոր յերիտասարդությանը—կոմյերիտմիության դաստիարակու- թյան հիմքն է: Դաստիարակության հարցերը մեկնաբանել անջատ կոմյերիտմիության մասնակցությունից արդֆինսյունների կատար- ժան և ղերակատարման մեջ, կոլտնտեսությունների կադմակերպ- չական—տնտեսական ամբադնդման մեջ, անջատ դասակարգային

պայքարի խնդիրներին—նշանակում է կանգնել աջ ուղորուխտա- կան ուղու վրա:

Կոմունիստը դաստիարակվում է պայքարում: «Պայքար հանուն կոմունիզմի ամբասնդման և ավարտման—ահա թե ինչումն է կայանում կոմունիստական դաստիարակության, կրթության և ուսման հիմքը» (Լենին):

Կոմյերիտմիությունը մասնակցելով սոցիալիստական շինարա- րությանը՝ դաստիարակել ու աճեցրել է միլիոնավոր յերիտասարդ մարտիկներ: Պայքար հանուն կոմունիզմի դադավարներին—դրված է կոմյերիտմիության դրոշի վրա: Մեր կադմակերպության յու- բաքանչյուր անդամի կյանքի կետ—նպատակակետը հպատակելված է այդ դասակարգային պայքարին: Կոմյերիտականը պետք է զե- տենա յուրաքանչյուր բույս, յուրաքանչյուր վայրիկյան հաղթանա- կել, պայքարով ապրել: Առանց դրան հնարավոր չէ մեր դա- դացումը: Մենք պետք է յերջանիկ լինենք, վոր մեզ վիճակված է ապրել մի եպոխայում, վորն ամենից հարուստն է, բաղմակողմանի, ամենից չատ է հաղեցված մեծ ղեպքերով: Թող ապագա սերունդը չկարմրի, այլ հպարտանա նրանով, վոր մի ժամանակ, փոխանցման շրջանի եպոխայում, ապրում էր լենինյան կոմյերիտմիությունը, վորը վրոխը չեր խոնարհեցնում դժվարությունների առաջ, վորը նման էր մրդկահավին, վորը դասակարգային պայքարի մրդկում իրեն զգում էր իր տարերքում: վոր ապրել է մի ժամանակ լենինյան կոմյերիտմիություն, վորի աշխատանքն ու պայքարը յեղել են այնպիսի հող, վորից ծաղկում է հաջորդ սերունդների յերջանիկու- թյունը: վոր ապրել է լենինյան կոմյերիտմիություն, վորը կյան- քում, պայքարում և աշխատանքում ղեկավարել է—լավ է մահը, քան դատակարգային անպատվությունն ու դասակարգային ամա- թը—սկզբունքով (կուսարել, ղեկուցում ՀամԼԿՅՆՄ V կոնֆե- րանսում):

Այսպես և պատասխանում կոմյերիտմիությունն ընդ. Կու- սարելի խոսքերով, վորոշելով իր աշխատանքի և իր դաստիարա- կության նպատակայնությունը՝ հիմնված Լենինի պարզորոշ ցու- ցումների վրա: Այսպես և բայլչևիկյան դրույթն աշխատավոր յե- րիտասարդության դաստիարակության հարցում:

Ինչպիսի վողորմելի մերկությամբ մեր առաջ կանգնում են ու- ցիալ-դեմոկրատների հնացած «սոցիալիստական» դադարները, յերբ մենք յերիտասարդության դաստիարակության հարցում մեք

գասակարգային նպատակադրությունը հակադրում ենք նրանց դա-
վաճանական ստույթյանը:

Միջադրգային մենչեիկները փորձում են աշխատավոր յերիտա-
սարդությանը կտրել պրոլետարների և աշխատավորության պայ-
քարից ընդդեմ շահագործողների: Նրանք քարոզում են. «Յերիտա-
սարդությունը դեռ ջահել և պայքարի և քաղաքականության հա-
մար»: Յերիտասարդությանն առաջարկվում է կարգալ ամեն տե-
սակ բուրժուական իմաստակություն, կաղմակերպել պարահան-
գեսներ, զբաղվել զեղեցիկ արվեստներով և խաղերով, ինչով վոր
կամենան, սակայն «ասածու սիրուն չխառնվել քաղաքականությա-
նը», գործադուներ չկաղմակերպել, չմասնակցել դասակարգային
պայքարին: Յերիտասարդական շարժմանն ամեն կերպ ջանք են թա-
փում սոց. — ֆաշիստական սանձ դնել: «Մանկավարժորեն սխալ ե-
տսվում է գերմանական սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության
կենտկոմի հաշվետվության մեջ—14—18 տարեկան հասակի յերի-
տասարդությանը թույլ տալ զբաղվելու քաղաքական հարցերով:
Կուսակցական ղեկավարությունը ցանկանում է, վորպեսզի յերի-
տասարդությունը սահմանափակվի իր հիմնական խնդիրներով և
չխառնվի իրեն չվերաբերող հարցերին»:

Սոցիալ-ֆաշիստները փորձում են բանվորական յերիտասար-
դությանը կտրել պրոլետարիատի ընդհանուր պայքարից, վորը
չլիսավորվում է կոմունիստների կողմից: Նրանք փորձում են բուր-
ժուական դադափարներով ալյասերելու պրոլետարական յերիտա-
սարդությանը և նրան դաստիարակել իրա դասակարգային թշնա-
մու հետ հաշտվելու վողով: Նրանք ալյուսով փորձում են պայ-
քարող պրոլետարիատից կտրել նրա յերիտասարդ ուղեղները,
առաջարկել սերունդների հեղափոխական ժառանգորդությունը: Այս-
պես է սոցիալ-ֆաշիստական դրույթը յերիտասարդության դա-
տիարակության հարցերում:

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳԼԽԱՎՈՐՆ Ե ԿՈՄՅԵՐԻՍՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՏԱՆԻՐՈՒՄ

ԽՍՀՄ-ում անխորտակելի յե բայչեկիդի սերունդների միա-
նությունն ու ժառանգորդությունը բանվոր դասակարգի գործի
համար մղվող պայքարում: Խորհրդային Միության աշխատավոր
յերիտասարդությունը յուր կյանքն անբաժանելիորեն կապել է

պրոլետարական հեղափոխության շահերի հետ, և նրանի կուսակցու-
թյան գործի հետ: Աշխատավոր յերիտասարդությունը պայքարել
է մեր կուսակցության յողունդների համար և նրա դրոշների ներքո
գեռ Հոկտեմբերյան հեղափոխության որերին և հետո—սոցիալիս-
տական շինարարության բոլոր ետապներում: Կոմյերիտմիությու-
նը, բանվորա-դյուղացիական յերիտասարդության մասսայական
կոմունիստական կաղմակերպությունը, կուսակցության հավատա-
րիմ ոգնականն ու ուղեղն է: Կոմյերիտմիության ամբողջ պատ-
մությունն անխղիճորեն վաղված է կուսակցության պատմության
հետ:

«Կուսակցության ղեկավարության աղահովումն ամենից գըր-
խալվորն ու ամենից կարևորն է կոմյերիտմիության ամբողջ աշխա-
տանքում» (Ստալին):

Լենինը մատնանշել է կոմյերիտմիությանը, վոր բանվորների և
դյուղացիների դիտակցական դիսցիպլինան, կամքի միասնությունը
պայքարում—հաղթանակի յերաշխիքն է: Նա ասում էր, վոր ան-
հրաժեշտ է հսկայական յերկրի ամբողջ տարածության վրա բաժ-
րեված ցանուցի միլիոնների և հարյուրավոր միլիոնների կամքից
առեղծել միասնական կամք... Ստանց դրան ամբողջ աշխարհի
կապիտալիստներին և կալվածատերերին մենք չենք կարող հաղթել:
Մենք նույնիսկ ֆունդամենտը չենք ամբաջնի, չխոսնելով արդեն
այդ ֆունդամենտի վրա նոր կոմունիստական հասարակություն կա-
սուցելու մասին»:

Սոցիալիդի համար մղվող պայքարում պրոլետարիատի կամ-
քի այդ կաղմակերպվածությունն ու միասնությունը ձեռք է բեր-
վում կուսակցության ղեկավարության շնորհիվ, վորը միացնում
է մի նպատակի յե ուղիվում բանվոր դասակարգի բոլոր կաղմա-
կերպությունների (խորհուրդներ, պրոֆմիություններ, կոմյերիտ-
միություն, կոլտնտեսական շարժում) ջանքերը, կուսակցության
ղեկավարության շնորհիվ, վորն սպառազինված է Մարքսի-Ենգել-
սի-Լենինի-Ստալինի թեորիայով, և վորի շարքերում կենտրոնաց-
ված է այն լավադույնը, վորը կա բանվոր դասակարգի մեջ: Միայն
բայչեկիկյան ղեկավարության, կուսակցության և ընկ. Ստալինի
չլիսավորությամբ, նրա կենտկոմի մշտական հոգատարության և
ողնության շնորհիվ Խորհրդային Միության կոմյերիտմիությունը
կարողացավ հասնել հսկայական հաջողությունների իր աշխատան-
քում, դառնալ հինգ միլիոնանոց կաղմակերպություն, վորը ա-

ցիալիստական շինարարութեան լուրջ ուժ է: Միայն այն փաստը, զոր ավելի քան 5 միլիոն յերիտասարդ բանվորներ և աշխատավորներ միացած են ՀամԼԿՅԵՄ-ի մեջ— կազմակերպութիւն, վորն անմիջականորեն հարում է կուսակցութեանը և ամբողջութեամբ նրան է նվիրված— բացահայտորեն վկայում է սերունդների բայ՝ չեւիկյան ժառանգորդութեան անսասանութեան մասին, այդ ամբողջ մեր թշնամիների բոլոր և ամեն տեսակ հույսերի սնանկացման մասին:

Բոլոր գույնի ոսկորտունիստները, և «ձախերը» և աջերը բաղձիցս փորձել են ճեղքվածք առաջացնել կուսակցութեան և կոմյունիստիկութեան միջև, բայց չեւիկյան հին և նոր գլխաւորներին հակադրել միմյանց, յերիտասարդութեան շարքերում անվստահութիւն սերմանել կուսակցութեան ղեկավարութեան վերաբերմամբ: Այդ նպատակն է յին հետապնդում և տրոցկիստական կոնտրաբանդիստներին կողմից կուսակցութեան սլատմութիւնն աղաւաղելու վերջին փորձերը: Այդ բոլոր փորձերը և յեւրոյթները կոմյունիստիկութեան կողմից ճիշտ խորտակիչ հարված են ստացել և կստանան: Կոմյունիստիկութիւնն անսահմանորեն նվիրված է կուսակցութեանը և հսկարտ և նրանով, վոր աշխատում է նրա փորձված ղեկավարութեամբ: Յուրաքանչյուր կոմյունիստական խնդիրն է— ամբողջել և դաստիարակել աշխատավոր յերիտասարդութեան մասնանների և ամբողջ աշխատավորութեան վստահութիւնը դեպի կուսակցութեան ղեկավարութիւնը:

ՊԱՅՔԱՐՈՎ ԵՆ ՆՎԱՃՎՈՒՄ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐԱԽԹՅԱՆ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1920 թվականին, յերբ Լենինն իր ճառն արտասանեց կոմյունիստիկութեան համադումարում,— դեռ Ֆրոնտներում կոիվը չէր վերջացել, դեռ տնտեսական շինարարութիւնը չէր ծախարվել, արդյունաբերութիւնը և գյուղատնտեսութիւնը քայքայված էին իմպերիալիստական և ապա քաղաքացիական պատերազմների յերկար տարիներով: Լենինն ասում էր կոմյունիստիկութեանը.— «Մեր առաջ, ուղղական խնդիրներից, հանրապետութեան պաշտպանութեան խնդիրներից անմիջապէս հետո, կանդնում է տնտեսական խնդիրը»:

Լենինյան ճառի որվանից անցել է 12 տարի: Այդ տարիներին թափացում արդյունաբերութիւնն ու գյուղատնտեսութիւնը վոչ միայն վերականգնվել են, այլ և շատ են առաջ շարժվել: Տնտեսութեան սոցիալիստական ձեւը վճռական հաղթանակ տարավ մասնավոր—կապիտալիստական և մանր—ապրանքային ձեւերի նկատմամբ: Կառուցված է սոցիալիստական եկոնոմիկայի ֆունդամենտը: Ամուր հիմքի վրա յե դրված և անշեղորեն աճում է մեր ծանր արդյունաբերութիւնը: Միաժամանակ մեքենաչինական ինդուստրիայի սեփական բազան է ստեղծված՝ ժողովրդական տնտեսութեան բոլոր ճյուղերի տեխնիկական վերակառուցումն աւարտելու համար: Տեղի յե ունեցել գյուղի չքավոր—միջակ մասնանների վճռական շրջադարձը դեպի սոցիալիզմը: Գյուղատնտեսութեան մեջ արդեն ձեռք է բերված տնտեսութեան սոցիալիստական ձեւերի—խորհրդային տնտեսութեանը և կոլտնտեսութիւնների—լիակատար հաղթանակը, վորոնք այս դարնանը ցանել են ամբողջ դարնանացանի տարածութեան ⁴/₅-ը: Համատարած կուլեկտիւացման հիման վրա մենք կուլակութիւնը վորպէս դատակարգի լիկվիդացիայի յենք յենթարկում: «Ով ումի» լենինյան հարցը վերջնականապէս և անդառնալիորեն լուծված է հոգուտ սոցիալիզմի և քաղաքում և գյուղում: ԽՍՀՄ-ն վերջնականապէս հաստատվել է նոր—սոցիալիստական ուղու վրա:

Այս հաղթանակները վոչ մի դեպքում ինքնահոսով ձեռք չեն բերված: Մեզ լենինյան ճառի որվանից բաժանող 12 տարիներն անողորդ դասակարգային պայքարի տարիներ են յեղել: Սոցիալիստական շինարարութեան հաջողութիւնները, վերջին տարիներում ժողովրդական տնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցման անցնելն առաջ են բերել դասակարգային պայքարի սրումն, դասակարգային թշնամիների կատաղի ընդդիմադրութիւնը:

«...Մահացող դասակարգերն ընդդիմադրում են վոչ թե նրա համար, վոր նրանք ուժեղացել են, քան մենք, այլ նրա համար, վոր սոցիալիզմն աճում է ավելի արագ, քան նրանք, և նրանք ավելի յենթութուանում, քան մենք: Հենց նրա համար, վոր նրանք ավելի թուլ են դառնում, նրանք զգում են իրենց գոյութեան վերջին ուրերը և հարկադրված են ընդդիմադրելու բոլոր ուժերով, բոլոր միջոցներով» (Ստալին):

Կուլակութեան դադանային պայքարը կոլտնտեսութիւնների դեմ գյուղում, բուրժուական ինտելիգենցիայի չարամիտ վնասա-

բարութիւնն արդունաբերութեան մեջ, հակահեղափոխական կազմակերպութիւնները (արդկուսակցութիւն, մենչեիկները միութենական բյուրոն, կոնդրատյեւականները), վորոնք գինյալ ինտերվենցիա եյին պատրաստում խորհրդային Միութեան դեմ, խորհրդային ապարատի բյուրոկրատական ելեմենտների ընդդիմադրութիւնը խորհրդային իշխանութեան միջոցառումներին—այսպէս են առաջին հնգամյակում դասակարգային թշնամիների ընդդիմադրութեան գլխավոր ձեւերը սոցիալիստական շինարարութեանը:

Մահացող դասակարգերի այդ ընդդիմադրութեան ակտիվորեն ոգնել են և ոգնում են ալ և «ձախ» ռպորտունիստները, վորոնք փորձում են կուսակցութեանը շեղել լենինյան ուղուց, փոխել նրա քաղաքականութիւնը համաձայն մեր թշնամիների շահերի: Տվյալ ետապում, սոցիալիստական ռեկոնստրուկցիայի և սոցիալիզմի ծախալուն հարձակման ժամանակաշրջանում կուսակցութեան համար գլխավոր վտանգը ներկայացնում է ալ թեքումը, կուլակութեան գործակալութիւնը կուսակցութեան ներսում, վոր արտացոլում է մահացող դասակարգերի հիմնական ելեմենտների, և առաջին հերթին կուլակութեան ընդդիմադրութիւնը: Սոցիալիստական շինարարութեան վիթխարի հաջողութիւնները խՍՀՄ պրոլետարիատն ու աշխատավորութիւնը ձեռք են բերել կուսակցութեան ղեկավարութեամբ մղվող համառ պայքարում, շնորհիվ կուսակցութեան գլխավոր գծի անշեղ կիրառմանը և ռպարտունիզմի դեմ նրա անհաշտ պայքարի:

Լենինն ասում էր կոմյերիտմիութեանը.—«Դասակարգային պայքարը շարունակվում է, և մեր խնդիրն է—բոլոր շահերը հպարտակեցնել այդ պայքարին»: Կոմյերիտմիութեանը սրբութեամբ կատարում է Լենինի այդ հիմնական պատգամը: «Լենինյան կոմյերիտմիութեանը դարձել է պետական բաղմակողմանի գործունեութեան դպրոց, սոցիալիզմի շինարարութեան հարվածային բրիգադը, լենինյան կուսակցութեան մարտական ոգնականը» (ՀամԼԿՅԵՄ VII կոնֆերանսի բանաձևից):

1920 և 1932 թվականների իրադարձութիւնը խորապէս տարբեր է: Դրա համար էլ տարբեր են այն կոնկրետ, անմիջական խնդիրները, վորոնք այն ժամանակ կանգնած էին կոմյերիտմիութեան առաջ, և վորոնք այժմ լուծում է նա: Սակայն և 1920 թվին, և 1932 թվին կոմյերիտմիութեան աշխատանքը հպատակեցված էր և հպատակեցվում է դասակարգային պայքարի խնդիրներին, կո-

մունիստական կուսակցութեան խնդիրներին: Հանուն այն խնդիրների, վորոնք մեր կուսակցութեանը դնում է խՍՀՄ աշխատավորութեան առաջ, ընդդեմ այն թշնամիների, վորոնց դեմ նա պայքարում է—կուլում է նաև լենինյան կոմյերիտմիութեանը:

«Միշտ հավատարիմ բայլելիղմի տրադիցիաներին, լենինյան կոմյերիտմիութեանը, ինչպէս «ձախ», նույնպէս և ալ ռպորտունիզմի—սովյալ ետապում գլխավոր վտանգը—դեմ մղվող պայքարում, հակահեղափոխական տրոցկիզմի և կուսակցութեան դժից թեքումների դեմ մղվող պայքարում, փտած լիբերալիզմի դեմ մղվող պայքարում, յեղել է Համ Կ(բ) և նրա լենինյան Կենտկոմի առաջնագույն, մարտական ոգնականը և հավատարիմ նեցուկը: Բայլելիկյան կուսակցութեան դիժը յեղել է, և միշտ կլինի լենինյան կոմյերիտմիութեան դիժը (ՀամԼԿՅԵՄ VII կոնֆերանսի բանաձևից):

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀՆԳԱՄՅԱԿՈՒՄ ԱՆԴԱՍԱԿԱՐԳ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՌՈՒՅԵԼՈՒ ՊԱՅԲԱՐԸ

Լենինն ասում էր կոմյերիտմիութեանը.—«Հատկապէս յերիտասարդութեան է վիճակված կոմունիստական հասարակութիւնն ստեղծելու իրական խնդիրը»: Մենք արդեն թեւակոխել ենք սոցիալիզմի ժամանակաշրջանը, վորովհետեւ սոցիալիստական սեկտորը տիրապետում ու գերակշռում է յերկրի տնտեսութեան մեջ: Անդասակարգ սոցիալիստական հասարակութիւնը կառուցելու հեռանկարը կանգնել է խորհրդային Միութեան աշխատավորութեան առաջ, աշխատավոր յերիտասարդութեան առաջ արդեն վոչ թե վորպէս ապագայի հեռավոր իդեալ, այլ վորպէս աշխատանքի ու պայքարի առաջիկա հնգամյակի կոնկրետ խնդիր:

XVII կուսկոնֆերանսը վորպէս յերկրորդ հնգամյակի հիմնական քաղաքական խնդիր առաջադրել է կապիտալիստական ելեմենտների և ընդհանրապէս դասակարգերի վերջնական լիկվիդացիան, դասակարգային տարբերութիւն և շահագործում ծնող պատճառների լիակատար վոչնչացումը, կապիտալիզմի մնացորդների հաղթահարումն եկոնոմիկայում և մարդկանց դիտակցութեան մեջ, յերկրի ամբողջ աշխատավոր բնակչութեան վերածումն անդասակարգ սոցիալիստական հասարակութեան դիտակից և ակտիվ կառուցողների:

Մեր յերկրում սոցիալիզմի կառուցման ծրագիրը կոմյունիստական ժողովուրդի պահանջում է լարված աշխատանք ու պայքար: Յերթուսասարդ աճող սերունդը, վրի առաջ կանգնած է կոմունիստական հասարակության ստեղծման իրական խնդիրը, առաջիկայում էլ կոմունիզմ կսովորի «միայն յուր ուսման, դաստիարակության և կրթության յուրաքանչյուր քայլը կապելով շահագործողների հին հասարակության դեմ պրոլետարների և աշխատավորության անբնդհատ պայքարին»: Կոմյունիստական մասնակցությունը, կուսակցության ղեկավարությունը և գլխավորապես աշխատավոր յերթուսասարդությանը, սոցիալիզմի համար մղվող դասակարգային պայքարում յեղել է և մնում է վերպես յերթուսասարդության կոմունիստական դաստիարակության հիմքը:

Յերկրորդ հնգամյակում դասակարգային պայքարը չի դադարում և չի մարում, ինչպես այդ թվում է «սահուն զարգացման», առանց պայքարի զարգացման աջ ուղիով կոմունիստական թերթիայի պաշտպաններին: Դասակարգերը չի կարելի վռնագնել առանց պայքարի: «Դասակարգերի վռնագնումը պրոլետարիատի անողոք դասակարգային պայքարի միջոցով—այսպես է Լենինի Փորձության» (Ստալին): Այդ պայքարը շարունակվում է և ավելի պիտի ուժեղանա առանձին մոմենտներում և մեր շինարարության առանձին հատվածներում: Ծավալուն սոցիալիստական հարձակումը հանդիպում է կործանվող կապիտալիստական ելեմենտների կատաղի դիմադրությանը: Մահացող դասակարգերը կամավոր չեն հեռանում ասպարեզից: Լիկվիդացիայի յենթարկվող կուսակցությունը փորձում է կազմալուծել կոլտնտեսությունները, խանդարել նրանց կազմակերպչական-տնտեսական ամրապնդմանը, սարսափեցնում է կոլտնտեսականներին, նպատակ ունենալով հարկադրել նրանց կոլտնտեսություններից դուրս գալու: Սպեկուլյանտը ջանք է թափում կոլտնտեսական առևտրի ծավալումն ոգտագործել իր հարստացման համար, փորպես միջնորդ խցկվել կոլտնտեսականի և քաղաքային գնողի միջև, հարստանալ նրանց հաշվին: Թշնամին փորձում է ուղղակի վնասարարություն ակտերով քայքայել մեր շինարարությունը: Կուլակը—ժողովրդի թշնամին—դաշնակցած ձրիակերների, գողերի, կորդողների հետ, դեմ է դուրս գալիս մեր շինարարությանը, փչացնում ու հափշտակում է հասարակական հարստությունը, հասարակական սոցիալիստական սեփականությունը: «Հարուստներն ու գողերը—դրանք նույն մեղալի յերկու-

կողմերն են, դրանք կապիտալիզմի անուցած պարալիտների յերկու գլխավոր տեսակներն են, դրանք սոցիալիզմի գլխավոր թշնամիներն են»: Դասակարգային թշնամին սոցիալիզմի դեմ մղած իր պայքարում հենվում է կապիտալիզմի մնացորդների վրա աշխատավորության դիտակցության մեջ, նա փորձում է յերթուսասարդությանը ներդրվել կրոնական, սեկտանտական կազմակերպությունների վստայնում, թշնամություն սերմանել տարբեր ազգությունների յերթուսասարդության միջև, յերթուսասարդության հրել խուլիգանություն ուղին, հրահրել հետամնաց տրամադրությունները, շահամոլներին և լողերին լարել առաջավոր հարվածայինների դեմ, բամբասել կուսակցությանը և տապալել աշխատավոր յերթուսասարդության վստահությունը դեպի նա: Կուլակը փորձում է մորելիզացիայի յենթարկել կոլտնտեսականի մոտ մնացած մասնավոր-սեփականատիրական տենդենցները, հրել նրան պետական առաջադրանքները չկատարելու ուղին: Դասակարգային թշնամին աշխատավորության շրջանում ամեն կերպ պոկողական տրամադրություն է սերմանում պետության հանդեպ, կոլտնտեսություն հանդեպ,—«ավելի քիչ և ավելի վատ աշխատել նրա համար, նրանից ավելի շատ փող սլուկել»:

Պրոլետարիատի պայքարը հանուն աշխատավորության սոցիալիստական վերադաստիարակության, հասարակական նոր դիտարկմանի ամրապնդման և աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման—դասակարգային պայքարի Փրոնտ է, կապիտալիզմի մնացորդների դեմ պայքարի Փրոնտ:

Յերկրորդ հնգամյակի պայմաններում դեռ անխուսափելի յեն աշխատավորության առանձին խմբերում բուրժուական ազդեցությունների պահպանումը, իսկ վորոշ դեպքերում էլ ուժեղացումը, պրոլետարիատին խորթ դասակարգային ազդեցությունների ներթափանցումը բանվորության և նույնիսկ կուսակցության շրջանը: «Այդ առթիվ կուսակցության առաջ կանգնած է պրոլետարական դիկտատուրայի ամրապնդման և ուղիղ ղեկավարման դեմ, հատկապես գլխավոր վտանգ աջ ուղիով կոմունիզմի դեմ հետագա պայքար ծավալելու խնդիրը» (XVII կուսկոնֆերանսի վրոչումները):

Լենինն ասում էր.—«Մենք պայքարի յենք գնում, և դա պրոլետարիատի դիկտատուրայի բովանդակությունն է»: Մենք պայքարի յենք գնում յերկրորդ հնգամյակի համար և դրա համար էլ անհրաժեշտ է պրոլետարական դիկտատուրայի ամրապնդումը: «Ու-

զաղ և սահուն զարգացման» մասին աջ ուղորտունիստական մոդա-
կան և վոչ մի թերիայի թույլ չենք տա թափանցելու կոմյերիտ-
միության շարքերը: Յերկրորդ հնգամյակում «դասակարգային
պայքարը շարունակվում է, և մեր խնդիրն է—բոլոր չահերը հալա-
տակեցնել այդ պայքարին»: Յեղնելով լենինյան այդ լողունգից՝
կոմյերիտմիության VII կոնֆերանսն իր վորոչման մեջ ասաց.

«Կոմյերիտմիությունը և նրա յուրաքանչյուր բջիջը պետք է
բարձրացնեն դասակարգային զգոնությունը, անմիջապես իրենց
չրջանից վտարեն բոլոր խորթ ելեմենտներին, վորոնք փորձում են
և դեռ կփորձեն թափանցել միության շարքերն իրենց կազմալու-
ծիչ աշխատանքի համար. թույլ չտալ, վոր կոմյերիտական շրջա-
նը և անկուսակցական յերիտասարդության շրջանը դասակար-
գայնորեն թշնամի աղբեցություններ թափանցեն, կուսակցության
դեկավարությամբ ամենաանողոք պայքար ծավալել բյուրոկրատիզ-
մի դեմ, ինքնահոսի դեմ, ուղորտունիստական պրակտիկայի դեմ
խորհրդային, կոոպերատիվային, պրոֆմիութենական կազմակեր-
պությունների աշխատանքում, և հենց իրենց կոմյերիտական կազ-
մակերպությունների աշխատանքում:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ — ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆ ԲՐԻԳԱԴ

«Կոմունիստական յերիտասարդության միությունը—ասում եր-
լենինը—պետք է լինի հարվածային խմբակ, վորն ամեն աշխատան-
քում ցույց է տալիս յուր ողնությունը, հայտաբերում է յուր
նախաձեռնությունը, յուր գործը»:

Կոմյերիտմիության գործնական աշխատանքը, հատկապես վեր-
ջին տարիների ընթացքում, լենինյան ցուցումը մարմնավորել է
կյանքում: Միթե կոմյերիտմիության պայքարի ու աշխատանքի
ամբողջ ուղին ապացույց չե՞ր, թե ինչպես է աճել սոցիալիստական
շինարարության հարվածային խմբակի նրա դերը: Միթե դրանով
չեն վորոչվում մեր առօրյա աշխատանքի այսօրվա և վաղվա խոն-
դիրները: Կոմյերիտմիությունն սկսեց սոցիալիստական մրցակցու-
թյան գործը և այն պսակում է վճռական հաջողություններով:
Կոմյերիտմիությունը շրջադարձ կատարեց դեպի տնտեսական և
կուլտուրական շինարարությունը:

Կոմյերիտմիության դերը, վորպես հարվածային խմբակի,
վորն իր նախաձեռնությունն է հայտաբերում քաղաքում և գյուղ-

գում, ֆարրիկներում և գործարաններում, խորհտեսություննե-
րում և ՄՏ կայաններում,—վորոչվել է իր ամբողջ բացահայտու-
թյամբ: Մենք ունենք բաղմաթիվ հաջող տարվող յերիտասարդա-
կան բնադավառներ: Նայեցեք յերիտասարդական գոմեններին, ցե-
խերին, հերթափոխություններին, ադրեգատներին, խորհտեսութ-
յունների հոգամասերին, ՄՏ կայանների տրակտորային կալոննե-
րին, կուլտոնսական բրիգադների արտադրական ողակներին: Այդ
բնադավառներն իրենց մասսայում ծառայում են վորպես գործի
սոցիալիստական կազմակերպության նմուշներ և որինակներ: Կոմ-
յերիտմիությունը թափանցում է տնտեսական հարցերի խորքերը,
չսահմանափակվելով առանձին ցուցադրական աշխատամասերով,
ընդգրկում է տնտեսական և կուլտուրական աշխատանքի ամբողջ
ֆրոնտը, վորպեսզի կատարի հարվածային խմբակի յուր դերն այդ
ֆրոնտի յուրաքանչյուր աշխատամասում: Վերջին տարիների ըն-
թացքում կոմյերիտմիությունն իր շարքերից տվել է տասնյակ և
հարյուր հազարավոր լավագույն կոմյերիտականներ տնտեսական-
կուլտուրական, քաղաքական և ուղղական գործունեյության տար-
բեր բնադավառների համար, «դարձել է պետական բաղմակողմանի
գործունեյության դպրոց, սոցիալիզմի շինարարության հարվածա-
յին բրիգադ»:

ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆԻՑ

ՔԱՂԱՔԱԳԵՏ-ԲԱՅԼՇԵՎԻԿ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԵԼ

Սակայն կոմյերիտմիության խնդիրները յերբեք չեն սահմա-
նափակվում յուր կազմակերպության անդամներին հոգուտ սոցիա-
լիզմի հարվածային աշխատանքում ներգրավելով:

Լենինն ասում էր կոմյերիտմիությանը. «Պուր պետք է կոմուն-
իստական հասարակության առաջին կառուցողները լինեք միլիո-
նավոր կառուցողների մեջ, վորոնք պետք է լինեն յուրաքանչյուր
յերիտասարդ տղամարդը, յուրաքանչյուր յերիտասարդ աղջիկը»:

Առաջինները միլիոնավոր կառուցողների մեջ:

Կոմյերիտականը պետք է դիսցիպլինայի և կազմակերպվածու-
թյան որինակ ծառայի ձեռնարկության մեջ, լինի որինակելի ար-
տադրական:

Սակայն դա ըիչ է: Կոմյերիտականը հասարակ շարքային չե՞ր
թեկուզ և որինակելի մարտիկ, նա բանվոր-կուլտոնսական յերի-

տասարդութեան կազմակերպիչն է ու առաջնորդը: Լենինն ասում էր. «Կոմունիստ լինել—դա նշանակում է կազմակերպել և միացնել ամբողջ աճող սերունդը, տալ գիտելիքներ և դաստիարակութեան որինակ պայքարում»: Մեր խնդիրն է—յուրաքանչյուր կոմյերիտականից դաստիարակել քաղաքագետ—բայլէիկ, վորը քաղաքական տեսակետից բարձր կանգնած լինի շրջապատող յերիտասարդական մասսայից և գլխավորի այդ մասսային: Կուսակցութեան գծի համար մինչև վերջը պայքարելու պատրաստակամութիւն, քաղաքական պատրաստութիւն, ագիտատորի և պրոպագանդիստի գիտութիւն, վորը կարողանա հաշիւ առնել մասսաների պահանջները և նրանց ղեկավարել, բայլէիկյան ձեռնամուխութիւն և համառութիւն աշխատանքում, անհրաժեշտութիւն դեպի փտածն ու բյուրոկրատականը, վոր կապիտալիզմից մնացել է մեր իրականութեան մեջ, տոկոսութիւն դժվարութիւնների դեմ մղվող պայքարում, «հոսանքի դեմ գնալու ունակութիւն, յերբ այդ է պահանջում իրադարձութիւնը, յերբ այդ են պահանջում կուսակցութեան շահերը» (Ստալին)— ահա հատկութիւններ, վորոնք պետք է ունենա յուրաքանչյուր կոմյերիտական: Յուրաքանչյուր կոմյերիտական—կուսակցութեան և խորհրդային իշխանութեան ագիտատոր, կոմունիզմի պրոպագանդիստ, աշխատավոր յերիտասարդութեան կազմակերպիչ սոցիալիստական շինարարութեան կոնկրետ բնազավառներում:

Յերիտասարդական մասսաներում կոմյերիտականի կազմակերպչական դերը բարձրացնելու համար մենք պետք է բարձրացնենք նրա գաղափարական քաղաքական մակարդակը, կազմակերպենք նրա մարքսիստական—լենինյան ուսուցումը: Առանց մարքսիստական—լենինյան թեորեմայի, պրոլետարների և ամբողջ աշխատավորութեան դասակարգային պայքարի ղեկավարութեան գիտութեան հիմունքների յուրացման—չի կարելի յուր գնալ ամբողջ աշխատավոր յերիտասարդութեան ղեկավարման բարդացող խնդիրների հետ:

Յերիտասարդութեան տեսակարար կշիռն արդյունաբերութեան մեջ արագորեն աճում է, այժմ նա համասար է բանվորութեան ընդհանուր թվի 33 տոկոսին, իսկ նորերս ձեռնարկութիւններ յեկած զրոյետարիատի նոր սերնդի մեջ յերիտասարդութիւնը կազմում է 65 տոկոս: Յեթե հնդամյակի սկզբում կար 2,200,000 յերիտասարդ պրոլետար, ապա այժմ (առանց բատրակների և ՄՏ կա-

յանների բանվորների) նրանց թիվը հասնում է 6,366,000-ի: Յերիտասարդ բանվորների այդ միլիոններն արդյունաբերութեան մեջ և խորհրդային կուսակցութեան, յերիտասարդ կուսակցութեան միլիոնները վիթխարի ուժ են սոցիալիստական հասարակութեան կառուցման և կապիտալիզմի նկատմամբ վերջնական հաղթանակի գործում:

«Կապիտալիզմը կարող է վերջնականապես պարտվել և վերջնականապես կարտուլի նրա համար, վոր սոցիալիզմը կստեղծի նոր, շատ ավելի բարձր աշխատանքի արտադրողականութիւն» (Ստալին):

Այդ կարեւորագույն խնդրի լուծմանը— աշխատանքի բարձր արտադրողականութեան նվաճմանը—կոմյերիտիւթիւնը պետք է իսպաս դնի վոչ միայն յուր ջանքերը, այլև ներդրալի բանվորագյուղացիական յերիտասարդութեան ամբողջ մասսային: Աշխատանքի արտադրողականութեան պայքարը հիմնականն է կոմունիզմի շինարարութեան մեջ: Լենինը նախազգուշացրել է կոմյերիտիւթեանը. —«Առանց բանվորագյուղացիական յերիտասարդութեան ամբողջ մասսային կոմունիզմի այդ շինարարութեանը ներդրալիքու, դուք կոմունիստական հասարակութիւն չեք կառուցի»: Կոմյերիտիւթեան խնդիրն այն է, վոր բանվորական և աշխատավորական ամբողջ յերիտասարդութիւնը, կոմյերիտիւթեան հետ միասին, պայքարի աշխատանքի արտադրողականութեան բարձրացման համար:

ԱՐՏԱԴՐՈՂԱԿԱՆՈՐԵՆ ԱՇԽԱՏԵԼ, ԿՈՒԼՏՈՒՐԱԿԱՆՈՐԵՆ ԱՊՐԵԼ

Այդ բարձր արտադրողականութեանը հասնելու համար հարկավոր է կոմունիստներն վերաբերվել աշխատանքին և յուրացնել մարդկային կուլտուրայի հարստութիւնները, ամենից առաջ ինդուստրիալ-տեխնիկական կուլտուրայի հարստութիւնները: Պայքար հանուն աշխատանքի բարձր արտադրողականութեան, հանուն հասարակական նոր գիտելիքային դաստիարակութեան, հանուն տեխնիկայի և կուլտուրայի յուրացման—ըստ ելութեան մի խնդիր է: Լենինն այդ խնդիրն արտահայտել է այսպիսի պարզ խոսքերով. —«Հարկավոր է, վորպեսզի ամենքը տեսնեն, վոր յերիտասարդական միութեան մեջ յուրաքանչյուր մտնող զրադետ լինի և

զրա հետ միասին կարողանա աշխատել: Յենեկով լենինյան ցուցումից, ՀամԼԿՅԵՄ VII կոնֆերանսն իր վորոշումների մեջ առաջ.—«Յուրաքանչյուր կոմյերիտական պիտի որինակ լինի, թե ինչպես պետք է կուլտուրականորեն ապրել և արտադրողականորեն աշխատել»:

Արտադրողականորեն աշխատել—կուլտուրականորեն ապրել—ահա այն լողունգը, վոր յերկրորդ հնգամյակի չեմքին կոմյերիտ-միությունը նետում է յերիտասարդության լայն մասսաներին՝ սոցիալիզմի համար հաջող պայքարելու ոգտին:

Արտադրողականորեն աշխատելու համար պետք է կոմունիստ-րեն վերաբերվել աշխատանքին: Դա նշանակում է—սոցիալիստական մրցակցություն հայտարարել, հարվածայնորեն աշխատել, տիրապետել տեխնիկային, հետ մնացողներին բուքսիրի վերցնել, թույլերին ոգնել ուժեղ դառնալու համար: «Այն չափով, ինչ չափով կծավալվի կոմունիստական մրցակցությունը—մատնանչել է Լենինին իր ճառում—այն չափով, ինչ չափով յերիտասարդությունը կապացուցի, վոր նա կարող է միացնել իր աշխատանքը, այդ չափով կոմունիստական շինարարության հաջողությունը կապահովվի»:

Այդ ասպարեզում քիչ հաջողություններ ձեռք չեն բերված: Սոցմրցակցությունը լայն ծավալվել է արդյունաբերության մեջ և ավելի ու ավելի կիրառվում է գյուղում: Նա մեր յերիտասարդության ընդերքում թաղանթներին և ընդունակություններին ծավալելու հնարավորություն է տալիս: Նա դարձել է մեր յերիտասարդության դասակարգային դաստիարակության հիմնական դպրոցը: Ղեկավարել և դաստիարակել յերիտասարդությանը—դա ամենից առաջ նշանակում է գլխավորել նրա մասնակցությունը սոցմրցակցության և հարվածայնության մեջ: Հատկապես այստեղ առաջին հերթին պետք է իրագործվի կոմյերիտականի դերը վորպես բանվոր-կուլտեսական յերիտասարդության առաջնորդի: Յեկ վորքան արագ մենք վերացնենք սոցմրցակցության կազմակերպության թերությունները, ինչքան լավ դենք աշխատանքը յուրաքանչյուր հարվածայինի հետ, անհատական հաշվառ-քը և լավագույնների խրախուսումը, այնքան ավելի հաջողակ կգնա յերիտասարդների սոցիալիստական դաստիարակության գործը, այնքան բարձր կլինի ժողովրդական աշխատանքի արտադրողականությունը:

ՏԻՐԱՊԵՏԵԼ

ԻՆԴՈՒՍՏՐԻԱԼ. ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻՆ

Արտադրողականորեն աշխատելու համար հարկավոր է տիրապետել յուր արտադրության տեխնիկային և ինդուստրիալ-տեխնիկական կուլտուրային ամբողջությամբ վերցրած: «Բավական չէ իմանալ, թե ինչ բան է ելեկտրականությունը, պետք է իմանալ, թե ինչպես պետք է այն գործադրել և արդյունաբերության մեջ, և յերկրագործության մեջ և թե արդյունաբերության ու յերկրագործության առանձին ճյուղերում: Հարկավոր է այդ ինքներդ սովորել, հարկավոր այդ սովորեցնել ամբողջ աճող սերնդին»: Լենինին այսպես է դրել իր ճառում տեխնիկայի տիրապետման հարցը: Յենեկով լենինյան ցուցումներից, ՀամԼԿՅԵՄ VII կոնֆերանսը կոնկրետ խնդիր է առաջադրել մեր յերկրի բանվորական և կուլտեսական յերիտասարդությանը.—«Յուրաքանչյուր յերիտասարդ բանվոր ու կուլտեսական պետք է ուսումնասիրի մեքենագիտության հիմունքները, ելեկտրականության ուսմունքը, քիմիայի հիմունքները, պետք է կարողանա ավտոմոբիլ, տրակտոր դեկավարել, պետք է կարողանա հասարակ ուժմոտներ կառարել: Ինդուստրիալ-տեխնիկական կուլտուրայի համար մզվող պայ-քարն ավելի ու ավելի հիմնական, վնասական է դառնում»:

Յերկրորդ հնգամյակում նոր տեխնիկական բազա պետք է ստեղծվի ժողովրդական տնտեսության բոլոր ճյուղերի համար: Մեր յերկրում արդեն կառուցված են մի շարք խոշորագույն ձեռնարկություններ, վորոնք սարքավորված են համաշխարհային տեխնիկայի վերջին խոսքով: Մենք յուրացրել ենք մի շարք նոր արտադրություններ, վորոնց մասին տեխնիկապես հետամնաց ցարական Ռուսաստանը չէր կարող յերազել: Մեր ձեռնարկություններում արդեն արտադրվում են ուժեղ չողեչարժ տուրբիններ, զենքատորներ, բլյումինգներ, մասսայական մասշտաբով կոմբայներ և տրակտորներ են արտադրվում: Ձեռնարկության բարձր տեխնիկան բանվորից պահանջում է բարձր կուլտուրա: Բանվորական և կուլտեսական միջավայրի պատանիներն ու աղջիկները, յեթե իսկապես նրանք ցանկանում են կոմունիստներ լինել, պետք է կրթված մարդիկ դառնան: Հատկապես Լենինին իր ճառում մատնանչել է կոմյերիտմիությանը, վոր «կոմունիստ կարելի չէ դառնալ միայն այն ժամանակ, յերբ հիշողությունը

Հարստացնես այն բոլոր հարստութիւններէ գիտութեամբ, վորոնց մշակել ե մարդկութիւնը: «Նա, ով վոր մտել ե Յերիտասարդութեան Կոմունիստական Միութեան մեջ, նա իր վրա յե վերցրեց ողնել Կուսակցութեանը կոմունիզմ կառուցելու ե ողնել ամբողջ յերիտասարդ սերնդին, կոմունիստական հասարակութիւն ստեղծելու համար: Նա պետք ե հասկանա, վոր միայն ժամանակակից կրթութեան հիման վրա նա կարող ե այդ ստեղծել» (Լենին): Յեթե կոմյերիտմիութիւնը ե աշխատավոր յերիտասարդութիւնը չեն տիրապետում ժամանակակից կրթութեանը, ապա կոմունիզմը կմնա միայն վորպես ցանկութիւն: Յենկելով Լենինի ցուցումից, ՀամԼԿՅԵՄ VII կոնֆերանսը դրել ե հետեյալ խնդիրը. — «Յուրաքանչյուր կոմյերիտականին միջնակարգ կրթութիւն յերկրորդ հնգամյակում»:

«Պրոլետարական կուլտուրան յերկնքից չի վայր ընկնում», այլ որինաչափ զարգացումն ե գիտութեան այն պաշարներէ, վորը մարդկութիւնը ձեռք ե բերել: Այդ ժառանգորդութեան մասին պետք ե հիշել, պայքարելով պարծենկոտ վերաբերմունքի դեմ կուլտուրական արժեքների վերաբերմամբ: «Հարկավոր ե կարողանալ դանդաղել, թե հին դպրոցում ինչն ե վատ յեղել ե ինչն ոգտակար: Մենք պետք ե կարողանանք նրանից վերցնել այն, ինչ անհրաժեշտ ե կոմունիզմի համար»:

Լենինյան այդ ցուցումներն իրենց արտահայտութիւնն են գտել Կուսակցութեան ե կառավարութեան վերջին վորոշումների մեջ նախնական, միջնակարգ ե բարձրագույն դպրոցների մասին, ուր շեշտը դրվում ե ամբողջ ուսման վորակի բարձրացման վրա, հետեւաբար նաեւ—մեղ անհրաժեշտ կադրերի պատրաստման վորակի բարձրացման վրա: Մասնագետների, բարձրորակ ինժեներների, տեխնիկների, հաշվապահների, բժիշկների ե այլն կադրեր մեզ շատ անհրաժեշտ են: Ընկ. Ստալինը կոմյերիտմիութեան առաջ խնդիր ե դրել. — «Տիրապետել տեխնիկային, բայժելիկ-մասնագետներին ուր կադրեր կուրել գիտութեան բոլոր ճյուղերի համար, համառոտն սովորել, սովորել, սովորել»: Բանվոր դասակարգը պետք ե ունենա իր արտադրական-տեխնիկական ինտելիգենցիան: Այն դպրոցը, վորը կադրեր ե պատրաստում սոցիալիստական շինարարութեան տարբեր ճյուղերի համար, հանդիսացել ե ե հանդիսանում ե կոմյերիտմիութիւնը:

Յենկելով Լենինի ե Ստալինի ցուցումներից, այն պահանջնե-

րից, վորոնք յերկրորդ հնգամյակն առաջադրում ե կոմյերիտմիութեանը, ՀամԼԿՅԵՄ VII կոնֆերանսը վորոշում ե ընդունել այն մասին, վոր «կոմյերիտմիութիւնը պետք ե դառնա պրոլետարական ինտելիգենցիայի դպրոց»: Պայքարելով կուլտուրայի տիրապետման համար, ուսման բարձր վորակի համար դպրոցում—սկսած նախնականից մինչեւ բարձրագույնը, գիտական ե ղեկավար աշխատանքի համար առաջ քաշելով հարվածային բրիգադների լավագույն ղեկավարներին, բանվոր-կուլտետական յերիտասարդութեանն ուղարկելով գրոհելու գիտութեան ամրոցները ԲՈՒՀ-երում ե ԲՏՈՒՀ-ներում, կոմյերիտմիութիւնը կուծի այդ խնդիրը:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼ

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱԿԱՆ ԿԵՆՑԱԼԸ

«Կուլտուրականորեն ապրել— դա նշանակում ե կարողանալ բայժելիկորեն կազմակերպել մասսաների աճող կուլտուր-քաղաքական պահանջների բավարարումը, դա նշանակում ե կարողանալ ճիշտ, բայժելիկորեն ոգտադրծել այն նյութական-կուլտուրական արժեքները, վորոնք արդեն ստեղծել ե պրոլետարիատի դիկտատուրան, վորն արդեն կուտակել ե խորհրդային իշխանութիւնը (կուսարել): Մենք կողմանակից ենք այն բանին, վորպեսզի մեր խորհրդային բանվորն ապրի «ծածկելով իր բոլոր նյութական ու կուլտուրական պահանջները ե պարենային մատակարարման տեսակետից, ե բնակարանային տեսակետից, ե կուլտուրական ու բոլոր այլ պահանջներն ապահովելու տեսակետից: Նա այդ բանի իրավունք ունի ե մենք պարտավոր ենք ապահովելու նրան այդ պայմանները» (Ստալին):

Մենք պետք ե ամենալուրջ ուշադրութիւն դարձնենք կուլտուր-կենցաղային աշխատանքի զարգացման վրա կոմյերիտմիութեան մեջ: Զբաղվել ակումբով, հանրակացարանով, բնակարանով: Բանվոր յերիտասարդութեանը տալ լավ գիրք, լավ պիեսա, լավ կինո-ֆիլմ, լավ յերաժշտութիւն: Ընդգրկել բանվորի կուլտուրական կյանքի կառուցման բոլոր հարցերը— հանրակացարաններում փայտօղիւնների վոչնչացումից մինչեւ Բեթհովենի յերաժշտութեան անցկացումը: Զգարչել կուլտուրական կյանքի կենսական պահանջների բավարարման սե աշխատանքից ե չվախենալ մերձեւալու կուլտուրայի իսկական բարձունքներին:

Լենինն իր ճառում կոնկրետ կերպով մատնանշել է հասարակ և անհրաժեշտ աշխատանքի առանձին բնագավառները, ինչպես, որինակ, մերձքաղաքային տնտեսությունների ծավալումը, մաքրության ապահովումը, սննդի բաշխման կազմակերպումը: Այդ գործերին ձեռնամուխ պետք է լինի կոմյերիտիությունը: Լավ ճաշը հասարակական ճաշարանում, ուսուցիչների ծավալումը ձեռնարկություններում, ապրանքի ուշադիր փաթեթումը փոխադրումների ժամանակ, կրպակների և վրան-խանութների կառուցումը կոլտնտեսական շուկաներում, բնակարանների ջրամատակարարումը, ռադիոյի անցկացումը, ճաղարները բաղմացումը և այլն, և այլն,—այս բոլորի համար արժե պայքարել, վրոպհետև սա հոգս քաշել է աշխատավորի համար, մեր շինարարության հարվածայինի համար:

Բուրժուազիայի արբանյակներն ու պնակալեղները սոցիալիզմը նկարագրում են վորպես միանման, կադյունի, մոնոտոն դորանոց, միանման, միակերպ դորչ ու անդույն բնակիչներով, վորոնք իրենց զրկում են կյանքի բոլոր գեղեցկությունները: Կարիք չկա ասելու, վոր դա կարիկատուրա յե սոցիալիզմի հասցեյին: Մենք պայքարում ենք հանուն լավ, առողջ, գեղեցիկ կյանքի աշխատավորության համար, մենք լիակատար հնարավորություն ենք տալիս տաղանդների և ընդունակությունների, յուրաքանչյուր յերիտասարդի անհատականության ծաղկման համար: Հենց այժմ մասսայական հնարավորություններ են ստեղծվում ծավալելու մրցակցությունը, հայտաբերելու համարձակ ձեռնամուխությունը: Սոցիալիզմը վոչ միայն չի խլացնում, այլ ընդհակառակն, բոլոր պայմաններն է ստեղծում անհատականության ծաղկման համար, նրա ստեղծագործական ընդունակությունների ծավալման համար:

Այդպիսի պայմաններ մարդկության ճնշող մեծամասնության համար կապիտալիզմի որով չկան և չեն կարող լինել: Տվեք հակիրճ կերպով համեմատենք աշխատավոր յերիտասարդության դրությունը արտասահմանում և ԽՍՀՄ-ում—և դա կհայտաբերվի իր ամբողջ բացահայտությունը:

Ի՞նչպես է ապրում յերիտասարդությունն արտասահմանում:

Կապիտալիզմի աննախընթաց կերպով սրված ու խորացած ճգնաժամն առանձնահատուկ ուժգնությամբ հարվածում է կապիտալիստական յերկիրների աշխատավոր յերիտասարդությանը:

Բուրժուազիան փորձում է ճգնաժամից դուրս գալ աշխատավորության դրության վատթարացման հաշվին, նրանց աշխատանքը չահագործելու և թալանելու հետագա ուժեղացման հաշվին: Այս բոլորն արտասահմանի աշխատավոր յերիտասարդության առաջ անելանելի աղքատության, կյանքի փակուղու և սովամահության հեռավարներ է ստեղծում:

Կոնֆերանսում ընկ. Կոսարեվի ճառի մեջ բերված է շատ հետաքրքիր ցիտատ մի գերմանական թերթից.—«Մեր առաջ բացվում է հարյուր հազարավոր յերիտասարդների ակուեր տեսարան, վորոնք փողոց են դուրս մնացել և կորցրել են ամեն մի կապ իրենց գրադմունքի հետ: Նրանք իրենց մասնագիտության տեխնիկական առաջադիմության հետեւելու հնարավորությունից զրկված են: Նրանց հոգեւոր դարգացման մեջ ընդմիջում է առաջացել: Նրանց կյանքը դարձել է անբովանդակ և նրանք գլուխները կորցրել են: Այսպես է մի ամբողջ սերնդի բախտը»:

Սրա հետ վոչ մի համեմատության չի կարող դրվել աշխատավոր յերիտասարդության դրությունը ԽՍՀՄ-ում: Սոցիալիզմի հաղթությունների ուղին ԽՍՀՄ յուրաքանչյուր յերիտասարդ աշխատավորի առաջ հարստագույն հեռանկարներ է բաց անում կյանքում և աշխատանքում, բոլոր հնարավորությունները բաց է անում նրա ուժերի և ընդունակությունների ծաղկման համար, նրա ստեղծագործական մասնակցության ամման համար սոցիալիստական շինարարության մեջ: Մեր յերիտասարդությունը կարիք չունի պայքարելու «տեղի» համար, անհատական բարեկեցության համար: Նրա համար հարուստ տեղ է ապահովված կյանքում:

«Յեթե կապիտալիստական աշխարհում աշխատավորության յերեխաների առաջ իր ամբողջ սրությունը կանգնած է ինչպես «մարդ դառնալու», կյանքում ինչպես իր տեղը գտնելու պրոբլեմը, ապա մեզ մոտ այսոր այդ պրոբլեմը... Խորհրդային Միության աշխատավորության յերեխաների համար վոչ մի սրություն չի ներկայացնում: Մեր յերկրի յերիտասարդ սերնդի առաջ բացված է լայն ասպարեզ, լայն դռներ են բացված գիտական, եկոնոմիկական, տեխնիկական, տնտեսական և քաղաքական գործունեյության համար: Բանն ինչո՞ւմ է: Բանը ցանկություն մեջ է: Բանն այն է, վոր բանվորա-գյուղացիական յերիտասարդության առաջնորդը—Լենինյան կոմյերիտիությունը կարողանա լայն մասսա-

ներք այդ ցանկությունն ամբողջութեամբ կազմակերպել և այն համապատասխան հուններով ուղղել» (Կոստանով, զեկուցում IX համագումարում)։

ՊԱՅԳԱՐՈՒՄ Ե ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՎՈՒՄ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մենք պայթեցնում ենք հին կապիտալիստական բարոյականությունը, հին կապիտալիստական մորալը և նրա տեղ ստեղծում ենք կոմունիստական բարոյականությունը։

«Հին հասարակությունը,—ասում եր Լենինը,—հիմնված եր այն սկզբունքի վրա, Վոր կամ դու յես թալանում ուրիշին, կամ ուրիշն ե թալանում քեզ, կամ դու յես աշխատում ուրիշի համար, կամ ուրիշը քեզ համար, կամ դու ստրկատեր ես կամ թե ստրուկ։ Յեւ հասկանալի յե, Վոր այդ հասարակության մեջ դաստիարակված մարդիկ, կարելի յե ասել, մոր ծծի հետ յուրացնում են այն հողերանությունը, սովորությունը, հասկացողությունը— կամ ստրկատեր, կամ ստրուկ, կամ մանր սեփականատեր, մանր ծառայող, մանր պաշտոնյա, ինտելիգենտ—մի խոսքով, մարդ, Վորը հողում ե միայն այն մասին, Վորպեսզի յուրն ունենա, իսկ մյուսի մասին յուր գործը չե»։

«Հողերը հաշիշի» բոլոր միջոցներով—յեկեղեցով, դպրոցով, գրականութեամբ, տնտեսական և քաղաքական ճշման բոլոր յեղանակներով մարդու մեջ դաստիարակվում եյին աշխնդակության, բուրժուական որենքներին հավատարիմ մնալու հատկությունները։ «Սեփական շապիկն ավելի մոտ ե մարմնին», «առանց ինձ թող խոտ ել չաճի», «յուրաքանչյուրն իրեն համար—միայն աստվածն ամենքի համար»—ահա բնավորության այն դժերը, Վորոնք ամեն կերպ խրախուսվում եյին ու պաշտպանվում։ «Թերեա իշխանավորներին քծնելով, հաճոյանալով յես կպահպանեմ իմ տեղը, թերեա կարողանամ առաջ չարժիւել ու բուրժուա դառնալ»—ահա այն բարոյական դեմքը, Վորը կատարելություն եր համարվում։ Պարագիտ—ճրիակերը, ուրիշի հաշիւին ապրել սիրողը հին հասարակության մեջ լիովին պաշտպանվում ու խրախուսվում ե։

Միանգամայն այլ ե մեր յերիտասարդութեան դեմքը։ Աշխատելով կոլեկտիվում, միանալով ընդհանուր աշխատանքի պրոցե-

սում, մեր յերիտասարդությունն ավելի ու ավելի յե ձեռք բերում կոլեկտիվիզմի ունակություններ, պրոլետարական կազմակերպվածության, համախմբվածության ու կարգապահութեան ունակությունները։ «Մեր բարոյականությունը բղիտում ե պրոլետարիատի դասակարգային պայքարի շահերից»։

Կոմունիստական բարոյականությունն աճում ե սոցիալիստական մրցակցութեան և հարվածայնութեան պրակտիկայում։ Կոնկուրենցիայի որենքը, կապիտալիզմի դայի որենքն այսպեա ե—ճշիւր հետ մնացողներին և սեփական բարեկեցութեանը կառուցելը, ուրիշներին Վոսկրնելի վրա։ Դրան հակադիր ե սոցիալիստական մրցակցութեան սկզբունքը։ «Սոցիալիստական մրցակցութեան» ասում ե,—մեկն աշխատում ե վատ, մյուսը՝ լավ, յերրորդը՝ շատ լավ,—հասիր լավագույններին և ձեռք բեր ընդհանուր վերելք» (Ստալին)։

Մենք ստեղծում ենք նոր հասարակական դիսցիպլինա։ Պրոլետարիատը վերասովորեցնում ե, վերադաստիարակում ե տասնյակ միլիոնավոր նախկին մանր յերկրագործների։ Դա «արտագրութեան միջոցների անիճյալ մասնավոր սեփականութեան կողմից վաղուց աղտոտած, Վիչացրած սովորություններին վերամշակման գործն ե» (Լենին)։ Յեւ յերեկվա մասնավոր սեփականատերերին ամբողջ հողերանութեան վերամշակման ու առողջացման այդ գործում աստվին տեղն ե բռնում կոլտոտեսականների մեջ դաստիարակել սոցիալիստական վերաբերմունք դեպի արտագրութեան հասարակական միջոցները, դեպի հասարակական աշխատանքը, դեպի հասարակական արտադրանքը։ Հասարակական սեփականութեանը սուրբ ե և անձեռնմխելի։

«Կանոնավոր և բարեխղճորեն պահիր Վորդերի հաշիւը, խնայողաբար տնտեսավարիր, լողրություն մի անիր, մի դողանար» խոստագույն դիսցիպլինա պահպանիր աշխատանքում— հատկապեա այսպիսի լողունքները, Վորոնք արդարացիորեն ծաղրվում եյին հեղափոխական պրոլետարիատի կողմից այն ժամանակ, յերբ բուրժուալիան նման ճառերով ծածկում եր իր շահագործող դասակարգի տիրապետութեանը, այժմ, բուրժուազիայի տապալումից հետո, դառնում են մոմենտի հերթական և գլխավոր լողունքները» (Լենին)։

Որինակի համար վերցնել պայքարը կորուստների դեմ բերքահավաքի ժամանակ։ Այդ գործը տնտեսական և սոցիալական հսկա-

յախան կարեւորութիւն ունի: Հասարակական հացահատիկի պահպանութեան դործը—լինի դա հասկերը հալածելով, հնձող մեքենայի վրա հատիկ վորսացող սարքավորում դնելով, կանոնավոր կտրելով, հողամասը հափշտակողներէն պաշտպանելով—միթե դա յերիտասարդ կոլտնտեսականի կողմից իր կոնկրետ գործի ընդհանուր պետական խնդիրներէ հետ կապ ունենալու գիտակցութեան արտահայտութիւնը չե՞: Այդ սերը, հոգատար վերաբերմունքը դեպի հասարակական սոցիալիստական սեփականութիւնը, վորպէս իրեն մոտ ու հարազատ, մենք ամեն կերպ պետք է դաստիարակենք աշխատավոր յերիտասարդութեան մոտ: «Լինել յերիտասարդական միութեան անդամ—նշանակում է գործն այնպէս տանել, վորպէսզի ամբողջ աշխատանքը, ամբողջ ուժերը նվիրել ընդհանուր գործին: Ահա դրանումն է կայանում կոմունիստական դաստիարակութիւնը»—ասում էր Լենինը: Մենք կարող ենք համարձակ հայտարարել, վոր մեր յերիտասարդութեան մեջ անհատական շահերն ընդհանուր շահերին հպատակեցնելու այդ ունակութիւնն ավելի ու ավելի յետմատանում: Յերիտասարդ բանվորն ու կոլտնտեսականն ավելի ու ավելի յեն դաստիարակվում վորպէս ինտերնացիոնալիստ, համայն աշխարհի պրոլետարիատի պայքարի շահերով ապրող, միշտ ավելի յեն գիտակցում, վոր իր հալածալին աշխատանքով արտադրութեան մեջ, կոլտնտեսութիւնում նրանք ոգնում են համաշխարհային հեղափոխութեան գործին: Ստեղծվում է նոր մարդու—սոցիալիզմ կառուցողի բարոյական դեմքը: Յերիտասարդ սերնդի վոչ թե անհատական, այլ մասսայական հատկութիւնն է վճռականութիւնը, համառութիւնը, նվիրվածութիւնը դասակարգի գործին: Յուրաքանչյուր յերիտասարդ բանվոր, յերիտասարդ կոլտնտեսական իրեն զգում են վորպէս կատարյալ, հարկավոր մարդ: Մեր յերիտասարդութեան աշխարհաշինչոյութեան, բնավորութեան այդ նոր գծերը դաստիարակված են բայլշիկյան կուսակցութեան կողմից, նրա ղեկավարութեամբ դասակարգային պայքարի ամենագնացառնագույն ձևերին մասնակցելով:

Հեղափոխական յերիտասարդութիւնը պատրաստ է համառորեն կռիվել նորհուրդների յերկրի համար—համայն աշխարհի պրոլետարիատի հայրենիքի համար: Լենինն ասում էր յերիտասարդութեանը. «Դուք պետք է միացնեք բոլոր ուժերը՝ պաշտպանելու համար բանվորա-գյուղացիական իշխանութիւնը կոպիտալիստ-

ների հարձակումից: Դուք այդ պետք է անեք»: Մեր պաշտպանողական աշխատանքի ամենյորա ամբապնդմամբ մենք պետք է կենդանի գործ դարձնենք Իլլիչի այդ ցուցումը: «Կոմյերիտմիութիւնը պետք է ՊԱՋԸ—Ալլիաքիմի սիրտն ու հոգին դանա»—ահա մեր Միութեան համամիութենական կոնֆերանսի առաջադրած լոզունգը: Ռազմածովային ժողկոմ ընկ. Վարաշիլովը կոնֆերանսին ուղարկւած իր նամակում կոմյերիտմիութեան առաջն է դրել աղմակական աշխատանքի կոնկրետ խնդիրները: «Իսցիպլինա և կազմակերպվածութիւն—ահա այն խոսքերը, վորոնք պետք է մարդարտադրչեն մեր ամբողջ կյանքը: Դիսցիպլինա և կազմակերպվածութիւն աշխատանքում, կենցաղում, ուսման մեջ, փոխադարձ հարաբերութիւններում, փողոցում—մեր վարվելակերպի մեջ, հասարակական վայրերում, հանգստավայրերում—ամեն տեղ և ամենուրեք դիսցիպլինա և կազմակերպվածութիւն: Դրանք մեզ հարկավոր են ինչպէս ող» (Վարաշիլով): ԽՍՀՄ-ի—համաշխարհային հեղափոխութեան հենարանի, բոլոր յերկիրների կեդեքվածների և ընչազուրկների հույսն ու պարծանքի—պաշտպանութիւնը Խորհրդային Միութեան աշխատավոր յերիտասարդութեան առաջնադուչն պարտքն է: Սրբութեամբ կատարենք այդ պարտքը, անչեղորեն բարձրացնելով յերիտասարդութեան մարտական պատրաստակամութիւնը ԽՍՀՄ զինյալ պաշտպանութեան համար: Կատարելով Լենինի պատգամները, աշխատելով կուսակցութեան ղեկավարութեամբ, միացնենք աշխատավոր յերիտասարդութեան բոլոր ուժերը սոցիալիստական հասարակութեան կառուցման համար, սոցիալիստական հայրենիքի պաշտպանութեան համար, հանուն համաշխարհային հեղափոխութեան պայքարելու համար:

ՅԵՐՐՈՐԴ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆԻ

ԼԵՆԻՆՅԱՆ

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԿԱԶՄԵՑ Ա. ՖԻԼՊՊՈՎ

ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔԻ ՆՊԱՏԱԿԸ¹⁾

Նախորդ պարագմունքները քաղվարոցում սովորողին պարզեցին Լենինի պատգամները կոմյերիտմիության, առաջ նրա կողմից ՌԿՅԵՄ III համագումարի ճառում: Ողնել կուսակցությանը յերիտասարդ սերնդին կոմունիզմի վերաբերյալ դաստիարակելու գործում աշակերտելու և Միության հիմնական նպատակը: Կոմյերիտմիությունը պետք է «կազմակերպի և միացնի ամբողջ աճող սերունդը, դաստիարակելու իր իրավունքները և պայքարի որինակ տա»: Կոմյերիտմիությունը չի կարողանա հաջող կերպով կատարել այդ խնդիրը, յեթե ինքը կազմակերպված չլինի, վերը դաստիարակում է իր սկզբնական անդամներին, պահպանում է յերկաթյա ղեկավարին: Յուրաքանչյուր կոմյերիտական մասնակցում է սոցիալիստական շինարարությանը, ողնում է կուսակցությանը վոչ թե միայնակ, ինքն իրեն, այլ վերաբերյալ կազմակերպության անդամ, վերն աշխատակերպության ընդունած կանոնադրության հիման վրա միացված է ընդհանուր նպատակներով, ղեկավարությամբ և ղեկավարվելով: Յուրաքանչյուր կոմյերիտական իր ձեռքում ունի անդամության տոմս, վերը վկայում է կոմյերիտական կազմակերպության նրա պատկանելու մասին և աշխատում է նրա բնիշներին մեկում:

Տվյալ պարագմունքի նպատակն է, վեր կոմյերիտականը յուրացնի կազմակերպվածության և ղեկավարվելու յնչանակությունը բանվոր դասակարգի պայքարում, կուսակցության ղեկավար դերն աշխատանքում, բայց չի լքի կազմակերպական սկզբունքները, կոմյերիտական կազմակերպության կառուցվածքը և իրա պարտականությունները վերաբերյալ նրա անդամի:

1) ՀամԼԵՅԵՄ կանոնադրությանը լույս է տեսել վերը պետք է ձեռք բերել և պարագմունքի ընթացքում:

1. ՀամԼԿՅԵՄ-ի անդամների խնդիրներն ու պարտականությունները.

ա) ՀամԼԿՅԵՄ—Յերիտասարդության Կոմունիստական ինտերնացիոնալի սեկցիա:

բ) Կոմյերիտմիությունը—Հարվածային խմբակ ԽՍՀՄ ամբողջ Հասարակական-քաղաքական, տնտեսական և կուլտուրական կյանքում: Միությունը լենինի անունը կրում է վորպես կոչում, վորք պարտականություն է դնում յուրաքանչյուր Կոմյերիտականի վրա ապրել և աշխատել լենինիստորեն:

գ) Կոմյերիտմիությունը վորպես Համ Կ(բ)Կ ուղեկից և ամենամիջինված ողնականը: Յուրաքանչյուր Կոմյերիտական ակտիվ պայքար է մղում կուսակցության դիմադրող դժի համար, պարտավոր է իմանալու կուսակցության խնդիրներն ու վորոշումները և պայքարել նրանց կատարման համար սոցիալիզմի շինարարության յուրաքանչյուր բնագավառում, պահպանել բաղձնիզմի մարտական տրադիցիաները, ուսումնասիրել նրա պատմությունը և իրեն զաստիարակել այդ տրադիցիաների վրդով:

դ) Յուրաքանչյուր Կոմյերիտական պարտավոր է ուսումնասիրելու հեղափոխական թեորիան:

ե) Կոմյերիտականը պետք է ակտիվորեն պայքարի ժողովրդական տնտեսության վերակառուցման համար, հարվածային լինի արտադրության մեջ, տիրապետի իր գործի տեխնիկային, անընդհատ բարձրացնի իր կվալիֆիկացիան և ընդհանուր կուլտուրական մակարդակը:

զ) Յուրաքանչյուր Կոմյերիտական պետք է պայքարի դուրսը տնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման համար: Գյուղի Կոմյերիտականը պետք է լինի կոլտնտեսության կազմակերպիչը և ակտիվ անդամը, պետք է պայքարի կուլակության, վորպես զառախարհի, լիկվիդացիայի համար՝ համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա, պետք է պայքարի կոլտնտեսությունների կազմակերպական-տնտեսական ամրապնդման համար:

է) Կոմյերիտականը—կուլտուրական հեղափոխության ֆրոնտի ամենաակտիվ մարտիկը, պայքարում է անդրադիտության լիկվիդացիայի համար, դպրոցում պոլիտեխնիկական կրթություն կիրառելու համար, բանվորական և մասնագետների նոր կադրերի

պատրաստման համար: Կոմյերիտականը պարտավոր է ակտիվ ֆիզկուլտուրնիկ լինելու և կենցաղի վերակառուցման որինակ:

ը) Կոմյերիտականն ակտիվորեն պայքարում է բյուրոկրատիզմի դեմ և ակտիվորեն մասնակցում է խորհրդային ու հասարակական կազմակերպությունների աշխատանքում:

թ) Կոմյերիտականը—որինակելի կարմիր-բանակային, կարմիր-նավատորմային: Կոմյերիտականը պարտավոր է սովորելու վր: պակաս քան մեկ ռազմական դիսցիպլինա:

ժ) Կոմյերիտականն ակտիվորեն ոգնում է և մասնակցում է պիոներական կազմակերպությանը:

ժա) Կոմյերիտականի ինտերնացիոնալ պարտականությունները:

2. Ինչպես է կառուցված Կոմյերիտմիությունը.

ա) Կոմյերիտմիության կազմակերպական սկզբունքները.— դեմոկրատական ցենտրալիզմ, դիսցիպլինա, փոքրամասնության լենթարկվելը մեծամասնության, ներմիութենական դեմոկրատիա և այլն:

բ) Ժողովները, կոնֆերանսները, համագումարները և Միության ղեկավար մարմինները:

գ) Բջջը վորպես ՀամԼԿՅԵՄ կազմակերպության հիմքը, նրա խնդիրները և կազմակերպական կառուցվածքը:

3. Դիսցիպլինան Կոմյերիտմիության մեջ.

ա) Դիսցիպլինայի նշանակությունը Միության մեջ:

բ) Ընդունելությունը և վտարումը: Անդամակցական վճարները:

գ) Պայքար հիվանդագին յերևույթների դեմ Միության մեջ և կոնֆլիկտային հանձնաժողովների գերը:

4. Կոմյերիտմիությունը և Համ Կ(բ)Կ.

ա) Կուսակցության և Միության փոխհարաբերությունները և կուսակցության ղեկավար դերը Միության վերաբերմամբ:

բ) Կուսակցական միջուկի դերը Կոմյերիտմիության մեջ:

5. Կոմյերիտմիությունը և հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունները.

ա) Կոմյերիտմիության փոխհարաբերությունները տարբեր կազմակերպությունների հետ:

բ) Կոմյերիտմիության ներկայացուցիչների դերը տարբեր կազմակերպություններում:

ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՎՈՐՈՆՔ ԵՆ ՀԱՄԼԿՅԵՄ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Լենինյան կոմյերիտմիությունը բանվորական և դյուղացիական յերիտասարդության մասսայական կոմունիստական կադմակերպություն է, ձևականորեն վաղ կուսակցական, սակայն կուսակցության հարող և նրա ղեկավարության ներքո աշխատող:

Կոմյերիտմիությունը—Համ Կ(բ) նվիրված ողնականն ու գեղերվը:

Միության կանոնադրությունն ասում է.—«Լենինյան կոմյերիտմիության անդամ—դա բարձր կոչում է յուրաքանչյուր յերիտասարդ բանվորի և դյուղացու համար»:

Կոմյերիտականը կյանքում անշեղորեն կիրառում է Լենինի այն պատգամը, վոր «կոմունիստական Յերիտասարդական Միությունը պետք է հարվածային խմբակ լինի, վորն ամեն աշխատանքում ցույց է տալիս յուր ունակությունը, հայտարարում է յուր նախաձեռնությունը, յուր ձեռնամուխությունը»:

«Սոցիալիստական կառուցման բոլոր ֆրոնտներում կոմյերիտականը պարտավոր է արժանի լինելու յուր մեծ ուսուցչի անվան, նա պետք է ամենաշիտանդուն, աղնիվ, համարձակ և անձնուրացորեն հեղափոխության նվիրված մարտիկ լինի, որինակ հանդիսանալով ամբողջ յերիտասարդության և բոլոր աշխատավորների համար» (ՀամԼԿՅԵՄ կանոնադրությունը):

Յուրաքանչյուր կոմյերիտականի այդ պարտավորեցումն են Միության կոմունիստական բնույթը, նպատակներն ու խնդիրները, նրա փառապանծ լենինյան սնունը, նրա դերը վորպես Համ Կ(բ) ուղեղի և ամենանվիրված ողնականի:

Կուսակցությունը պայքարում է անդասակարգ սոցիալիստական հասարակություն կառուցելու համար և այդ պայքարում ղեկավարում է աշխատավոր մասսաներին:

Ամբապնդելով պրոլետարիատի ղեկառություն և ղեկավարելով նրա բոլոր մասսայական կադմակերպությունները, այսինքն՝ խորհուրդները, պրոֆմիությունները, կոոպերացիան և այլն, կուսակցությունը վարում է յերկրի ինդուստրացման և դյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման քաղաքականությունը, կուլակության, վորպես դասակարգի, համատարած կո-

յեկտիվացման հիման վրա լեկվիդացիայի քաղաքականությունը, աշխատավորության կուլտուրական և նյութական-կենցաղային մակարդակի ամեն կերպ բարձրացման քաղաքականությունը: Կուսակցությունն իրագործում է գլխավոր դիժն անհաշտ պայքար մղելով սպորտունիզմի դեմ, ինչպես «ձախ», նույնպես և աջ սպորտունիզմի դեմ, վորը տվյալ ետապում գլխավոր վտանգն է հանդիսանում, և թեքումների վերաբերմամբ հաշտվողականություն դեմ:

Կուսակցության դիժը նաև Լենինյան կոմյերիտմիության գեծըն է: Նա կուսակցության քաղաքականների հաղորդչն է պրոլետարական և ամբողջ աշխատավորական յերիտասարդության մասնալում, յերիտասարդության կադմակերպչն ու ղեկավարն է կուսակցության գլխավոր դիժի համար մղվող պայքարում, նրա ուղեղն ու ամենանվիրված ողնականը:

Ահա թե ինչու ՀամԼԿՅԵՄ կանոնադրության մեջ ասված է.

«Կոմյերիտականը պարտավոր է գիտենալ կուսակցության խնդիրները, վորոշումները և միշտ ու ամեն որ աշխատել նրանց իրագործման համար»:

ՀամԼԿՅԵՄ լավագույն անդամներն ընդունվում են կուսակցության շարքերը: Յուրաքանչյուր կոմյերիտական իր ամբողջ գործունեությամբ նախապատրաստում է իրեն Համմիութենական կոմունիստական (բախչևիկներին) Կուսակցության շարքերը մտնելու:

Կոմյերիտականը հաստատամտորեն պայքարում է կուսակցության գլխավոր դիժի համար, անհաշտ ու հետևողական կերպով ժերկացնում է այդ դիժից ամեն տեսակի շեղումները՝ ինչպես թեորիայում, նույնպես և պրակտիկայում՝ վճռական հակահարված տալով Լենինի ուսմունքի սպորտունիստական խեղաթյուրումներին:

Տրոցկիստները կուսակցության դեմ մղած պայքարում փորձում են ին հեղափոխության յերիտասարդ և հին գվարդիաները հակադրել, կոմյերիտմիությունը հակադրել կուսակցությանը, ասելով, վոր յերիտասարդությունը հեղափոխության բարոմետրն է, վորը վերջելու յե կուսակցության քաղաքականությունը: Ինչպես հայտնի յե, «ձախականները» (Ստեն, Շաքիի և մյուսները) փորձում են ին վերածնել այդ թեորիան, պնդելով, վոր յերիտասարդությունը սեփական փորձով պետք է ստուգի կուսակցության գլխավոր դիժի ճշտությունը և այլն:

Այլ ուղիներն են, որոնք ձգտում են յին կոմյերիտմիութեան դաստիարակական աշխատանքն անջատել դաստիարակչին պայքարին մասնակցելու խնդիրներից, ներքինացնել Միութեան դաստիարակչին նպատակայնութիւնը, կոմյերիտմիութեանը հակադրել կուսակցութեան զօրին ու նրա ղեկավարութեանը:

Կուսակցութեան և կոմյերիտմիութեան շարքերի միասնութեանը խախտելու, կոմյերիտմիութեան վստահութիւնը դեպի կուսակցութիւնն ու նրա ղեկավարութիւնը հոգս ցնդեցնելու բոլոր փորձերն ամբողջովն են մեր թշնամու բանակը, ոգտակար են դաստիարակչին թշնամիներին: Դրա համար եւ այդ փորձերը միշտ եւ կոմյերիտմիութեան կողմից ամենամանողոք հակահարված են ստացել և կատանան:

Ահա թե ինչու Միութեան կանոնադրութիւնն ասում է.

«Կոմյերիտականն անդուլ պայքարում և կուսակցութեան լենինյան միասնութեան համար, դաստիարակում և նրա բայլչելիկյան տրադիցիայի վողով, անողոք հակահարված և տալիս կոմյերիտմիութեանը կուսակցութեանը հակադրելու ամեն տեսակ փորձերին և այս հիման վրա իր ամենորոյա աշխատանքով ամրապնդում է ՀամԿԵՄ շարքերի միասնութիւնը»:

Բայլչելիկյան կուսակցութիւնն անցել է պայքարի փառապանծ ուղի: Նրա քաղաքականութիւնն ստուգված է և հաստատված կյանքի կողմից յերեք հեղափոխութիւնների փորձով, հաղթական սոցիալիստական շինարարութեան փորձով:

Կուսակցութիւնը կոմունիզմի համար մղվող պայքարում հաղթանակներ է տարել և տանում է ամենից առաջ նրա համար, վոր նա սպառազինված է հղորագույն ղեկով—ամենատաղավոր, ամենահեղափոխական թեորիայով, վորը հենվում է մարգկութեան նվաճած դիտութիւնների ամբողջ գումարի վրա, վորը յուրացրել է հեղափոխական պայքարի ամբողջ փորձը: Հեղափոխական թեորիայի ուսումնասիրութիւնը յուրաքանչյուր կոմյերիտականի ամենապատասխանատու խնդիրն է: Այդ թեորետիկական ուսման մեջ ուղեցուցային կետը բայլչելիկյան կուսակցութեան պատմութեան ուսումնասիրութիւնն է, վորի որինակով կոմյերիտականը պետք է սովորի, թե ինչպես պայքարել կոմունիզմի համար և ինչպես այդ պայքարում ղեկավարել աշխատավոր մասսաներին:

Վատ է ասի կոմյերիտականը, վորը հեղափոխական թեորիան

ուսումնասիրում է միայն դրքով, չկարողանալով թեորիան զուգորդել ամենորոյա գործնական աշխատանքի հետ:

«Առանց աշխատանքի, առանց պայքարի,—ասում էր Իլյիչը,—կոմունիզմի գրքային դիտութիւնը կոմունիստական բրոյշուրներից և յերկերից՝ վոչինչ չարժի, վորովհետեւ նա կարողանալէր թեորիայի ու պրակտիկայի հին խղովն, այն հին խղովն, վորը հին բուրժուական հասարակութեան ամենազղվելի գիծն էր»:

Այդպիսի կոմունիստներին Լենինն անվանել է դպիրներ և պարծենկոտներ:

Ահա թե ինչու ՀամԿԵՄ կանոնադրութիւնն ասում է.

«Կոմյերիտականը պարտավոր է գիտենալ, վոր հեղափոխական թեորիան հղորագույն ղեկն է հանդիսանում աշխատավորների ձեռքում: Նա տալիս է «դիրքորոշման ուժ, հեռանկարի պարզութիւն, աշխատանքի մեջ վստահութիւն, հալատ դեպի մեր գործի հաղթանակը» (Ստալին):

Յուրաքանչյուր կոմյերիտական պարտավոր է սխտեմատիկորեն և համառորէն ուսումնասիրել Մարքսի—Ենգելսի—Լենինի—Ստալինի ուսմունքը, անչեղորեն ղեկավարվելով Լենինի պատգամներով, վորոնք տրված են Միութեան ՌԿԵՄ III համագումարում:

«Կոմունիստական Յերիտասարդական Միութիւնը միայն այն ժամանակ կարգաբանի յուր կոչումը, վոր նա յերիտասարդ սերնդի կոմունիստական միութիւնն է, յեթե նա իր ուսման, կրթութեան, դաստիարակութեան յուրաքանչյուր քայլը կապի բոլոր աշխատավորների ընդհանուր պայքարին շահագործողների դեմ»:

Իսկ դրա համար անհրաժեշտ է, ինչպես ասում էր Լենինը, վորպեսզի «յուրաքանչյուր որ վորեւէ գյուղում կամ քաղաքում յերիտասարդութիւնը գործնականորեն վճռի ընդհանուր աշխատանքի այս կամ այն խնդիրը, թեկուզ և ամենահասարակը»:

Կուսակցութեան գլխավոր զօրն համար պայքարելը՝ նշանակում է ամենաակտիվ կերպով մասնակցել կուսակցութեան առաջադրած տնտեսական և կուլտուրական խնդիրների լուծմանը և անհաշտ պայքար նրանց դեմ, ովքեր այսպես կամ այնպես խանգարում են այդ խնդիրների կատարմանը: Թե՛ արդյունաբերութեան և թե՛ գյուղատնտեսութեան մեջ, թե՛ ցեխում և թե՛ կուլտնտեսական բրի-

գաղութները կոմիտեի անդամները պետք է արտադրութեան հարկածայինը լինի, սոցիալական մրցակցութեան կազմակերպիչը, առաջա-
վորն իր դործի տեխնիկայի տիրապետման պայքարում:

Կոմիտեի անդամները III համագումարում լինին ասում եր.

«Ձեր առաջ կանգնած են ամբողջ յերկրի տնտեսական վե-
րածնման, ժամանակակից գիտութեան, տեխնիկայի, ելեկտրա-
կանութեան վրա հիմնված յերկրագործութեան ու արդյունա-
բերութեան վերակազմութեան ու վերականգնման խնդիրները:
Դուք չափ լավ գիտեք, վոր անդրադեռ մարդիկ ելեկտրակա-
նութեան հարմար չեն դա, և այստեղ պարզ դրադիտութեանը
գեղ քաղաքական չէ: Բալական չէ բմրանել, թե ի՞նչ է ելեկտրա-
կանութեանը, հարկավոր է իմանալ, թե տեխնիկական ինչ-
պես դործադրել այն արդյունաբերութեան և յերկրագործու-
թեան մեջ և արդյունաբերութեան ու յերկրագործութեան ա-
ռանձին ճյուղերում: Այդ բանը պիտի սովորեք ինքներդ, պի-
տի սովորեցնեք աճող աշխատավորական վողջ սերնդին»:

Տնտեսական շինարարութեան ակտիվ մասնակցելու հետ միա-
ին Միութեան կանոնադրութեանը պահանջում է, վոր յուրաքան-
չյուր կոմիտեի անդամները լինի կուլտուրական հեղափոխութեան ֆրոն-
տի ակտիվագույն մարտիկը:

Միութեան կանոնադրութեանը պահանջում է յուրաքանչյուր
կոմիտեի անդամներից ակտիվորեն աշխատել անդրադիտութեան լիկ-
վիդացիայի և դպրոցի պոլիտեխնիկացիայի բնագավառում, վոր
յուրաքանչյուր կոմիտեի անդամ ակտիվ ֆիզկուլտուրնիկ լինի և
որինակելի՝ անհատական կենցաղում:

Կոմիտեի անդամները պետական գործունեութեան զանազա-
նագույն ճյուղերի համար կազմել պատրաստող դպրոց է: Միութե-
ան ընդերքից դուրս են յեկել բազմահազար աշխատողներ հա-
սարակական կյանքի տարբեր բնագավառների համար: Կոմիտե-
ի անդամները հետազոտում ևս ավելի մեծ յեռանդով կհարունա-
կի այդ աշխատանքը, վորովհետեւ այդպիսի կազմերի պահանջը
մեր հակայական յերկրում չափ մեծ է:

Մեր յերկրի պետութեան այն միակ տեսակն է, ուր պետական
կարգը հիմնված է աշխատավորական մասսաների լայն նախաձեռ-
նութեան և ստեղծագործութեան վրա, ուր պրոլետարիատի գիկ-
տատուրայի պայմաններում սպառնոված է լայն պրոլետարական
պեմոկրատիա, առանց վորի անիմատ է խորհրդային կարգը:

Միութեան մեկ մաս գեղեւ չի վոշնացված բյուրոկրատիզմը, վորը
բուրժուական արդեցութեան արտահայտութեան է խորհրդային
սպարտի առանձին ողակների վրա և հասարակական կազմակեր-
պութեանների ապարատի վրա: Միութեան կանոնադրութեանը
յուրաքանչյուր կոմիտեի անդամներից պահանջում է ակտիվորեն մաս-
նակցել պետական որդանների և հասարակական կազմակերպու-
թեանների աշխատանքում, խորհուրդների, պրոֆսիութեանների,
կոոպերացիայի աշխատանքում և այլն, պահանջում է ակտիվորեն
պայքարել բյուրոկրատիզմի դեմ, պայքարել ապարատի աշխատա-
վոր մասսաներին մոտիկացնելու համար՝ քայլը կիսան-
քանակապետութեան ծավալման հիման վրա:

Այս բոլոր տնտեսական, կուլտուրական և հասարակական աշ-
խատանքում, վորի համար Միութեանը պարզեցատրված է Աշխա-
տանքային Կարմիր Դրոշի որդենով, յուրաքանչյուր կոմիտեի ան-
դամ պետք է արդարացի ՀամԼԿՅՍՄ—բանվորա-կոլտնտեսական
յերիտասարդութեան առաջնորդի—անդամի կոչումը:

Երկրի ապրում ենք մեկ թշնամի կապիտալիստական ողակի
մեջ: Մեր յերկրի շրջագծից դուրս համայն աշխարհի աշխատա-
վորները, պայքարում են սոցիալիստական հեղափոխութեան հա-
մար: Այդ դասակարգային պայքարը և խորհրդային Միութեան
հաջողութեանը, վորը համաշխարհային հեղափոխութեան ա-
ռաջավոր ջոկատն է ու հարվածային բրիգադը և բոլոր յերկրների
պրոլետարների հայրենիքը, համաշխարհային բուրժուազիային
մղում են վորձեր անելու կապիտալիզմի ընդհանուր ճգնաժամից
դուրս գալ ի հաշիվ իր աշխատավորների ճնշման և ի հաշիվ ԽՍՀՄ
ջախջախման: Այս բոլորն անխուսափելիորեն սրում են խորհրդա-
յին Միութեան և համաշխարհային իմպերիալիզմի հակասութեան-
ները և տանում են դեպի ռազմական վտանգի ուժեղացումը: Ուշ
կամ չուտ անխուսափելի յե գլինյալ ընդհարումը: խորհրդային
կառավարութեան անսասանելիորեն վարում է խաղաղութեան
քաղաքականութեան: Խաղաղութեան պահանջման հզորագույն
Փակտորը և Հոկտեմբերի նվաճումների հավատարիմ պատվարը
հանդիսանում է մեր Կարմիր բանակի և նավատորմի հզորութեան-
ը, մեր յերկրի պաշտպանունակութեան ամբողջութեամբ
վերացում:

Իր մարտական ծառայութեանների, անձնուրաց հերոսութեան
և քաղաքացիական կոմիտեի տարիներին Միութեան բազմահազար

անգամների զոհաբերութեան համար կոմյերիտմիութեանը պար-
գեատարված է Կարմիր Դրոշի որդերով: Յուրաքանչյուր կոմյերի-
տական պետք է պահպանի այդ մարտական տրադիցիաները, պետք
է որինակելի լինի գտնվելով բանակում և նավատորմում, պետք
է ուսումնասիրի ռազմական դործը, պետք է կատարի շնորհագրու-
թյուններ պարտականութիւնները Կարմիր բանակի, ծովային և ոդային
նավատորմի նկատմամբ, պետք է սովորի ինքնուրույն աշխատանո-
ւանելութեամբ: Կանոնադրութեանը յուրաքանչյուր կոմյերիտակա-
նից պահանջում է ռազմական ղեկավարներին մեկի տիրապետու-
մը:

ՀամԼԿՅԵՄ կանոնադրութեանը նմանապես յուրաքանչյուր
կոմյերիտականի պարտավորեցնում է ամեն կերպ ռզնել պիտներու-
կան կազմակերպութեանը, վորը կոմյերիտմիութեան վոխարինողն
է և կուսակցութեան ու կոմյերիտմիութեան անմիջական ռզնակա-
նը, մի կազմակերպութեան, վորը յերեխաներին դաստիարակում
է կոմունիզմի վորդով, «պիտներնրից կոխելով կոմունիստական
հասարակութեան վերջնական կառուցման համար պայքարելու
ընդունակ սերունդ»:

ՀամԼԿՅԵՄ— Յերիտասարդութեան Կոմունիստական Խնուր-
նացիոնալի սեկցիա:

Յուրաքանչյուր կոմյերիտական պետք է ղիտենա կատարի-
թի կարևորագույն պարտականութիւնները վորպես պրոլետարա-
կան մարտիկների միջադպին հեղափոխական բանակի անդամի:
Նա պետք է պայքարի ամեն տեսակ չովինիզմի և ադդային կեղեք-
ման դեմ, հետամնաց, առաջ կեղեքվող ժողովուրդների նկատ-
մամբ արհամարհական վերաբերմունքի դեմ, ռզնել նրանց տնտե-
սական, կուլտուրական, քաղաքական վերելքին, կապ պահպանել
արտասահմանյան կոմյերիտմիութեան հետ: Կոմյերիտմիութեան
հարվածային աշխատանքը տնտեսական և կուլտուրական շինա-
բարութեան բոլոր բնադավառներում, յերկրի աշխտայնութեան
բնադավառում—նրա հիմնական ինտերնացիոնալ պարտականու-
թիւնն է, նրա պարտքն է համաշխարհային պրոլետարիատի հան-
գեպ:

Ընկ. Ստալինն ասել է.

Քինտերնացիոնալիզմը կոմյերիտմիութեան աշխատանքը
մարդարտադրող հիմնական գաղափարն է: Դրանումն է
նրա ուժը: Դրանումն է նրա կարողութեանը: Հարկավոր է,

վոր ինտերնացիոնալիզմի վորդին միշտ սովառնի կոմյերիտ-
միութեան վրա: Անհրաժեշտ է, վորպեսզի մեր յերկրի պրո-
լետարիատի պայքարի հաջողութիւններն ու անհաջողութիւն-
ները կոմյերիտականների ղիտակցութեան մեջ կապվեն մի-
ջադպին հեղափոխական շարժման հաջողութիւնների ու ան-
հաջողութիւնների հետ: Անհրաժեշտ է, վորպեսզի կոմյերի-
տականները սովորեն մեր հեղափոխութեանը ղիտել վոր թե
վորպես ինքնանպատակ, այլ վորպես միջոց և ոժանդակու-
թիւն պրոլետարական հեղափոխութեան հաղթանակի համար
բոլոր յերկրներում»:

Ահա այն հիմնական ինդիւրները, վորոնք կանգնած են կոմ-
յերիտմիութեան առաջ և վորոնք յուրաքանչյուր կոմյերիտական
պետք է կատարի, գտնվելով սոցիալիստական շինարարութեան
վորե կոնկրետ բնադավառում:

ՀԱՄԼԿՅԵՄ ԿԱԶՄՍԿԵՐՊԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Կոմյերիտմիութեան կազմակերպական կառուցման հիմնա-
կան սկզբունքը դեմոկրատական ցենտրալիզմն է:

Ի՞նչ է նշանակում այդ:

Վերև հիշատակված ինդիւրների կատարումն ապահովելու
համար անհրաժեշտ է դործողութեան միասնութիւն, ղեկավարու-
թեան միասնութիւն: Դա ձեռք է բերվում Միութեան կենտրո-
նացված կառուցմամբ.—յուրաքանչյուր կազմակերպութեան,
սկսած բջիջից, հպատակվում է Միութեան վերադաս որդանների
դեկավարութեանը և հաշիւ է տալիս նրանց իր աշխատանքի հա-
մար վերադաս որդանները կարող են վերացնել կամ փոփոխել
ստորադաս կազմակերպութիւնների վորդումները, նրանց առա-
ջադրանքներ տալ և ստուգել այդ առաջադրանքների կատարումը:

Մյուս կողմից, Միութեան բոլոր ղեկավար որդանները, սկսած
բջիջի բյուրոյից և վերջացրած Կենտրոնական Կոմիտեյով, ընտրո-
վի յեն և յենթահաշիւտու իրանց ընտրող ժողովներին, կոնֆե-
րանսներին, համագումարներին, և կոմյերիտմիութեան բոլոր
կազմակերպութիւններին ամբողջ աշխատանքը հիմնված է այդ աշ-
խատանքում կազմակերպութեան բոլոր անդամների լայն մաս-

նակցութեան վրա, նրանց նախաձեռնութեան և ինքնազոհութեան յօթեան վրա, ինքնաքննադատութեան զարգացման վրա:

Ահա կազմակերպութեան կենտրոնացված կառուցման ապագա ուղիները Միութեան բոլոր որդանների ընտրողականութեան և յենթահաշվետվութեան հետ իրենց ընտրողների նկատմամբ, կազմակերպութեան բոլոր անդամների ակտիվ մասնակցութեան հետ կոմյերիտմիութեան աշխատանքում—ե դեմոկրատական ցենտրալիզմը:

Յուրաքանչյուր հարցի վորոշման ժամանակ փոքրամասնութիւնը պարտավոր է հպատակվելու մեծամասնութեանը: Այդ վորոշման հետ անհամաձայնութեան դեպքում փոքրամասնութիւնը և յուրաքանչյուր կոմյերիտական առանձին վերցրած իրավունք ունեն բողոքարկելու այդ Միութեան վերադաս կազմակերպութիւններին մինչև Կենտկոմ, սակայն կատարելով այդ վորոշումը քանի դա չի վերացված:

Միութիւնը կառուցվում է տերիտորիալ-արտադրական նշաններով, բջիջներում միացնելով տվյալ ռայոնի, մարզի, հանրապետութեան տերիտորիայի տվյալ ձեռնարկութեան, կոլտնտեսութեան կամ խորհրդատեսութեան, ուսումնական հիմնարկի կամ զորամասի մեջ աշխատող կոմյերիտականներին:

Միութեան կազմակերպական հիմնական ձևը հանդիսանում է ՀամԼԿՅԵՄ բջիջը, վորովհետև այնտեղ կոմյերիտմիութեան անդամների և թեկնածուների ամբողջ մասսան անմիջականորեն մասնակցում է իր ձեռնարկութեան, խորհրդատեսութեան, գլուղի և այլն հասարակական-քաղաքական և տնտեսական ու կուլտուրական աշխատանքին, անմիջականորեն հայտարարում է յուր նախաձեռնութիւնը և ինքնադրժուկնեցութիւնը, անմիջականորեն մասնակցելով կոմյերիտմիութեան ամբողջ ներքին կյանքին:

Կոմյերիտմիութեան բջիջը մասսայական քաղաքական-դասաւարակչական աշխատանք է ծախլում աշխատավոր յերիտասարդութեան մեջ, կազմակերպում է նրա մասնակցութիւնը սոցմիցման ու հարվածայնութեան մեջ, աշխատում է աշխատավոր յերիտասարդութեանը Միութեան շարքերը ներգրավելու, իր շարքերում ընդունելով պայքարում ստուգվածներին, պայքարում է բարելավելու համար աշխատավոր յերիտասարդութեան տնտեսական դրութիւնն ու կրթութիւնը, մասնակցում է կուսակցութեան,

պրոֆմիութիւններին ու խորհրդային իշխանութեան անցկացրած բոլոր կամպանիաներին:

Արտադրութեան բոլոր բնագավառներում, բրիգադում, ագրիգատում, կոլտնտեսական բրիգադում և այլն, ուր կոմյերիտականներին և յերիտասարդութեան վորոշ քանակութիւն կա, ստեղծվում են կոմյերիտական խմբակներ, կոմյերիտական աղդեցութեամբ ավելի ճկուն կերպով ընդգրկելու համար անկուսակցական յերիտասարդութեան մասսաներին և ավելի լավ կատարելու համար կոմյերիտմիութեան առջև դրված խնդիրները:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ԴԻՍՑԻՊԼԻՆԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Կոմյերիտմիութեան յերկաթյա դիսցիպլինան հսկայական սկզբունքային-քաղաքական նշանակութիւն ունի: Լենինը մի անգամ չէ, վոր ասել է, թե կուսակցութեան յերկաթյա դիսցիպլինան լայլ ճիւղերի հաջողութեան հիմնական պայմաններից մեկն է, վոր պրոլետարիատի և նրա բոլոր կազմակերպութիւնների դիսցիպլինան բուրժուազիայի նկատմամբ նրա հաղթանակի գլխավորագույն պայմաններից մեկն է:

Լենինը գրել է.

«Պրոլետարիատի հաղթական դիկտատուրայի վորձը Ռուսաստանում բացահայտորեն ցույց տվեց բոլոր նրանց, ովքեր չեն կարող մտածել կամ չեն մտածել տվյալ հարցի մասին, վոր պրոլետարիատի անվիճելի ցենտրալիզացիան և խստագույն դիսցիպլինան հանդիսանում են բուրժուազիայի նկատմամբ նրա հաղթանակի հիմնական պայմաններից մեկը»:

Պրոլետարիատի դիկտատուրայի սխեմում կոմյերիտմիութիւնը կարևորագույն ողակներից մեկն է: Նա կուսակցութեան հետ, նրա ղեկավարութեան ներքո աշխատում է կատաղի դասակարգային պայքարի և կապիտալիստական թշնամական զղակափորման պայմաններում: Այդ պայմաններում յերկաթյա լայլ ճիւղի կյան դիսցիպլինան կոմյերիտմիութեան մեջ հանդիսանում է աշխատանքի հաջողութեան անհրաժեշտագույն նախադրյալը և ՀամԿ(Բ)Կ փառապանծ տրադիցիաների շարունակութիւնը, վորը կուսակցութեան գլխավոր գծի ամեն տեսակ ոպորտունիստական խեղաթյուրումների դեմ պայքարելու անհրաժեշտ պայմանն է:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՀԱՄԿ(Բ)Կ

Կոմյերիտմիությունը կուսակցութեան ամենանմանական ոգնակա՝ կանն է ու ռեզերվը: Նա աշխատում է կուսակցութեան ղեկավարութեամբ: ՀամԼԿՅԵՄ Կենտկոմն անմիջականորեն յենթարկվում է Համ Կ(բ)Կ Կենտկոմին: Միութեան տեղական կազմակերպությունների աշխատանքն ընթանում է կուսակցութեան համապատասխան կոմիտեների ղեկավարութեամբ ու հսկողութեամբ, ուր կոմյերիտական որդաններն ուղարկում են իրենց ներկայացուցիչներին:

Ընկ. Ստալինը բացառիկ հստակութեամբ վերոշեղ է կուսակցութեան և կոմյերիտմիութեան փոխարարբությունները և յուրաքանչյուր կոմյերիտականի խնդիրներն այդ տեսակետից:

«Կոմյերիտմիությունը ձևականորեն վոչ-կուսակցական կազմակերպություն է: Սակայն նա միաժամանակ կոմունիստական կազմակերպություն է: Դա նշանակում է, վոր կոմյերիտմիությունը ձևականորեն բանվորների և դյուղացիների վոչ-կուսակցական կազմակերպություն լինելով, միաժամանակ պետք է աշխատի մեր կուսակցութեան ղեկավարութեամբ: Ապահովել յերիտասարդութեան վստահությունը, ապահովել մեր կուսակցութեան ղեկավարությունը կոմյերիտմիութեան նկատմամբ—այսպես է խնդիրը: Կոմյերիտականը պետք է հիշի, վոր մեր կուսակցութեան ղեկավարութեան ապահովումն սմենազլխավորն ու ամենակարևորն է կոմյերիտմիութեան ամբողջ աշխատանքում: Կոմյերիտականը պետք է հիշի, վոր յոռնց այդպիսի ղեկավարութեան կոմյերիտմիությունը չի կարող բանվորա-դյուղացիական յերիտասարդութեանը պրոլետարիատի դեկտատուրայի և կոմունիզմի վոգոյ դաստիարակելու իր հիմնական խնդիրը կատարել»:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՅԵՎ ՄՅՈՒՍ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

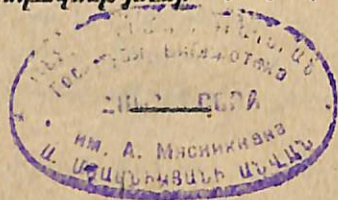
Այն բոլոր կազմակերպությունների հետ, վորոնց հետ կոմյերիտմիությունը միատեղ մասնակցում է սոցիալիստական շինարարութեանը և վորոնց աշխատանքն այս կամ այն չափով շոշափում է յերիտասարդութեան շահերը, կոմյերիտմիությունը սերտ կապ է

կոնտակտ ե պահպանում աշխատանքում: Վերջիններս արտահայտվում են յերիտասարդութեան շահերի հետ կապված հարցերի բննարկման և միջոցառումների փոխադարձ մշակմամբ, նյութերի փոխանակութեամբ, դանադան կամ պանիաների միատեղ անցկացմամբ և այլն:

Տնտեսական մարմինների, պրոֆմիությունների և մյուս կազմակերպությունների հետ կապ պահպանելու համար կոմյերիտմիությունն ընտրում է իր ներկայացուցիչներին, վորոնք «կյանքում կիրառում են ՀամԼԿՅԵՄ կոմիտեների վորոշումները, հետևում են յերիտասարդութեան հարցերի մասին որենադրությունների և կուսակցութեան վորոշումների կատարմանը, մասնակցում են համապատասխան մարմինների ընդհանուր աշխատանքին, կանոնավոր կերպով հաշվետվություն են ներկայացնում իրենց աշխատանքի մասին իրեն ուղարկող ՀամԼԿՅԵՄ կազմակերպությունների առաջ» (ՀամԼԿՅԵՄ կանոնադրությունը):

Յ Ը Ն Կ

Կոմյերիտականին Լենինի մասին	52
Պարապմունքի նպատակը	3
Պարապմունքի պլանը	5
Աշխատանքային մատերիալ	6
Լենինը կոմյերիտիության մասին	9
Պարապմունքի նպատակը	47
Պարապմունքի պլանը	49
Լենինի ճառը ՌԿՅՆՄ III համագումարում	49
Կոմյերիտիությանը կատարում է Լենինյան պատգամները	53
Լենինյան կոմյերիտիության կանոնադրությունը	74
Պարապմունքի նպատակը	101
Պարապմունքի պլանը	103
Պարապմունքի բովանդակությունը	104
Պարապմունքի բովանդակությունը	106

Տեխն. խմբագիր՝ Մ. Նիքիկ
 Սրբագրիչ՝ Լեվոն Աբովյան
 Հաճնված է արտադրության 17 հոկտ. 1932 թ.
 Ստորագրված է տպագրելու 28 նոյեմբ. 1932 թ.
 Տիպած 6000. Հրատ. 46. 288,000 տպ. ձշ.

Պետհրատի տպարան

Պատվեր 3426

Դրամ 7680 (թ)

ԳԻՆԸ 1 Բ. 25 Կ.

Комсомольцу о Ленине Ленин о Комсомоле
Устав Ленинского Комсомола
(Темы первых 3-х зан. КСМ политшколы)
Партиздат—1932—Эривань

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0189629

